

**UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 VE 7. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN NOKTALAMA İŞARETLERİNİ
KULLANMADA BİLGİ-BECERİ DÜZEYLERİNİN
TESPİTİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYŞE TOPUZ

Danışman: Doç. Dr. Erdoğan BOZ

AFYONKARAHİSAR 2008

**UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
NOKTALAMA İŞARETLERİNİ KULLANMADA BİLGİ-
BECERİ DÜZEYLERİNİN TESPİTİ**

Ayşe TOPUZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Danışman

Doç. Dr. Erdoğan BOZ

Afyonkarahisar

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

2008

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN NOKTALAMA İŞARETLERİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ DÜZEYLERİNİN TESPİTİ

Ayşe TOPUZ

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Temmuz 2008

Danışman

Doç. Dr. Erdoğan BOZ

Bu çalışma Uşak İli Sivashlı İlçesi 6 ve 7. Sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanmada bilgi- beceri düzeylerini tespit etmek için yapıldı. Çalışmada beş okul seçilip dokuz noktalama işareti incelendi. Çalışma toplam 200 öğrenci üzerinde yapıldı.

Noktalama işaretlerini kullanmadaki bilgi- beceri oranlarını ölçmek için, belirlenen öğrencilere bilgi-beceri ölçme kriterleri uygulandı. Yapılan çalışma sonunda elde edilen veriler değerlendirilmiş, bu sınıflardaki öğrencilerin noktalama işaretlerinin kullanımındaki bilgi-beceri düzeyleri ortaya çıkarılmış ve sonuçlar tablolara işlenmiştir.

Sonuçta işaretlerin kullanımıyla ilgili değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Noktalama İşaretleri, 6 ve 7. Sınıflar, Bilgi ve Beceri Düzeyi.

ABSTRACT**THE STUDY OF KNOWLEDGE AND SKILL LEVELS OF SIXTH AND SEVENTH
GRADE STUDENTS IN SIVASLI UŞAK****Ayşe TOPUZ****AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT of TURKISH EDUCATION****July 2008****Advisor: Doç.Dr. Erdoğan BOZ**

This study has been carried on to determine the knowledge and skills of the 6th and 7th grade students in using the punctuation marks. For the study nine schools have been selected and 9 of the punctuation marks have been studied. The study has been applied to 200 students.

In order to measure the students' knowledge and skills in using the punctuation marks, measurement criteria have been applied to the students who were selected before. At the end of the study, the data obtained have been evaluated, the knowledge and the skills of the students have been established and the results have been written on the tables.

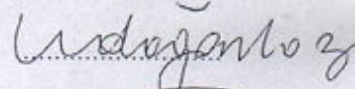
In the conclusion, evaluations on the use of the marks have been given.

Key Words: Punction marks, 6th and 7th grade students, standard of knowledge and skills.

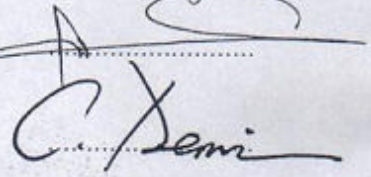
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI

İmza

Danışman Üye : Doç.Dr.Erdoğan BOZ

Jüri Üyeleri : Prof.Dr.Şerif Ali BOZKAPLAN

: Yrd.Doç.Dr. Celal DEMİR

Türkçe Eğitimi Anabilim dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Ayşe TOPUZ'un "Uşak İli Sivaslı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmada Bilgi-Beceri Düzeylerinin Tespiti" başlıklı tezini değerlendirmek üzere 10.07.2008 günü saat 15:00'de Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Doç.Dr.Mehmet KARAKAŞ
MÜDÜR

ÖNSÖZ

Dil, insanların birbiriyle anlaşmasını sağlayan en önemli iletişim aracıdır. Dili öğrenmek ve onu işlevine uygun olarak kullanmak ise önce ailede başlar, sonra da okulda alınan eğitimle gelişir.

İlköğretimden itibaren okullarımızda verilen Türkçe eğitimi; öğrencilerin Türkçe'yi tam ve doğru kullanmaları içindir. Bir dili doğru kullanmak için öncelikle dil becerilerinin kazanılması gerekir. Dilin temel becerileri ise okuma, yazma, konuşma ve dinlemedir. Öğrencilere bu dil becerilerinin davranış olarak kazandırılabilmesi Türkçe eğitiminin esasını oluşturur.

İşte bu dil becerilerinden olan “yazma becerisi” de insanların birbirleriyle iletişim kurabilmelerinde çok önemli bir vasıftır. Yazma becerisinin tam ve doğru olarak kullanımını kazanabilmek için ise noktalama işaretlerinin kullanımını çok iyi bilmek ve uygulamak gerekir. Biz de bu görüşten yola çıkarak “Uşak İli Sivaslı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmada Bilgi-Beceri Düzeylerinin Tespiti” adlı çalışmamızda öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanmadaki bilgi- beceri oranlarını ölçmeye çalıştık.

Çalışma sırasında okullarda yardımcı olan öğretmen arkadaşlarıma, görüş ve katkılarından dolayı üniversitedeki bölüm hocalarıma, tezin oluşturulmasını ve yürütülmesini yönlendiren değerli hocam aynı zamanda tez danışmanım Doç. Dr. Erdoğan Boz'a teşekkür ederim.

Ayşe Topuz

ÖZGEÇMİŞ

Ayşe TOPUZ

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans

Eğitim

Lisans: 2005 Afyon Kocatepe Üniversitesi, Uşak Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü

Lise: 2001 Isparta Eğirdir Lisesi (Yabancı Dil Ağırlıklı Lise) Türkçe-Matematik Bölümü

İş/İstihdam

2006- Türkçe Öğretmenliği, Sivaslı / Uşak

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri ve Yılı : Isparta, 11 Ekim 1983

Cinsiyet : Kız

Yabancı Dil : İngilizce

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
ÖZGEÇMİŞ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM**TEBLİĞLER DERGİSİ, TÜRK DİL KURUMU İLKÖĞRETİM OKULLARI İÇİN
YAZIM KILAVUZU VE DERS KİTAPLARINDA NOKTALAMA İŞARETLERİ**

I. TEBLİĞLER DERGİSİNİN NOKTALAMA İŞARETLERİ İLE İLGİLİ BÖLÜMLERİ.....	5
II. TÜRK DİL KURUMU İLKÖĞRETİM OKULLARI İÇİN YAZIM KILAVUZUNDA NOKTALAMA İŞARETLERİ İLE İLGİLİ BÖLÜMLER.....	8
III. DERS KİTAPLARINDA NOKTALAMA İŞARETLERİ İLE İLGİLİ BÖLÜMLER.....	14

İKİNCİ BÖLÜM

İŞARETLERİN BİLGİ-BECERİ ORANLARININ İNCELENMESİ

I. “NOKTALAMA İŞARETLERİNE GÖRE” BİLGİ- BECERİ DÜZEYLERİNİN DURUMU	30
A) NOKTA İŞARETİ.....	31
B) VİRGÜL İŞARETİ.....	34
C) İKİ NOKTA İŞARETİ.....	37
D) ÜÇ NOKTA İŞARETİ.....	40
E) SORU İŞARETİ.....	43
F) ÜNLEM İŞARETİ.....	46
G) TIRNAK İŞARETİ.....	49
H) KESME İŞARETİ.....	51
İ) NOKTALI VİRGÜL İŞARETİ.....	54
II. “SINIFLARA GÖRE” BİLGİ- BECERİ DÜZEYLERİNİN DURUMU.....	56
A) 6. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI.....	56
B) 7. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI.....	60

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NOKTALAMA İŞARETLERİ VE BİLGİ-BECERİ DEĞERLENDİRMESİ

I. İŞARETLERİN BİLGİ-BECERİ ORTALAMA ORANLARI.....	64
II. İŞARETLERİN ORTALAMA BİLGİ ORANLARI.....	67
III. İŞARETLERİN ORTALAMA BECERİ ORANLARI.....	70
IV. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORTALAMALARI.....	73
SONUÇ.....	75

KAYNAKÇA.....	78
EKLER.....	81
EK I: TEST SORULARI.....	81
EK II: GENEL TEST.....	99
EK III: NOKTALAMA İŞARETLERİ KONULMAMIŞ METİNLER:	117
EK IV: DİKTE ETTİRİLEN METİN.....	119
EK V: ÖĞRENCİLERİN YAZMIŞ OLDUKLARI KOMPOZİSYONLARDAN SEÇMELER.....	120

TABLOLAR LİSTESİ

1. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN NOKTA İŞARETİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ BAŞARI ORANLARI.....	32
2. TABLO: MUHARREM METE’NİN TEZİNDE NOKTA İŞARETİNİN KULLANIM ORANLARI.....	32
3. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN VİRGÜL İŞARETİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ BAŞARI ORANLARI.....	35
4. TABLO: MUHARREM METE’NİN TEZİNDE VİRGÜL İŞARETİNİN KULLANIM ORANLARI.....	35
5. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İKİ NOKTA İŞARETİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ BAŞARI ORANLARI.....	38
6. TABLO: MUHARREM METE’NİN TEZİNDE İKİ NOKTA İŞARETİNİN KULLANIM ORANLARI.....	38
7. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÜÇ NOKTA İŞARETİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ BAŞARI ORANLARI.....	41
8. TABLO: MUHARREM METE’NİN TEZİNDE ÜÇ NOKTA İŞARETİNİN KULLANIM ORANLARI.....	41
9. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SORU İŞARETİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ BAŞARI ORANLARI.....	44
10. TABLO: MUHARREM METE’NİN TEZİNDE SORU İŞARETİNİN KULLANIM ORANLARI.....	44
11. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÜNLEM İŞARETİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ BAŞARI ORANLARI.....	47
12. TABLO: MUHARREM METE’NİN TEZİNDE ÜNLEM İŞARETİNİN KULLANIM ORANLARI.....	47
13. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TIRNAK İŞARETİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ BAŞARI ORANLARI.....	50
14. TABLO: MUHARREM METE’NİN TEZİNDE TIRNAK İŞARETİNİN KULLANIM ORANLARI.....	50
15. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KESME İŞARETİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ BAŞARI ORANLARI.....	52
16. TABLO: MUHARREM METE’NİN TEZİNDE KESME İŞARETİNİN KULLANIM ORANLARI.....	52

17. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN NOKTALI VİRGÜL İŞARETİNİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ BAŞARI ORANLARI.....	55
18. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİNDE 6. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI.....	57
19. TABLO: MUHARREM METE'NİN TEZİNDE 6. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI.....	57
20. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİNDE 7. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI.....	61
21. TABLO: MUHARREM METE'NİN TEZİNDE 7. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI.....	61
22. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İŞARETLERİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ ORTALAMA ORANLARI	65
23. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İŞARETLERİ KULLANMADA ORTALAMA BİLGİ ORANLARI.....	68
24. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İŞARETLERİ KULLANMADA ORTALAMA BECERİ ORANLARI.....	71
25. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIFLARININ BİLGİ- BECERİ ORTALAMALARI.....	74
26. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİNDE 6. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI.....	76
27. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİNDE 7. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI.....	76
28. TABLO: UŞAK İLİ SİVASLI İLÇESİ 6 ve 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İŞARETLERİ KULLANMADA BİLGİ- BECERİ ORTALAMA ORANLARI.....	76

GİRİŞ

A) ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Bu çalışmanın temel amacı, “Uşak İli Sivashlı ilçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmada Bilgi- Beceri Düzeylerinin Tespiti” olmuştur.

Biz, bu çalışmamızda ilköğretimdeki (6- 7. sınıflar) öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanmada bilgi ve beceri düzeylerinin tespitini yapmaya çalıştık. Hangi işaretin hangi sınıfta daha iyi bilindiği ve kullanıldığını ölçme yoluna gittik. İlköğretim öğrencilerine yönelik olarak yapmış olduğumuz bu çalışmamızda Muharrem Mete'nin Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde savunmuş olduğu “İlköğretim 4–8. Sınıflarda Noktalama İşaretlerinin Kullanımında Bilgi- Beceri Oranlarının Tespiti” adlı yüksek lisans tezindeki verilerle, elde ettiğimiz verileri de karşılaştırdık ve elde edilen sonuçların doğruluğunu test ettik.

B) ARAŞTIRMANIN AMACI

Çalışmamızda problem cümlesi çerçevesinde aşağıdaki amaçlara ulaşılmaya çalışılmıştır:

- 6 ve 7. Sınıflardaki öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanmadaki bilgi başarı düzeylerini ve beceri başarı düzeylerini tespit etmek.
- Noktalama işaretlerinin öğrenciler tarafından ne kadar doğru kullanıldığını belirlemek.
- Noktalama işaretlerine göre öğrencilerin bilgi başarı ve beceri başarı düzeylerini belirlemek.
- Sınıflara göre genel bilgi başarı ve beceri başarı düzeylerini tespit etmek.
- İşaretlerin ortalama bilgi başarı oranlarını belirlemek.
- İşaretlerin ortalama beceri başarı oranlarını belirlemek.
- Yukarıda belirtilen ve saptanan verilerden hareketle, 6 ve 7. sınıflar için genel bir yargıya varmak.

Sonuç olarak bu amaçlar çerçevesinde Türkçe Eğitimi Anabilim dalına katkı sağlamak.

C) ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Noktalama işaretleri, yazının vazgeçilmez unsurlarındandır. Onları kullanmadığımız zaman ifade etmek istediğiniz duygu ve düşüncelerin anlamsızlaştığını görürsünüz. Yazının kolay anlaşılmasını sağlamak, cümleleri ayırmak, anlamı güçlendirmek için noktalama işaretlerini yerinde kullanmak gerekir. Yoksa yazılarımız anlamını yitirmiş sözcükler yığını haline dönüşür ve yazılarımızı okuyanlar, onlardan hiçbir haz almazlar. Noktalama işaretlerini kullanmak yazılı anlatımın düzgün, doğru ve tam olmasını sağlar, aynı zamanda yanlış anlamaları önler.

Öğrencilerin noktalama işaretleri eğitimini ilköğretimden itibaren almaya başlamalarına rağmen, bu işaretleri doğru olarak kullanamadıkları gözlenmektedir. Öğrenciler genellikle noktalama işaretlerinin yerlerini bilirler; fakat bunu yazılı anlatımda beceri düzeyinde kullanmakta sıkıntı yaşarlar.

Bir iletişim aracı olan dilin temel becerilerinden biri de yazma becerisidir. Bu becerinin tam olarak geliştirilmesi ise yazılan metnin noktalama işaretleri ile tamamlanmasına bağlıdır. Oysa ilköğretimin ilk sınıfından tutun da üniversiteyi bitirmiş olan öğrencilerin bile noktalama işaretlerini doğru olarak kullanamadıkları bilinmektedir. Aynı zamanda noktalama işaretlerinde “bilgi” düzeyi ile “beceri” düzeyi arasındaki belirgin fark dikkati çekmektedir.

Yukarıda söylenenlerden yola çıkarak, noktalama işaretlerinin kullanımının ne kadar önemli olduğunu görebiliyoruz. Yazıya değer kazandıran ve onu anlamlı kılan “noktalama işaretleri”dir. Bu çerçevede yapılan çalışmamızın nedeni, 6 ve 7. sınıflardaki öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanmada bilgi başarı ve beceri başarı düzeylerini saptayarak bilime bir katkıda bulunmaktır.

A) ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Yukarıda önemini ortaya koyduğumuz bu çalışmamızı Uşak İli Sivaslı İlçesi İlköğretim Okulları 6 ve 7. sınıflarında yaptık. Seçilen okullar aşağıdadır:

- 31 Ağustos İlköğretim Okulu
- Muammer Yazgan İlköğretim Okulu
- Cumhuriyet İlköğretim Okulu

- Tatar İlköğretim Okulu
- Ağaçbeyli İlköğretim Okulu

İlköğretim okullarının 6. ve 7. sınıflarından, sınıf listelerinin başındaki ilk 20 öğrenci seçildi. Böylece araştırmaya her ilköğretim okulundan 40 öğrenci, tüm ilköğretim okullarından toplam 200 öğrenci katıldı.

Araştırmamız, noktalama işaretlerinden “nokta”, “virgül”, “iki nokta”, “üç nokta”, “soru işareti”, “ünlem işareti”, “tırnak işareti”, “ kesme işareti” ve “noktalı virgül” işareti ile sınırlandırılmıştır.

Öğrencilerin noktalama işaretlerindeki bilgi- beceri başarı düzeylerini ölçmek için çeşitli materyaller hazırlandı. Öğrencilerin bilgi- beceri başarı düzeylerini tespit edebilmek için hazırlanan dokümanlar şunlardır:

- Test soruları (Ek I-II)
- Noktalama işaretleri konulmamış metinler (Ek III)
- Öğrencilere dikte ettirilen metin (Ek IV)
- Öğrencilerin yazmış oldukları kompozisyonlar (EK V)

Tüm bu ölçme araçları incelendiğinde bilgi-beceri başarı oranları tespit edildi ve yorumlandı.

Araştırma konusunun zeminini oluşturması bakımından Millî Eğitim Bakanlığının konu ile ilgili Tebliğler Dergisi incelenerek “1. Bölüm”de sunuldu. Noktalama işaretleri konusunda temel kaynak olarak yararlanılan Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu da incelenerek “1. Bölüm”de ele alındı. Ayrıca ilköğretim ders kitapları da taranarak konu ile ilgili bölümler “1. Bölüm” de aktarıldı.

Çalışmalar sonucunda elde edilen veriler değerlendirilerek “Noktalama İşaretlerine Göre”, “Sınıflara Göre” şeklinde sınıflandırılıp tablolar hâlinde “2. Bölüm”de gösterildi. Tablolardan elde edilen veriler, ilgili tabloların altında bazı tespitler olarak ortaya konuldu. Ayrıca Muharrem Mete’nin Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde savunmuş olduğu “İlköğretim 4–8. Sınıflarda Noktalama İşaretlerinin

Kullanımında Bilgi- Beceri Oranlarının Tespiti” adlı yüksek lisans tezindeki verilerle, elde ettiğimiz verileri de karşılaştırıldı.

BİRİNCİ BÖLÜM

I. TEBLİĞLER DERGİSİNİN NOKTALAMA İŞARETLERİ İLE İLGİLİ BÖLÜMLERİ

22 Eylül 1981 gün ve 172 sayılı kurul kararı, 2098 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan “Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı”nı göre inceledik. Bu programda yer verilen noktalama işaretleri ile ilgili bölümler aşağıya çıkarıldı.

Başta şunu belirtmek gerekir ki programın açıklamalar bölümünün altıncı maddesinde şu ifade dikkat çekicidir: “Türkçe bir bilgi dersi değil, ifade ve beceri dersidir.”¹

Yedinci madde ise şöyle:

“Türkçe derslerinde, öteki derslerde de olduğu gibi, kesin olarak ezbercilikten kaçınmak gerekir. Türkçe öğretiminde başarı sağlanabilmesi için birtakım kuralların, tanımların öğretilmesi, ezberletilmesi hiçbir anlam taşımaz. Bir öğrencinin noktanın ve büyük harfin nerelerde kullanılacağını, sıfatın veya zarfın tanımını, fıkranın, makalenin özelliklerini ezbere bilmesinin bir yararı yoktur. Böyle bir yol tutulması, belleği yıpratmaktan, zamanı boşa harcamaktan, dersi öğrenci için sevimsiz kılmaktan başka bir şeye yaramaz, Türkçe öğretiminin amaçlarına ters düşer. Önemli olan, öğrencinin Türkçeyi doğru olarak, bilinçle ve güvenle kullanmayı alışkanlık haline getirmesi, okuduğu ya da dinlediği bir parçada işlenen duyguyu kavrayıp sezebilmesi, ondan zevk alabilmesidir.”² şeklinde bir açıklama vardır.

Noktalama bundan sonra “Anlatım” bölümünün özel amaçları içinde geçer ve şöyle ifade edilir. “Öğrencilere bu yaş gurubunun kullanmaları gereken yazım kurallarını uygulayabilme, noktalama işaretlerini kullanabilme beceri ve alışkanlıklarını kazandırmaktır.”³

Anlatım bölümünün sınıflara göre verilen “Öğrencilerin Kazanacakları Davranışlar” bölümünün yazılı olarak kazandırılacak davranışlarında ise I-V. sınıflarda “Bu sınıfın kullanması gereken yazım kurallarını uygulayabilmek, noktalama işaretlerini kullanabilmek ifadesine; VI- VIII.sınıflarda ise “Yazım yanlışı yapmadan yazabilmek, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanabilmek” ifadelerine yer verilmiş.

Noktalama konusu “Dilbilgisi” bölümünde kapsamlı olarak ele alınmıştır. Bu bölümdeki ifadeler aşağıda olduğu gibi aktarılmıştır. Tebliğler dergisinde noktalama işaretlerine ilişkin olarak şu hükümlere yer verilmiştir:⁴

¹ 2098 Sayılı Tebliğler Dergisi, C.44, S.328.

² 2098 Sayılı Tebliğler Dergisi, C.44, S.329.

³ 2098 Sayılı Tebliğler Dergisi, C.44, S.334

⁴ 2098 Sayılı Tebliğler Dergisi, C.44, S.334-335

“ (I-III. Sınıflar)

ÖZEL AMAÇLAR

Öğrencilere bu sınıfların kullanabilmesi gereken yazım kurallarını uygulayabilme ve noktalama işaretlerini kullanabilme beceri ve alışkanlıklarını kazandırmaktır.

ÖĞRENCİLERİN KAZANACAKLARI DAVRANIŞLAR (Bilgi, beceri ve alışkanlıklar)

I. Sınıfta

- Cümlelerin sonuna **nokta** ya da **soru işareti** koyabilmek.

II. Sınıfta

- Cümlelerin sonuna **nokta** ya da **soru işareti** koyabilmek;
- **Virgülü**, sıralama amacı ile kullanabilmek;
- Kelimeleri hecelere ve seslere ayırabilmek; satır sonuna sığmayan kelimeleri bölebilmek.

III. Sınıfta

- Cümlelerin sonuna **nokta** ya da **soru işareti**, ünlem işareti koyabilmek;
- **Virgülü**, sıralama amacı ile kullanabilmek;
- Ses ve heceleri ayırabilmek, satır sonuna sığmayan kelimeleri bölebilmek.

(IV-V. Sınıflar)

ÖZEL AMAÇLAR

Öğrencilere bu sınıfların kullanması gereken yazım kurallarını uygulayabilme ve noktalama işaretlerini kullanabilme beceri ve alışkanlıklarını kazandırmaktır.

IV. Sınıfta

Öğrencilere bu sınıfların kullanması gereken yazım kurallarını uygulayabilme ve noktalama işaretlerini kullanabilme beceri ve alışkanlıklarını kazandırmaktır.

- **Virgülü** cümle içinde: (a) öznelerden sonra, (b) birbiri ardınca sıralanan aynı işi gören kelimelerle aynı görevdeki öğeler arasında (bir tamlananın birden çok tamlayanları, bir adı sıfatlandıran birden çok niteleme sıfatları, bir yüklem birden çok öznesi vb. gibi) kullanabilmek;
- **Noktayı**: (a) tarihlerin gün, ay, yıl öğeleri arasında, (b) kısaltma harflerinin sonunda, (c) sayılardan sonra –inci anlamında kullanabilmek;
- **Tırnak işaretini**, başkalarından alınan sözleri belirtmek amacıyla kullanabilmek;
- Yazıda **konuşma çizgilerini** kullanabilmek.

V. Sınıfta

- **Virgülü** cümle içinde: (a) öznelerden sonra, (b) birbiri ardınca sıralanan aynı işi gören kelimelerle aynı görevdeki öğeler arasında (bir tamlananın birden çok tamlayanları, bir adı sıfatlandıran birden çok niteleme sıfatları, bir yüklem birden çok öznesi vb. gibi) kullanabilmek;

- **Noktayı:** (a) tarihlerin gün, ay, yıl öğeleri arasında, (b) kısaltma harflerinin sonunda, (c) sayılardan sonra –inci anlamında (2. İkinci, 50. Ellinci) kullanabilmek;
- **Tırnak işaretini,** başkalarından alınan sözleri belirtmek amacıyla kullanabilmek;
- **İki noktayı,** açıklanacak sözlerden önce, tırnak içine alınan sözlerden önce ve konuşma çizgisinden sonra kullanabilmek;

(VI.- VIII. Sınıflar)

ÖZEL AMAÇLAR

Öğrencilere bilinçle noktalama işaretlerini tam ve doğru olarak kullanabilme beceri ve alışkanlığını kazandırmak.

Davranış olarak ise 6-7-8. sınıflarda ortak olarak “Noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanabilmek” ifadesine yer verilmiş.

Verilen müfredat programına göre 1-8. sınıflarda bilgi- beceri olarak kavratılması gereken noktalama işaretleri aşağıdadır:

1. Sınıf: Nokta işareti, soru işareti, kesme işareti;
2. Sınıf: Nokta işareti, soru işareti, virgül işareti;
3. Sınıf: Nokta işareti, soru işareti, kesme işareti, virgül işareti, ünlem işareti;
4. Sınıf: Nokta işareti, virgül işareti, tırnak işareti;
5. Sınıf: Nokta işareti, virgül işareti, tırnak işareti, iki nokta işareti.

6, 7, 8. sınıflarda müfredata göre bilgi- beceri olarak kavratılacak ayrıca bir noktalama işareti yoktur.

II. TÜRK DİL KURUMU İLKÖĞRETİM OKULLARI İÇİN YAZIM KILAVUZUNDA NOKTALAMA İŞARETLERİ

Noktalama işaretleri, “İlköğretim Okulları İçin Yazım Kılavuzu”nda⁵ aşağıdaki şekilde anlatılmıştır:

“Duygu ve düşünceleri daha açık ifade etmek, cümlenin yapısını ve duraklama noktalarını belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, sözün vurgu ve ton gibi özelliklerini belirtmek üzere yazıda kullanılan işaretlere **noktalama işaretleri** denir.

Nokta (.)

1. Cümlenin sonuna konur: Türk Dil Kurumu, 1932 yılında kurulmuştur.
2. Bazı kısaltmaların sonuna konur: Alb. (albay), Dr. (doktor), Cad. (cadde), Sok. (sokak), s. (sayfa), sf. (sıfat), vb. (ve başkaları ve benzerleri ve bunun gibi).
3. Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur: 3. (üçüncü), IV. (dördüncü); II. Mehmet, XV. Yüzyıl.
4. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur.
 - I. 1. A. A.
 - II. 2. B. b.
5. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıların arasına konur: 08.12.1967, 15.09.2003. Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz: 29 Mayıs 1453, 29 Ekim 1923.
6. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: Tren 09.15’te kalktı. Toplantı 13.00’te başladı.
7. Arka arkaya sıralanan, virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncusuna konur: 3, 4 ve 7. maddeler; XII- XIV. yüzyıllar arasında.
8. Beş ve beşten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur: 551.000, 22.465.660.
9. Matematikte çarpma işareti yerine kullanılır: $4.5=20$.

Virgül (,)

1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.:

Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum. (Halide Edip Adıvar)

⁵ Türk Dil Kurumu İlköğretim Okulları İçin Yazım Kılavuzu, 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara 2005, s. 23- 37.

Sessiz dereler, solgun ağaçlar, sarı güller
Dillenmiş ağızlarda tutuk dilli gönüller

(Faruk Nafiz Çamlıbel)

2. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur:

Çapa'ya yürüdük, oradan tramvaya bindik, Çarşıkapı'da indik.

(Memduh Şevket Esendal)

3. Cümle içinde ara sözleri ve ara cümleleri ayırmak için konur:

Şimdi, efendiler, müsaade buyurursanız, size bir sual sorayım.

(Atatürk)

4. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur:

Akşam, yine akşam, yine akşam,

Göllerde bu dem bir kamış olsam!

(Ahmet Haşım)

5. Tırnak içinde olmayan aktarma cümlelerden sonra konur:

Şehirde ilk önce hükümet doktoruyla karşılaştım.

-- Bugünlerde başımı kaşımaya vakit bulamıyorum dedi.

(Reşat Nuri Güntekin)

6. Konuşma çizgisinden önce konur:

Bahçe kapısını açtı. Sermet Bey'e,

-- Bu anahtar köşkü de açar, dedi.

(Ömer Seyfettin)

7. Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul veya teşvik bildiren hayır, yok, yoo, evet, peki, pekala, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra konur: Peki, gideriz. Olur, ben de size katılırım. Hayhay, memnun oluruz. Haydi, geç kalıyoruz.

8. Cümlede anlam karışıklığını önlemek için kullanılır:

Bu gece eğlenceleri içlerine sinmedi.

(Reşat Nuri Güntekin)

9. Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur:

Sayın Başkan,

Sevgili Kardeşim,

10. Kesirli sayıların yazılışında tam sayıdan sonra konur: 38,6 (otuz sekiz tam onda altı), 045 (sıfır tam yüzde kırk beş).

11. Bibliyografik künyelerde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra konur: Ergin, Muharrem, Dede Korkut Kitabı, Ankara 1958.

UYARI: Metin içinde bağlaçlardan önce de sonra da virgül konmaz:

Artık bunları rüyanızda ya da romanlarda görebilirsiniz.

(Ömer Seyfettin)

Küçük kıızı kucağına alır veya elinden tutar götürür.

(Halide Edip Adivar)

Ya bu deveyi güdersin ya bu diyardan gidersin.

(Atasözü)

Hem suçlu hem güçlü tavrını uluslar arası alanda da sürdürmeye kalkıştığı için zor durumda kaldı.

Noktalı Virgül (;)

1. Cümle içinde virgüllerle birbirinden ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur: Erkek çocuklara Doğan, Tuğrul, Aslan; kız çocuklara ise İnci, Çiçek, Gönül, Yonca adları verilir.
2. Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur: At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.

İki Nokta (:)

1. Kendisinden sonra örnek verilecek cümlelerin sonuna konur: Milli Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adivar, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Ali Canip Yöntem.

Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlelerin sonuna konur: Atatürk şöyle diyor:

2. Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlelerin sonuna konur: Atatürk şöyle diyor: Öğretmenler! Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır.
3. Edebi eserlerdeki karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişinin adından sonra konur:

Cem: Bütün dünyayı mı dilersin bizden?

Sinan: Daha fazlasını.

(Turan Oflazoğlu)

4. Genel ağ adreslerinde kullanılır: <http://tdk.org.tr>
5. Matematikte bölme işareti olarak kullanılır: $56:8=7$.

Üç Nokta (...)

1. Tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur: Ne çare ki, çirkinliği hemencecik ve herkes tarafından görülüyordu, bu yanı... (Tarık Buğra)
2. Kaba sayıldığından veya bir başka sebeple açıklanması istenmeyen kelime veya bölümlerin yerine konur: Arabacı B... 'ya yaklaştığını söylüyor, ikide bir fırsat bularak arabanın içine doğru başını çeviriyordu. (Ahmet Hamdi Tanpınar)
3. Alıntılarda; başta, ortada ve sonda alınmayan kelime ve bölümlerin yerine konur: ... derken şehrin öte başından boğuk boğuk sesler gelmeye başladı... (Tarık Buğra)
4. Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümünün okuyucunun zihnine bırakıldığını göstermek veya anlatıma güç katmak için konur: Gök sarı, toprak sarı, çıplak ağaçlar sarı... (Faruk Nafiz Çamlıbel)
5. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur: Gölgeler yaklaştılar. Bir adım kalınca onu kıyafetinden tanıdılar: -- Koca Ali... Koca Ali, be!.. (Ömer Seyfettin)
6. Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan ve eksik bırakılan cevaplarda kullanılır: -- Kimsin? -- Ali...

-- Hangi Ali?

-- ...

(Ömer Seyfettin)

Soru İşareti (?)

1. Soru bildiren cümle veya sözlerin sonuna konur:

Atatürk bana sordu:

-- Yeni yazıyı tatbik etmek için ne düşündünüz?

(Falih Rıfkı Atay)

2. Bilinmeyen veya şüpheli olan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır: Yunus Emre (1240? -1320),
(Doğum yeri: ?).

UYARI: Soru ifadesi taşıyan sıralı ve bağlı cümlelerde soru işareti en sona konur:

Çok yakından mı bu sesler, çok uzaklardan mı?

Üsküdar'dan mı , Hisar'dan mı, Kavaklar'dan mı?

(Yahya Kemal Beyatlı)

Ünlem İşareti (!)

1. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümlelerin sonuna konur:

Ne mutlu Türk'üm diyene!

(Atatürk)

2. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur:

Ey Türk Gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

(Atatürk)

UYARI: Ünlem işareti, seslenme ve hitap sözlerinden hemen sonra konulabileceği gibi cümlelerin sonuna da konabilir:

Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken

Sana uğurlar olsun...Ayrılıyor yolumuz!

(Faruk Nafiz Çamlıbel)

3. Bir söze alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırmak için ayraç içinde ünlem işareti kullanılır:

İsteseymiş bir günde bitirirmiş (!) ama ne yazık ki vakti yokmuş (!).

UYARI: Ünlemden sonra üç nokta yerine iki nokta konulması yeterlidir.

Gök ekini biçer gibi!.. Başaklar daha dolmadan.

(Tarık Buğra)

Tırnak İşareti (" ")

1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözcükler tırnak işareti içine alınır:

Bakınız, şair vatani ne güzel tarif ediyor:

"Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır.

Toprak eğer uğruna ölen varsa vatandır."

2. Özel olarak belirtilmek istenen sözler tırnak içine alınır:

Dilini bilmediğimiz bir ülkede, etrafımızda milyonlarca insan kaynaşsa da kendimizi “yalnız” hissederiz.

(Mehmet Kaplan)

3. Kitap adları veya yazı başlıkları tırnak içine alınır:

Yahya Kemal’in bazı şiirleri “Kendi Gök Kubbemiz” adı altında çıktı. (Ahmet Hamdi Tanpınar)

Kesme İşareti (’)

1. Kişi, millet, devlet, yer, eser ve kanun adlarına getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır: Atatürk’ün, Türkiye’m, Türk’e, Kıbrıs Türk’ü, Türkiye Cumhuriyeti’nin, Ağrı Dağı’na, Tuna Nehri’ni, Çankaya Köşkü’ne, Cevat Emre’dir, Sinekli Bakkal’ı, Milli Eğitim Temel Kanunu’na.

Ancak aşağıda belirtilen özel adlardan sonra kesme işareti kullanılmaz:

- a. Kurum, kuruluş, kurul ve iş yeri adları: Türkiye Büyük Millet Meclisine, Bakanlar Kurulunu, Gimannın.
- b. Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz. Türklük, Müslümanlık, Hristiyanlık, Avrupalı, Avrupalılaşmak, Ahmetler, Mehmetler, Türklerin, Hollandalıdan, Hristiyanlıktan, Atatürkçülüğün.
- c. Akım, çağ ve dönem adları. Eski Çağın, Yükselme Döneminin, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatına.
- ç. Deyimlerde geçen özel adlar: Allahtan hayırlısı; Alinin külahını Veliye, Velinin külahını Aliye.

2. Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur: TBMM’nin, TDK’nin, BM’de, ABD’de, TV’ye.

UYARI: Sonunda nokta bulunan kısaltmalarla üs işaretli kısaltmalar kesmeyle ayrılmaz. Bu tür kısaltmalarda ek, noktadan ve üs işaretinden sonra, kelimenin ve üs işaretinin okunuşuna uygun olarak yazılır: vb.leri, Alm.dan, İng.yi; cm³ e (santimetre küpe), m² ye (metrekareye)

3. Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur: 2005’te, 2’nci kat, 17.00’de.

“1919 senesi Mayısının 19’uncu günü Samsun’a çıktım.”

(Atatürk)

4. Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur: a’dan z’ye, b’nin m’ye dönüşmesi, -daş’la yapılmış sözler.

5. Özel adlar içinde yay ayraç içinde bir açıklama yapıldığında yay ayraçtan sonra konur: Yakup Kadri (Karaosmanoğlu)’nin .

Ancak cins isimler için yapılan açıklamalarda yay ayrıçtan sonra doğal olarak kesme işaretine gerek yoktur: İmek fiili (ek fiil) nin geniş zamanı şahıs ekleriyle çekilir.

6. Kişi adlarından sonra kullanılan unvanlara gelen ekleri ayırmak için konur: Mustafa Kemal Pařa'ya, Ayhan Bey'den.”

III. DERS KİTAPLARINDA NOKTALAMA İŞARETLERİNİN ANLATIMI

Tez konusu gereği 6. ve 7. sınıf ders kitapları incelenmiştir. Üzerinde dikkatle durulması gereken husus ise; 6. ve 7. sınıf Türkçe dersi programlarının 2004 yılından itibaren değiştirilmiştir. 2004 yılına kadar “Davranışçı Yaklaşım”a göre Türkçe öğretimi yapılırken, 2004 yılında yapılan program ise “Yapılandırmacı Yaklaşım”a göre hazırlanmıştır. Bu yüzden ders kitapları, bu kitapların konuları işleyiş biçimleri farklılığa uğramıştır. 2004 yılında temeli atılan bu program 4. sınıflardan itibaren başlayarak değişmiştir. Takip eden yıllarda da her sene bir sınıfın programı değişmiştir. Bunu aşağıda gösterelim:

- 2004-2005 Eğitim Öğretim Yılı: 4. Sınıf
- 2005-2006 Eğitim Öğretim Yılı: 5.Sınıf
- 2006-2007 Eğitim Öğretim Yılı: 6. Sınıf
- 2007-2008 Eğitim Öğretim Yılı: 7. Sınıf

Bu değişiklik anlatım, içerik, özellikler bakımından Türkçe ders kitaplarına da yansımıştır. 2005-2006 Eğitim Öğretim Yılı ve daha öncesinde 6. ve 7. sınıf Türkçe ders kitapları tek bir kitap iken; daha sonra üç ayrı kitap haline dönüştürülmüştür. Bu kitaplar sırası ile:

- Türkçe Ders Kitabı
- Öğrenci Çalışma Kitabı
- Öğretmen Kılavuz Kitabı’dır.

Bu kitaplardan, Türkçe ders kitabında sadece metinler yer almıştır. Öğrenci çalışma kitabında, öğrencilerin konu boyunca yapabilecekleri etkinlikler ve çalışmalar yer almıştır. Öğretmen kılavuz kitabı ise; konuları, konuların kazandırmak istediği beceri alanlarını, konu çevresinde yapılabilecek etkinlikleri vb. kapsamaktadır. Bu çerçevede hazırlanan bu üç kitabın birbirini tamamladığı ve öğrenciyi “o konu” ile ilgili bilgi ve beceri kazanma yönünden hazır duruma getirdiği belirtilmiştir.

Yukarıda verilen bilgiler ışığında yapılan bu çalışmada; her iki yaklaşımla da hazırlanmış kitaplar ele alınıp incelenecektir.

A) DAVRANIŞCI YAKLAŞIMLA HAZIRLANAN TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA NOKTALAMA İŞARETLERİNİN ANLATIMI

MEB Yayınlarından çıkmış olan “Türkçe 6” ders kitabında noktalama işaretleri aşağıdaki şekilde anlatılmıştır:

“a) Nokta (.) İşareti

“Tam elli yıl önceydi.” Cümlesinde bir düşünce belirtip sonuçlandırılmaktadır. Bir düşünceyi, bir duyguyu, bir olayı, bir haberi anlatmakta yararlandığımız cümlelerin sonuna **nokta (.)** işareti konulur. “8.15’te Hiroşima vardı.” Cümlesinde sayıların birbirine karışmasını önlemek amacıyla aralarına nokta işareti konulmuştur.⁶

b) Tırnak (“ ”) İşareti

“Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.” cümlesinin tırnak işareti içinde verildiğini görüyorsunuz. Bir yazıda başkasından alıntı yapılmış sözler **tırnak işareti** (“ ”) içine alınarak belirtilir.⁷

c) Üç nokta (...) İşareti

“Bir süre sonra, tepedeki eski yel değirmenlerine merhaba dediğinizde eşsiz manzaralı Gümüşlük Koyu’yla karşılaşacaksınız...” cümlesinde birtakım ayrıntılar anlatılmıştır. Bu ayrıntıların devamı söylenmemiş, tamamen okura bırakılmıştır. Böyle durumlarda **üç nokta (...)** işareti kullanılır.

Bu işaret bir eserden yapılan alıntılarda; başta, ortada ve sonda alınmayan sözcük ve bölümleri göstermek için de kullanılır.⁸

d) Ünlem (!) İşareti

“– A!.. Denizi kirleteceksiniz, baksanıza kağıt sepeti var.” Cümlesinde ünlem işareti kullanılmıştır. Bu cümlede A! Sözcüğü şaşkınlık anlamı taşımaktadır.

Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma, nefret gibi duygular anlatan sözcük ve cümlelerin sonuna **ünlem** işareti (!) konulur.⁹

e) İki Nokta (:) İşareti

“Hayatta bir tek önemli şey vardı:” cümlesinin sonuna **iki nokta (:)** işareti konulmuştur. Cümlenin devamında ise “Öldüğü zaman cesedinin düşman bandırası altında kalmaması.” diye bir

⁶ Meral Ünal vd.; Türkçe 6, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2005, s. 11.

⁷ Meral Ünal vd.; Türkçe 6, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2005, s. 26.

⁸ Meral Ünal vd.; Türkçe 6, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2005, s. 35.

⁹ Meral Ünal vd.; Türkçe 6, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2005, s.59.

açıklama cümlesi yer almıştır. Buradaki gibi açıklama yapılacak olan cümlelerin sonuna **iki nokta** işareti¹⁰ konur

f) Virgül (,) İşareti

“İşte o günden beri, güler yüz, tatlı dil ile gönül hoşluğu içinde yaşayıp saadetleri dillere destan olmuş.” cümlesinde “güler yüz, tatlı dil” sözcük öbeklerini birbirinden ayırmak için **virgül (,)** kullanılmıştır. Bu işaret eş görevli sözcükleri birbirinden ayırmak için kullanılır.

“Sevgili Dostum,” örneğinde bir mektup seslenişi görüyorsunuz. Bu tür seslenmelerden sonra da virgül işareti konulur.¹¹

g) Soru İşareti (?)

“Ne dersin bu yarışmaya katılalım mı?” cümlesinin sonunda **soru (?) işareti** kullanılmıştır. Bu işaret soru anlamı veren cümlelerin sonuna konur.¹²

h) Kesme (‘) İşareti

“Orhan Veli Kanık’ın tüm şiir kitaplarını okudum. “Orhan Veli Kanık”, özel bir ad olduğu için sonunda yer alan –ın tamlama eki yazılırken özel ad kesme işareti ile ayrılmıştır. Özel adlardan sonra gelen durum ekleri, tamlama ekleri iyelik ekleri v.b kesme (‘) işaretiyle ayrılır. “8.15’te derse giriyoruz.” Cümlesinde kesme işareti bir zaman bildiren sayı ile ek arasında ayırt edici olarak kullanılmıştır.¹³

i) Noktalı Virgül (;) İşareti

“Türk milleti, tarihine övün; çünkü senin ecdadın medeniyetler kuran...” cümlesindeki “Türk milleti, tarihine övün” sözcük gurubundan sonra **noktalı virgül (;)** işareti kullanılmıştır. Bu işaret birbirleriyle bağlantılı olan ve kendi başlarına bir yargı bildiren iki cümle arasında kullanılmıştır.¹⁴

Tutku Yayıncılıktan çıkmış olan “Türkçe 7” ders kitabında noktalama işaretleri aşağıdaki şekilde anlatılmıştır:

“a) Nokta (.) İşareti

“Aynı mahallenin çocuklarıydı.” Örneğinde olduğu gibi, her tümcenin sonuna nokta (.) konur. Tümcenin sonuna konulan nokta anlamın tamamlandığını gösterir.¹⁵

¹⁰ Meral Ünal vd.; Türkçe 6, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2005, s. 60.

¹¹ Meral Ünal vd.; Türkçe 6, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2005, s. 98.

¹² Meral Ünal vd.; Türkçe 6, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2005, s. 101.

¹³ Meral Ünal vd.; Türkçe 6, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2005, s. 120.

¹⁴ Meral Ünal vd.; Türkçe 6, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2005, s. 132.

¹⁵ Mustafa Uyar ve Tülay Filtekin, Türkçe 7. Tutku Yayıncılık, Ankara 2006, s. 20.

b) Virgöl (,) İşareti

“Mutluluk, özgürlük, adalet, eşitlik gibi dostluk da öteelerde değil.” tuncesindeki virgöl (,) eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır.

“Düşman belli değil, dost belli değil.” tuncesinde virgöl (,) işareti anlamca ilgili iki tuncceyi ayırmaktadır.¹⁶

c) Tırnak (“ ”) İşareti

“Küçük çocuk sormuş: Ne yapmamı istiyorsunuz?” tuncesinde tırnak (“ ”) işareti kullanılmıştır. Başka bir kimseden ya da yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler (“ ”) işareti içinde gösterilir.¹⁷

d) Soru İşareti (?)

“Ne? Nasıl? Sahi mi? Demek ben, kabul ediyorsunuz?” tuncelerinin sonunda soru işareti (?) kullanılmıştır. Soru işareti (?) soru anlamı taşıyan sözcük ve tuncelerden sonra konur. Soru işaretinden sonra yazıya büyük harfle başlanır.¹⁸

e) Üç nokta (...) İşareti

“İşte tatlı söyleşiler, iş konuşmaları, yarenlikler, dedikodular...”

Parçadan alınan yukarıdaki tuncenin sonuna üç nokta (...) işareti konulmuştur. Üç nokta (...) işareti, sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümünün okuyucunun yorumuna bırakıldığını belirtmek için konulur. Örnek tuncemizdeki üç nokta işareti gibi ve benzerleri anlamındadır.¹⁹

f) Kesme (') İşareti

“Zonguldak'ta maden kömürünü bulmuş...”

Yukarıdaki tuncede “Zonguldak” adına gelen “-ta” ekinin kesme işareti ile ayrıldığını görüyorsunuz. Kesme işareti (') özel adlara getirilen iyelik ve durum eklerini ayırmak için kullanılır.²⁰

g) İki Nokta (:) İşareti

Graham da şöyle yanıt vermiş: “Yedi sene kullanınız, ...”

Yukarıdaki tuncede Graham'ın söylediği sözden önce iki nokta kullanılmıştır. İki nokta (:) kendisinden sonra açıklama yapılacak tuncelerin sonuna konur.²¹

¹⁶ Mustafa Uyar ve Tülay Filtekin, Türkçe 7. Tutku Yayıncılık, Ankara 2006, s. 26.

¹⁷ Mustafa Uyar ve Tülay Filtekin, Türkçe 7. Tutku Yayıncılık, Ankara 2006, s. 40.

¹⁸ Mustafa Uyar ve Tülay Filtekin, Türkçe 7. Tutku Yayıncılık, Ankara 2006, s. 60.

¹⁹ Mustafa Uyar ve Tülay Filtekin, Türkçe 7. Tutku Yayıncılık, Ankara 2006, s. 89.

²⁰ Mustafa Uyar ve Tülay Filtekin, Türkçe 7. Tutku Yayıncılık, Ankara 2006, s. 109.

²¹ Mustafa Uyar ve Tülay Filtekin, Türkçe 7. Tutku Yayıncılık, Ankara 2006, s. 151.

h) Noktalı Virgöl (;) İşareti

“Dev yapılı bir adamdı; yalnız güdük kolları, bacakları ona bir sevimlilik verirdi.”

Yukarıdaki örnekte iki tümce arasında noktalı virgöl (;) kullanılmış. Noktalı virgöl (;) öğeleri arasında virgöl bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.²²

i) Ünlem (!) İşareti

“Bre insafsızlar!”, “Hey dağlar, taşlar!”

Parçadan alınan yukarıdaki cümlelerin sonunda ünlem (!) işareti bulunmaktadır. Ünlem (!) işareti, bu örneklerde görüldüğü gibi seslenme ve uyarı sözlerinden sonra konulur.²³

²² Mustafa Uyar ve Tülay Filtekin, Türkçe 7. Tutku Yayıncılık, Ankara 2006, s. 158.

²³ Mustafa Uyar ve Tülay Filtekin, Türkçe 7. Tutku Yayıncılık, Ankara 2006, s. 166.

B) YAPILANDIRMACI YAKLAŞIMA GÖRE HAZIRLANAN DERS KİTAPLARINDA NOKTALAMA İŞARETLERİNİN ANLATIMI

Öncelikle İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu içinde yer alan noktalama işaretleri ile ilgili bölümleri buraya almayı uygun gördük. Bu program içinde noktalama işaretlerine, Yazma ve Kazanımlar bölümlerinde şu ifadelerle değinilmiştir:

“Yazılı anlatım, bireyin kendini doğru ve amacına uygun olarak ifade etmesinde ve iletişim kurmasında en etkili araçlardan biridir. Türkçe Öğretim Programında yazma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimlerini dilin imkanlarından yararlanarak ve yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneği olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Programda yazmayla ilgili olarak “yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını kavrama ve uygulama” ile ilgili amaçlara yönelik kazanımlar yer almaktadır.

Kazanımlar

Dilbilgisi ve yazım ve noktalama ile ilgili kazanımlar, öğrencilerin gelişim düzeylerine göre altıncı sınıftan 8. sınıfa doğru aşamalı olarak verilmiştir.”²⁴

Ders kitaplarını seçerken, bu programa göre hazırlanan aşağıdaki ders kitaplarını seçtik: “Koza Yayın Dağıtım 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı, Öğrenci Çalışma Kitabı, Öğretmen Kılavuz Kitabı ile; Pasifik Yayınları 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı, Öğrenci Çalışma Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabı” ele alınarak incelenmiştir. Bu kitaplar 2007-2008 Eğitim Öğretim Yılı’ndan itibaren ilköğretim okullarında okutulmaya başlamıştır.

Koza Yayın Dağıtım’dan çıkmış olan Türkçe 6. Sınıf Ders Kitabı, Türkçe 6. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabı ve Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitaplarında noktalama işaretlerine şu şekillerde yer verilmiştir:

Konu Metni: “Atatürk ”²⁵

Konu: “Nokta (.) İşareti ”

“Kazanımlar:

. Yazım ve noktalama kurallarına uyar.

. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.”²⁶

7. Etkinlik:

²⁴ “İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu” (6,7,8. Sınıflar), MEB Yayınları, Ankara 2006, s. 7- 8.

²⁵ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 27.

²⁶ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 59

Aşağıdaki cümlelerden yararlanarak, noktanın kullanıldığı yerleri boş kutucuklar içine örnekteki gibi yazınız.

Atatürk sadece 20.yy.ın değil, dünya tarihinin en önemli liderlerindedir.

Sayılardan sonra sıra bildirmek için konmuştur.

Atatürk'ün zaferle dolu yaşamı, 10.11.1938'de Saat 09.05'te sona erdi.

1,2,3. etkinliklerdeki çalışmalarını kısa sürede yaptı.

Sınav kağıdına "4.5=25" yazmışım.

Atatürk İlkeleri şunlardır:

1. Cumhuriyetçilik 2.Devletçilik 3. İnkılapçılık
4.Laiklik 5.Milliyetçilik 6. Halkçılık

Noktanın en sık kullanıldığı durum hangisidir? Aşağıya yazınız.²⁷

Konu Metni: "Kadın Ulusun Temelidir"²⁸

Konu: "Tırnak (" ") İşareti"

Öğrencilere metinden aşağıdaki cümleleri buldurunuz. Bu cümlelerde tırnak işaretinin neden kullanılabilmiş olacağını sorarak onları konuşturunuz. Özel olarak belirtilmek istenen sözlerin tırnak içine alındığı sonucuna yardımcı olunuz.²⁹

- Türklerden başka hiçbir ulus, "asker kadın" geleneğini sürdürmemiştir.
- Her akşam sofrasını dolduran "günün önemli adamları" yla konuşurken kendini bu kadar doygun hissetmemiştir Atatürk...
- – Ölürüz!.. diyen seslerde Kurtuluş Savaşı'nda "Vatan için ölürüz!" diyerek çıkan anaların inancı parıldıyor.

Aşağıdaki cümleleri tahtaya yazınız.

Reşat Nuri Güntekin'in en önemli eseri "Çalığışu"dur.

²⁷ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 43.

²⁸ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 32.

²⁹ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 76- 77.

“ Kaşağı ” öyküsünü okuduğumda dördüncü sınıfa gidiyordum.

Bu cümlelerde tırnak işaretinin hangi amaçlarla kullanılmış olduğunu öğrencilere sorunuz. Cümle içerisinde kitap ve yazıların adlarıyla başlıklarının tırnak içine alınması gerektiğini belirtiniz.

Öğrencilere aşağıdaki cümleleri söyleyiniz. Onlardan bu cümlelerde gereken yerlerde tırnak işareti kullanarak cümleleri defterlerine yazmalarını isteyiniz.

. Malatyalılar merdiven yerine “ayakçak” sözcüğünü de kullanırlar.

. Orhan Pamuk’un “Benim Adım Kırmızı” adlı eseri İngilizce’ ye de çevrilmiş.

Cümle içerisinde özel olarak belirtilmek istenen sözcükler, kitapların ve yazıların adlarıyla başlıklar tırnak içine alınmaksızın koyu yazılarak ve eğik yazıyla dizilerek de gösterilebilir.

Konu Metni: Edison³⁰

Konu: Kesme (')İşareti

7. Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerde kesme işaretinin kullanıldığı yerleri inceleyiniz.

1. Vatan Yahut Silistre'nin yazarı Namık Kemal'dir.
2. Marmara Denizi'ni geçip Çanakkale Boğazı'na doğru ilerledik.
3. TBMM'nin yeni çalışma dönemi 20 Eylül 2007'de başladı.
4. Atatürk'ün annesinin adı Zübeyde Hanım'dır.
5. BM'deki toplantıya katılan devlet görevlilerimiz dün bir uçakla yurda döndüler.
6. Ankaralılar Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 88'inci yılını coşkuyla kutladılar.

Yukarıdaki cümlelerden hareketle aşağıdaki yargıların doğru mu yoksa yanlış mı olduğunu yargıların baş tarafındaki yay ayrıçların içine D ya da Y yazarak belirtiniz.

(...) Özel isimlere getirilen iyelik ve hal ekleri kesme işareti ile ayrılır.

(...) Kurum, kurul ve işyeri adlarına getirilen ekler kesme işareti ile ayrılmaz.

(...) Özel isimlere getirilen yapım ekleri ve bunlardan sonra gelen ekler de kesme işareti ile ayrılır.

(...) Kişi adlarından sonra gelen saygı sözlerine gelen ekler kesme işareti ile ayrılır.

(...) Kısaltmalara getirilen ekler kesme işareti ile ayrılır.

(...) Sayılara getirilen ekler kesme işareti ile ayrılmaz.

Aşağıdaki cümleleri gereken yerlerde büyük harf ve kesme işareti kullanarak altlarındaki noktalı yerlere yazınız.

. Nasrettin hocanın 1285te sivrihisarın hortu köyünde doğduğu biliniyor.

. TDKnin hazırladığı yazım kılavuzundan bu konuda ayrıntılı bilgi elde edebiliriz.³¹

³⁰ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 46- 48.

³¹ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 83.

Konu Metni: “Ah Şu Gençler”³²

Konu: “Soru işareti (?), iki nokta (:), üç nokta (...) işareti”

6. Etkinlik

1. Aşağıdaki cümlelerin sonuna uygun noktalama işaretlerini koyunuz. Cümleleri cevap isteyenler ve cevap istemeyenler şeklinde gruplandırınız.

1. Bu sesler yan sınıftan mı geliyor
2. Akşam oldu mu köye bir hüzün çökerdi
3. Afiş çalışması hoşunuza gitti mi
4. Şirin mi şirin bir kedim var
5. Bu kadar yolu yürüyerek mi geldiniz
6. Bir bardak su alabilir miyim
7. Çalıştın mı kazanırsın

2. Aşağıdaki cümlelerde bulunan boşlukları “mi” soru edatını yazarak tamamlayınız. Bu cümlelere “mi” nin hangi anlamı kattığını ilgili ifade ile eşleştirerek gösteriniz. “mi”nin soru anlamı kattığı cümlelerin sonuna soru işareti koyunuz. Diğer cümlelerin de noktalamasını yapınız.

Küçük kız pencereden bakıyor...	Soru anlamı
Candan... candan davrandı	Pekiştirme anlamı
Bu pis su içilir...	Zaman anlamı
Seni gördüm ... dünyalar benim oluyor	Şaşırtma anlamı ³³

Öğrencilerin “Ah Şu Gençler” metninde iki noktanın (:), üç noktanın (...) kullanıldığı yerleri incelemelerini sağlayınız. Ardından Yazım Kılavuzu’ndan iki noktanın kullanıldığı yerleri anlatan bölümü bulup okumalarını ve metinde iki noktanın hangi amaçla kullanıldığını belirleyip söylemelerini isteyiniz.³⁴

Konu Metni: Prensi Olmayan Masal Kitabı³⁵

Konu: Üç Nokta (...)

Öğrencilerden “Prensi Olmayan Masal Kitabı” adlı metni inceleyerek üç noktanın nerelerde kullanıldığını belirlemelerini isteyiniz. Metinde geçen aşağıdaki cümleleri ders kitabından buldurunuz.

“ Bora düşünüyor. Çevresini saran ve ona tuhaf tuhaf bakan kılıksız korsanlar... ”

“Bir imdat çağrısı: ‘Bora...Bora!’ Çağrıldığını ancak üçüncüsünde duyuyor Bora.”

Bu cümlelerde neden üç nokta kullanılmış olabileceğini sorarak öğrencileri konuşturunuz. Öğrencilerin tespit ve yorumlarından sonra üç noktanın ilk cümlede sözün bir yerde kesilerek geri

³² Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 55- 59.

³³ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 105.

³⁴ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s.135.

³⁵ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 81- 84.

kalan bölümünün, okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek ve ifadeye güç katmak; ikinci cümlede ise seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için kullanılmış olduğunu açıklayınız.

Aşağıdaki konuşma cümlelerini tahtaya yazınız.

-- Afedersiniz, acaba saat kaç?

-- ...

-- Saat kaç, dedim.

-- Özür dilerim bir an sizi duyamadım.

Öğrencilere burada neden üç nokta kullanılmış olabileceğini sorunuz. Aralarında tartışarak sorunuzu cevaplamalarını isteyiniz. Karşılıklı konuşmalarda yeterli olmayan ya da eksik bırakılan cevapların yerine üç nokta konduğunu belirlemelerine yardımcı olunuz.³⁶

Konu Metni: “Özgün Bir Konu Aranıyor”³⁷

Konu: “Ünlem İşareti (!)”

7. Etkinlik

Aşağıdaki cümleleri uygun ünlemlerle tamamlayınız.

..... Ne olacak bu işin sonu!

..... göreyim seni!

..... Bu ne güzel bir çocuk!

..... arkadaş! Buraya baksana!

8. Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan ünlemlerin ifade ettiği duyguları cümlelerin önündeki kutuculara örnekte olduğu gibi yazınız.

Örnek

Acıma Vah yavrum, ne oldu böyle sana!

..... Ooo bakınız kimler geliyor!

..... A! Onu ben mi söylemişim?

..... Ha gayret, göreyim seni!

..... Ya öyle mi! Bunu neden daha önce söylemediniz?

..... Ay, dişim yine ağrımaya başladı!

..... Ah bunu önceden bilseydim!

..... Oh, sonunda rahata kavuştun!

..... Eyvah, yine geç kaldık!

..... Aman, dedikoduya meydan vermeyin !³⁸

³⁶ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s.194- 195.

³⁷ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 85- 87.

³⁸ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 160.

Seslenme, sevinç, kıvanç, acı, korku, mutluluk, telaş, şaşkınlık, kızgınlık gibi duyguları yansıtan sözlerin cümlede ünlem olarak kullanıldığını belirtiniz.

Sevinç, kıvanç, acı, korku v.b duyguları anlatan cümlelerin sonuna ünlem işareti konması gerektiğini öğrencilere hatırlatınız.³⁹

Konu Metni: “Kitaplarımın Cumhuriyetinde”

Konu: “Noktalı Virgül (;) İşareti”⁴⁰

Aşağıdaki cümleleri tahtaya yazınız.

. Yakup Kadri, Reşat Nuri, Ahmet Hamdi Tanpınar Türk yazarları; Cervantes (Servantes), Dickens (Dikins), Tolstoy yabancı yazarlardır.

. Manavın tezgahı domates, biber, patlıcan; elma, portakal, muz gibi sebze ve meyvelerle doluydu.

Öğrencilerden “Noktalı Virgül bu cümlede niçin kullanılmış olabilir?” sorusunu yazım kılavuzundan yararlanarak cevaplandırmalarını isteyiniz. Örnek cümlelerden ve yazım kılavuzundan hareketle bu cümlelerde noktalı virgülün cümle içinde virgülle ayrılmış tür ve takımları birbirinden ayırmak için konduğunun öğrenciler tarafından belirlenmesine yardımcı olunuz.⁴¹

4. Çalışma Kağıdı

Konu: “Virgül (,) İşareti”

1. Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz. Bu cümlelerde virgülün hangi amaçla kullanıldığını belirleyiniz ve cümlelerin altındaki boşluklara yazınız.

. O, ağacın altında kısa bir süre bekledi.

.....
 . Yaşlı adam martıların “Geliyorlar, geliyorlar, seni kurtarmaya geliyorlar!” seslerini dinleye dinleye uykuya daldı.

.....
 . Peki, biz sizi Kızılay’da bekleyelim.

.....
 . Kapıyı yavaşça kapatıp yerinize geçin, dedi.

.....
 . Dedem,
 -- Gel bakalım, diye seslendi.

³⁹ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 201.

⁴⁰ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 88- 89.

⁴¹ Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 201.

2. Siz de virgölün kullanıldığı yerlere örnek olabilecek Atatürk'le ilgili beş cümle kurup yazınız. Bu cümlelerde virgölü hangi amaçla kullandığınızı belirtiniz".⁴²

Noktalama işaretlerine Pasifik Yayınlarından çıkmış olan Türkçe 7. Sınıf Ders Kitabı, Türkçe 7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Türkçe 7. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabında şu şekillerde yer verilmiştir:

"Konu Metni: "Atatürk'ü Tanımak"⁴³

Konu: "Virgöl (,) İşareti"

4. Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerin başına virgöl doğru yerde kullanıldıysa "D", yanlış yerde kullanıldıysa "Y" yazınız.

- (...) 1. Anlattıklarını ilgiyle dinledim, sen de beni dinlemelisin.
- (...) 2. Asuman İngilizce kursuna salı, çarşamba, cuma ve pazar günleri gidiyor.
- (...) 3. İcini çekip, çekip bize doğru bakan çocuğa çok üzülmüştük.
- (...) 4. Ablamın kızının "Canım Anneciğim," diye başlayan mektubu hepimizi duygulandırdı.
- (...) 5. Gelişmeni, insanları tanımanı sağlayacak, bu kitaplardan ne kadar yararlandın?
- (...) 6. Çocuklara başkasının artığını yiyip, içmemeyi öğretmek gerekir.
- (...) 7. Ben Atatürk'le üç veya iki defa karşılaştım.
- (...) 8. Cemil Bey Çanakkale Savaşı'na katılmış, orada şehit düşmüştür.⁴⁴

Konu Metni: "Atatürk'ü Altınla Satın Almak İsteyen Mareşal"⁴⁵

Konu: "İki Nokta (:) İşareti"

5. Etkinlik:

Aşağıdaki cümlelerde kullanılması gereken iki nokta işaretleri görülmemektedir. Gereken yerlere renkli kalemle iki nokta koyunuz.

- 1. Mahallemize yeni taşınanlar küçük bir aileydi anne, baba, bir de çocuk.
- 2. Hayatta en korkunç şey şudur Düşünmemek.
- 3. Öğretmenleri 100 2 = 50 işlemi anlatmaya çalışıyordu.
- 4. Arkadaşı cevap verdi Sen haklısın.
- 5. Ege bölgesinde yetişen ürünler tütün, incir, üzüm.

⁴² Ahmet Kapulu vd.; Türkçe 6. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabı. Koza Yayın Dağıtım, Ankara 2007, s. 177.

⁴³ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 29-31.

⁴⁴ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğrenci Çalışma Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 42.

⁴⁵ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 34- 35.

6. Anlamını öğrenmek istediğim kelimelere [http //tdk.gov.tr](http://tdk.gov.tr) adresinden ulaşabilirim.
7. Gecenin sessizliğini bir çılgılık bozdu İmdat, yanıyoruz!⁴⁶

Konu Metni: “Muhsin Ertuğrul”⁴⁷

Konu: “Üç Nokta (...) İşareti”

Öğrencilerinizin üç noktanın kullanımıyla ilgili iki yeni kuralı fark edebilmelerine yardımcı olmak amacıyla aşağıdaki örnekleri tahtaya yazınız.

... Hanım yine ortalığı karıştırmış. Haberi onlara ... Bey yetiştirmiş.

Reşat Nuri Güntekin, 25 Kasım 1889 tarihinde İstanbul’da doğdu. Babası askeri doktor Nuri Bey’dir... Çanakkale İdadisinde bir buçuk yıl okuduktan sonra, öğrenimine İzmir’de devam etti.

Gökyüzünün başka rengi de varmış!

Geç fark ettim taşın sert olduğunu.

Su insanı boğar ateş yakarmış!

...

Ayva sarı, nar kırmızı sonbahar!

Her yıl biraz daha benimsediğim

...

Cahit Sıtkı Tarancı’nın Otuz beş yaş şiirinin bu mısralarını insan kaç yaşında anlar?

Öğrencilerinizden örnekleri incelemelerini ve üç noktanın kullanım yerlerini söylemelerini isteyiniz.

Öğrencileriniz yukarıdaki etkinlik yoluyla üç noktanın kaba sayıldığı için veya bir başka nedenden dolayı açıklanmak istenmeyen kelime, isim v.b yerine; alıntılarda başta, ortada ya da sonda alınmayan kelime ve bölümlerin yerine üç noktanın kullanıldığını bulup söyledikten sonra bir kez de siz söyleyebilirsiniz.⁴⁸

Konu Metni: “Renkler”⁴⁹

Konu: “Soru İşareti (?)”

Öğrencileriniz daha önce soru cümlelerinden sonra soru işaretinin kullanıldığını öğrenmişlerdi. Onlara soru işaretinin nerelerde kullanıldığını sorarak dikkatlerini konuya çekiniz. Öğrencilerinize

⁴⁶ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğrenci Çalışma Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 54.

⁴⁷ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 148- 150.

⁴⁸ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 157.

⁴⁹ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 44- 45.

soru işaretinin kullanıldığı bir yer daha olduğunu, bunu tahtaya yazacağımız / yansıtacağımız örnekleri inceleyerek kendilerinin bulabileceklerini belirtiniz.

Yunus Emre (?- 1320)

Doğum Yeri: ?

Fuzuli (1480?- 1556) en büyük şairlerimizden biridir.

Ahmet Yesevi (?- 1166)

Karacaoğlan Çukurova (?) yöresinde yaşamıştır.

Öğrencilerinizden örnekleri incelemelerini, soru işaretinin neden kullanılmış olabileceğini tartışmalarını isteyiniz.⁵⁰

6. Etkinlik

II. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işaret koymak yanlış olur?

- A) Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu
- B) Küçük kardeşin çok mu yaramaz
- C) Yağmur yağdı mı toprak çabuk yeşerir
- D) Çalışmaz mı artık bu televizyon⁵¹

Konu Metni: “Yukarda Ne Var Ne Yok”⁵²

Konu: “Ünlem İşareti “(!)”

7. Etkinlik

Aşağıdaki ünlen işaretinin doğru kullanıldığı cümlelerin başına “D”, yanlış kullanıldığı cümlelerin başına “Y” yazınız.

- (...) Yaptığı pastayı lezzetinden (!) yiyemedim.
- (...) Pembe İncili Kaftan Ömer Seyfettin’in hikayesidir!
- (...) Bütün yaz boyunca iki kitap (!) okumuş.
- (...) Hava ne kadar da sıcak!
- (...) Sen de bizimle burada kalmalısın!
- (...) Sana İstanbul’dan bunları (!) mı getirmiş?
- (...) Gelişigüzel yapılan bu çalışma yeterli değil gibi!
- (...) Bize en yakın ışık kaynağı Güneş’tir!⁵³

⁵⁰ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 183.

⁵¹ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğrenci Çalışma Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 69.

⁵² Banu Yangın, vd.; Türkçe 7. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 46- 50.

⁵³ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğrenci Çalışma Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s.76.

Konu Metni: “ Dedemin Pili Bitmesin ”⁵⁴

Konu: “Kesme İşareti () ”

7. Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerde ve dizelerde kullanılması gereken yerlere renkli kalemle kesme işareti koyunuz.

1. Ben yürürüm yane yane
Aşk boyadı beni kane
Ne akilem ne divane
Gel gör beni aşk neyledi

(Yunus Emre)

2. Gizemin 10uncu yaşını 2.2.2008 de kutlayacağız.
3. Türkiyem, vatanın burnumda tütüyor.
4. Aslı da ODTÜ den başarıyla mezun oldu.
5. Türk Dünyası Müzik Topluluğu, aylık konserini yarın 19.30 da başlatacak.
6. “Ece” kelimesinin anlamını Türk Dil Kurumunun derleme sözlüğünde bulabilirsin.
7. Burcu Hanımın üç yaşındaki oğlu Denizin 100 e kadar sayabildiğini biliyor musun?
8. Bir daha sinemaya Elif i almadan gitmeyelim.
9. Alinin külahını Veliye, Velinin külahını Aliye deyimini ilk kez duyuyorum.⁵⁵

Konu Metni: “Çekoslovakya Türkleri”⁵⁶

Konu: “Tırnak İşareti (“ ”) ”

Öğrencileriniz bundan önce tırnak işaretinin kullanımıyla ilgili kuralların tamamını öğrenmişlerdi. Bunların neler olduğunu sorarak dikkatlerini konuya çekiniz. Çekoslovakya Türkleri başlıklı metinde geçen aşağıdaki cümleleri tahtaya yazınız / yansıtınız. Oradan cümleleri incelemelerini, bu cümlelerde tırnak işaretinin hangi işlevlerde kullanıldığını söylemelerini isteyiniz.

. Bütün kahvehanelerde, lokantalarda ufak sarı tepsi içinde, sarı cezve ve sapsız “ tiryaki ” fincanıyla veriliyordu bizim Türk kahvesi...

. “Altın Prag” ın yıllardır tamir edilemeyen o güzelim tarihi binaları arasından geçerek bir opera sahnesini andıran küçük köprünün başına geldim.

. El yazması “Kuran” lar, yağlı boya resimler, o devrin yazılı emirleri, mektupları hepsi gayet itina ile muhafaza edilmiştir.

⁵⁴ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 261- 262.

⁵⁵ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğrenci Çalışma Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 119.

⁵⁶ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 92- 93.

. Karol Medvecký (Medveçý) isminde bir tarihçi 1905'te çıkan "Detva" adlı eserinde şunları yazıyor: "1614 yılında Telegedy (Telecedi) isminde bir yüksek feodal bey, feodallerin meclisinde demiş ki: "Halkımız, Türk hakimiyeti altında yaşayan halkı kıskanıyor. Onlar bizden daha iyi yaşama şartları içindeler."

Tırnak işaretinin kullanımıyla ilgili bilgilerini yeni durumlarda kullanabilmelerine fırsat vermek amacıyla öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabındaki 6. etkinliği yapmalarını isteyiniz.⁵⁷

Noktalama işaretlerinin genelinin yer aldığı aşağıdaki etkinliği de verelim:

7. Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerin sonuna uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

1. Tüh, yanıma kalem almayı unuttum
2. Eve yiyecek bir şeyler almalıyız
3. Niçin bana önceden haber vermedin
4. Dün beni mi aramıştın
5. Hasta çocuk günden güne iyileşiyordu
6. Aman beni de yanında götür
7. Ağlıyor mu gülüyor mu belli değil
8. Hava ne kadar da sıcak
9. Burada yalnızca üç gün mü kalacaksın
10. Harçlığımı aldım mı kitapçıya gideceğim⁵⁸

⁵⁷Banu Yangın, vd.; Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 360- 361.

⁵⁸ Banu Yangın, vd.; Türkçe 7. Pasifik Yayınları, Ankara 2007, s. 99.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞARETLERİN BİLGİ-BECERİ ORANLARININ İNCELENMESİ

1. “NOKTALAMA İŞARETLERİNE GÖRE” BİLGİ- BECERİ DÜZEYLERİNİN DURUMU

Noktalama işaretlerinin bilgi- beceri başarı oranları ölçülerek tablolara dökülmüştür. Bu tablolarda her noktalama işareti ayrı ayrı ele alınmış, her birinin bilgi ve beceri düzeyleri ortaya çıkarılmıştır. Bu çalışma yapılırken tablolara, bilgi- beceri düzeyindeki soru sayıları, doğru cevapların yüzde oranları ve sıralanma dereceleri de eklenmiştir. Uşak ili Sivaslı İlçesi 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin 2008 yılında sahip oldukları başarı oranlarını daha iyi anlayabilmek için; aynı zamanda, Muharrem Mete'nin tezindeki⁵⁹ bazı tablolar da (sağa dayalı tablolar) aynen aktarılacaktır. Böylece ilköğretim 6 ve7. sınıf öğrencilerinin, noktalama işaretlerini kullanma bilgi ve beceri oranları, tezlere göre karşılaştırılabilecektir.

⁵⁹ Muharrem Mete; İlköğretim 4-8. Sınıflarda Noktalama İşaretlerinin Kullanımında Bilgi- Beceri Oranlarının Tespiti, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon 2001, s. 20- 46.

A) NOKTA İŞARETİ

1. Tablo Uşak İli Sivash İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Nokta İşaretini Kullanmadaki Bilgi- Beceri Başarı Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
6. Sınıf	400	216	54	2	4500	3295	73,2	2
7. Sınıf	400	262	65,5	1	4500	3520	78,2	1
Toplam	800	478	119,5		9000	6815	151,4	
Ortalama	400	239	59,75		4500	3408	75,7	

2. Tablo Muharrem Mete'nin Tezinde Nokta İşaretinin Kullanım Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
4. Sınıf	500	282	56,5	5	1300	1022	78,6	5
5. Sınıf	500	327	65,5	3	1300	1111	85,5	2
6. Sınıf	500	324	64,8	4	1300	1047	80,5	4
7. Sınıf	500	360	72	2	1300	1151	88,5	1
8. Sınıf	500	404	80,8	1	1300	1096	84,3	3
Toplam	2500	1697	339,6		6500	5427	417,4	

Nokta işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanım oranlarını ölçmek için yapılan çalışmalar sonucunda, 1. tabloya çıkarılan veriler elde edildi. Bu veriler incelendiğinde ise; aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı:

- Yapılan çalışma sonucunda, nokta işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanımında ortalama başarı oranı % 67,72 olarak ortaya çıktı. Bu sonucun diğer işaretlerin bilgi ve beceri ortalamalarına bakıldığında en iyi sonuç olduğu görüldü. Bu da nokta işaretinin kullanımının, diğer noktalama işaretlerinin kullanımına göre daha yerinde ve bilinçli olarak yapıldığını göstermektedir. (bk. s.22. Tablo)
- Nokta işaretinin beceri düzeyi başarı ortalaması, bilgi düzeyi başarı ortalamasının %19,2 üstünde yer aldı.
- Nokta işaretinin bilgi düzeyi incelendiğinde %59,75 olan bir başarı oranı görülüyor. Diğer işaretlerle kıyaslandığında, noktanın bilgi düzeyi ikinci sırada

yer alıyor. Bu oran aynı zamanda iki nokta işareti ve soru işaretinin bilgi başarı oranlarıyla hemen hemen aynı düzeyde bulunuyor. (bk. 22. Tablo)

- Nokta işaretinin bilgi başarı oranları sınıflar bazında incelendiğinde ise ilk sırada % 65,5 ile 7. sınıflar görülüyor. Arkasından % 54 ile 6. sınıflar geliyor.
- Bu işaretin beceri olarak başarı ortalamasına bakıldığında ise %75.7'lik bir oranla karşılaşıyor. Bu rakam bize noktanın, diğer işaretlerin beceri başarı oranları arasında 2. sırada olduğunu gösteriyor. Nokta işaretine en yakın beceri başarı oranı ise % 70,95 ile üçüncü sırada yer alan soru işareti olmuştur.
- Noktanın beceri olarak kullanımında en yüksek oran % 78,2 ile 7. sınıflarda görülüyor. 6. sınıflarda ise noktanın beceri oranı % 73,2 olmuştur.
- Nokta işaretinin kullanımında en iyi düzey ile en düşük düzey arasındaki bilgi farkı % 11,5; beceri farkı % 5 olarak karşımıza çıkıyor.
- Noktanın bilgi- beceri ortalamasının diğer işaretlere göre daha yüksek olmasındaki etken, okullarda üzerinde en çok durulan ve kullanımına en çok dikkat edilen işaretin nokta olmasıdır.
- Karşılaştırdığımız tezde yer alan tabloda ise, nokta işaretinin bilgi başarı ortalaması 6. sınıflarda % 64,8; 7. sınıflarda % 72 olmuştur. Beceri başarı ortalaması 6. sınıflarda % 80,5; 7. sınıflarda % 88, 5 olmuştur. Bu oranlara göre ise; nokta işaretinin kullanımındaki başarı oranında yıllara göre değişiklik meydana gelmiştir. Fakat her iki tabloda da nokta işaretinin beceri düzeyinin, bilgi düzeyinden daha yüksek olduğunu görüyoruz.
- Karşılaştırdığımız tezde; nokta işaretini kullanmada; 6 ve 7. sınıflarda beceri başarı oranı bilgi başarı oranının üzerinde yer almış. Bizim tezimizde de 6 ve 7. sınıflarda beceri başarı oranı bilgi başarı oranının üzerinde yer alıyor. Bu da

öğrencilerin nokta işaretini metinlerde yerine koyarken daha başarılı olduklarını gösteriyor.

B) VİRGÜL İŞARETİ

3. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Virgül İşaretini Kullanmadaki Bilgi- Beceri Başarı Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
6. Sınıf	400	180	45	2	3100	2036	65,6	2
7. Sınıf	400	192	48	1	3100	2366	76,3	1
Toplam	800	372	93		6200	4402	141,9	
Ortalama	400	186	46,5		3100	2201	70,95	

4. Tablo Muharrem Mete'nin Tezinde Virgül İşaretinin Kullanım Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
4. Sınıf	500	204	40,8	5	860	353	41	5
5. Sınıf	500	226	45,3	4	860	492	57,2	2
6. Sınıf	500	246	49,3	3	860	365	42,3	4
7. Sınıf	500	306	61,3	2	860	550	63,9	1
8. Sınıf	500	378	75,5	1	860	432	50,2	3
Toplam	2500	1360	272,2		4300	2192	254,6	
Ortalama	500	272	54,4		860	438	50,92	

Virgül işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanım oranlarını ölçmek için yapılan çalışmalar sonucunda, 3. tabloya çıkarılan veriler elde edildi. Bu veriler incelendiğinde ise; aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı:

- Yapılan çalışma sonucunda, virgül işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanımında ortalama başarı oranı % 58,7 olarak ortaya çıktı. Bu sonucun diğer işaretlerin bilgi ve beceri başarı ortalamalarına bakıldığında dördüncü sırada olduğu görüldü. (bk. 22. Tablo)
- Virgül işaretinin beceri düzeyi başarı ortalaması bilgi düzeyi başarı ortalamasının % 24,45 üzerinde yer aldı.

- Virgöl işaretinin bilgi düzeyi incelendiğinde % 46,5 olan bir başarı oranı görülüyor. Bu oranla virgöl, tüm işaretler içinde 5. sırada yer alıyor. (bk. 22. Tablo)
- Virgöl işaretinin bilgi başarı oranları sınıflar bazında incelendiğinde ise, ilk sırada % 48 ile 7. sınıflar görülüyor. Arkasından % 45 ile 6. sınıflar geliyor.
- Bu işaretin beceri olarak başarı ortalamasına bakıldığında ise %70,95'lik bir oranla karşılaşıyor. Bu rakam bize virgölün, diğer işaretlerin beceri oranları arasında 3. sırada olduğunu gösteriyor. Fakat virgöl işaretinin bilgi başarı oranı ortalaması %46,5 iken; beceri başarı oranı ortalamasının %70,95 olması, öğrencilerin virgöl işaretini beceri olarak daha üst düzeyde kullandıklarını gösteriyor. Virgöl işaretine en yakın beceri oranı ise % 61,57 ile dördüncü sırada yer alan ünlem işareti olmuştur. (bk. 22. tablo)
- Virgölün beceri başarı olarak kullanımında en yüksek oran % 76,3 ile 7. sınıflarda görülüyor. 6. sınıflarda ise virgöl işaretinin beceri başarı oranı % 65,6 olmuştur.
- Virgöl işaretinin kullanımında en iyi düzey ile en düşük düzey arasındaki bilgi farkı % 3; beceri farkı % 10,7 olarak karşımıza çıkıyor. Bu fark ise sınıflar arasında düzenli bir dağılım gösteriyor.
- Karşılaştırdığımız tezdeki 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin virgöl işaretini kullanmadaki bilgi ve beceri başarı oranlarına bakıldığında; 6. sınıflarda bilgi başarı oranı %49,3; beceri başarı oranı %42,3 olmuş. 7. sınıflarda ise bilgi başarı oranı %61,3; beceri başarı oranı %63,9 olmuştur. Bu sonuçlara göre 6 ve 7. sınıflarda bilgi oranının 2001 yılında daha yüksek olduğunu görüyoruz. Beceri oranı ise 2008 yılında daha yüksek olmuş.
- Karşılaştırdığımız tezde; virgöl işaretini kullanmada; 6. sınıflarda beceri başarı oranı, bilgi başarı oranının üzerinde yer almış. Bizim tezimizde de 6 ve 7.

sınıflarda beceri başarı oranı bilgi başarı oranının üzerinde yer alıyor. Bu da öğrencilerin virgül işaretini metinlerde yerine koyarken daha başarılı olduklarını gösteriyor.

C) İKİ NOKTA İŞARETİ

5. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin İki Nokta İşaretini Kullanmadaki Bilgi- Beceri Başarı Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
6. Sınıf	400	210	52,5	2	900	472	52,4	2
7. Sınıf	400	227	56,75	1	900	580	64,4	1
Toplam	800	437	109,25		1800	1052	116,8	
Ortalama	400	218,5	54,62		900	526	58,4	

6. Tablo Muharrem Mete'nin Tezinde İki Nokta İşaretinin Kullanım Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
4. Sınıf	500	277	55,5	5	1300	1022	78,6	5
5. Sınıf	500	290	58	3	1300	1111	85,5	2
6. Sınıf	500	279	55,8	4	1300	1047	80,5	3
7. Sınıf	500	312	62,5	2	1300	1151	88,5	1
8. Sınıf	500	353	70,5	1	1300	1096	84,3	4
Toplam	2500	1511	302,3		6500	5427	417,4	
Ortalama	500	302,2	60,5		1300	1085	83,47	

İki nokta işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanım oranlarını ölçmek için yapılan çalışmalar sonucunda, 5. tabloya çıkarılan veriler elde edildi. Bu veriler incelendiğinde ise; aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı:

- Yapılan çalışma sonucunda, iki nokta işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanımında ortalama başarı oranı % 56,5 olarak ortaya çıktı. Bu sonucun diğer işaretlerin bilgi ve beceri ortalamalarına bakıldığında beşinci sırada yer aldığı görüldü. (bk. 22. Tablo)

- İki nokta işaretinin beceri düzeyi başarı ortalaması bilgi düzeyi başarı ortalamasının % 3,78 üzerinde yer aldı.
- İki nokta işaretinin bilgi düzeyi incelendiğinde %54,6 olan bir başarı oranı görülüyor. Diğer işaretlerle kıyaslandığında, iki nokta işaretinin bilgi başarı düzeyi dördüncü sırada yer alıyor. Bu oran aynı zamanda soru işaretinin bilgi başarı oranıyla hemen hemen aynı düzeyde bulunuyor. (bk. 22. Tablo)
- İki nokta işaretinin bilgi başarı oranları sınıflar bazında incelendiğinde ise ilk sırada % 56,75 ile 7. sınıflar görülüyor. Arkasından % 52,5 ile 6. sınıflar geliyor. Aradaki fark % 4,25 olmuş. Aradaki farkın bu kadar az olması, iki nokta işaretinin bilgi başarı düzeyinin bu iki sınıf için birbirine oldukça yakın olduğunu gösteriyor.
- Bu işaretin beceri olarak başarı ortalamasına bakıldığında ise %58,4'lük bir oranla karşılaşıyor. İki nokta işaretinin beceri başarı oranı, bilgi başarı oranının % 1,9 üzerinde yer alıyor. Buradan hareketle öğrencilerin İki nokta işaretini bildikleri kadar uygulayabildiklerini de görüyoruz. 6 ve 7. sınıflar arasında az bir oranda da olsa bir bilgi ve beceri artışı görülüyor. Fakat bu artış, yeterli düzeyde bir artış olarak değerlendirilemez.
- %58,4 rakamı bize iki nokta işaretinin, diğer işaretlerin beceri başarı oranları arasında 6. sırada olduğunu gösteriyor. İki nokta işarete en yakın beceri başarı oranı ise % 51,62 ile yedinci sırada yer alan üç nokta işareti olmuştur.
- İki nokta işaretinin beceri başarı olarak kullanımında en yüksek oran % 64,4 ile 7. sınıflarda görülüyor. 6. sınıflarda ise noktanın beceri başarı oranı % 12'lik bir azalma ile % 52,4 olmuştur.
- İki nokta işaretinin kullanımında en iyi düzey ile en düşük düzey arasındaki bilgi farkı % 4,25; beceri farkı % 12olarak karşımıza çıkıyor.

- Karşılaştırdığımız tezdeki 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin iki nokta işaretini kullanmadaki bilgi ve beceri oranlarına bakıldığında; 6. sınıflarda bilgi başarı oranı %55,8; beceri başarı oranı %66,7 olmuştur. 7. sınıflarda ise bilgi başarı oranı %62,5; beceri başarı oranı % 77,1 olarak karşımıza çıkıyor. Bu iki tezde de iki nokta işaretinin beceri başarı düzeylerinin bilgi başarı düzeylerine göre daha yüksek olması, benzer özellik olarak karşımıza çıkıyor.

D) ÜÇ NOKTA İŞARETİ

7. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Üç Nokta İşaretini Kullanmadaki Bilgi- Beceri Başarı Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
6. Sınıf	400	167	41,75	2	800	413	51,62	2
7. Sınıf	400	197	49,25	1	800	483	60,37	1
Toplam	800	364	91		1600	896	111,9	
Ortalama	400	182	45,5		800	448	55,9	

8. Tablo Muharrem Mete'nin Tezinde Üç Nokta İşaretinin Kullanım Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
4. Sınıf	500	256	51,3	5	125	35	28	5
5. Sınıf	500	291	58,3	3	125	56	45	3
6. Sınıf	500	286	55,8	4	125	59	47	2
7. Sınıf	500	364	57,3	2	125	79	63	1
8. Sınıf	500	413	72,3	1	125	54	43	4
Toplam	2500	1610	82,5		625	283	226	
Ortalama	500	322	64,3		125	56,6	45,2	

Üç nokta işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanım oranlarını ölçmek için yapılan çalışmalar sonucunda, 7. tabloya çıkarılan veriler elde edildi. Bu veriler incelendiğinde ise; aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı:

- Yapılan çalışma sonucunda, üç nokta işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanımında ortalama başarı oranı % 50,74 olarak ortaya çıktı. Bu sonucun diğer işaretlerin bilgi ve beceri ortalamalarına bakıldığında 6. sırada yer aldığı görüldü. (bk. 22. Tablo)
- Üç nokta işaretinin beceri düzeyi başarı ortalaması bilgi düzeyi başarı ortalamasının %10,4 üstünde yer aldı.

- Üç nokta işaretinin bilgi düzeyi incelendiğinde %45,5 olan bir başarı oranı görülüyor. Diğer işaretlerle kıyaslandığında, üç nokta işaretinin bilgi başarı düzeyi altıncı sırada yer alıyor. Bu da bilgi düzeyinin çok iyi olmadığını gösteriyor. (bkz. 22. Tablo)
- Üç nokta işaretinin bilgi başarı oranları sınıflar bazında incelendiğinde ise ilk sırada % 49,25 ile 7. sınıflar görülüyor. Arkasından % 41,75 ile 6. sınıflar geliyor. Aradaki fark % 7,5 olarak gerçekleşmiş.
- Bu işaretin beceri olarak başarı ortalamasına bakıldığında ise % 55,9'luk bir oranla karşılaşıyor. Bu rakam bize üç nokta işaretinin, diğer işaretlerin beceri başarı oranları arasında kesme işaretinin önünde 7. sırada olduğunu gösteriyor. .Bu durum işaretin beceri düzeyinin düşük olduğunu gösteriyor.
- Üç nokta işaretinin beceri başarı olarak kullanımında en yüksek oran % 60,37 ile 7. sınıflarda görülüyor. 6. sınıflarda ise noktanın beceri başarı oranı % 51,62 olmuştur.
- Üç nokta işaretinin kullanımında en iyi düzey ile en düşük düzey arasındaki bilgi farkı % 7,5; beceri farkı % 8,75 olarak karşımıza çıkıyor.
- Önemli olan bir nokta ise, üç nokta işaretinin bilgi başarı oranı % 45,5 iken, beceri başarı oranı % 55,99 olmuş. Üç nokta işareti diğer işaretlere göre beceri olarak alt sıralarda yer alsa bile, öğrencilerin beceri başarı düzeyi, bilgi başarı düzeyinin üzerinde yer alıyor.
- Karşılaştırdığımız tezde yer alan tabloda ise, üç nokta işaretinin bilgi başarı ortalaması 6. sınıflarda % 57,3; 7. sınıflarda % 72,3 olmuştur. Beceri başarı ortalaması ise 6. sınıflarda % 47; 7. sınıflarda % 63 olmuştur. Bu oranlara göre ise, üç nokta işaretinin kullanımındaki başarı oranında yıllara göre değişiklik meydana gelmiştir. Her iki sınıfta da beceri oranları bilgi oranlarının altında yer almıştır.

- Karşılaştırdığımız tezde; üç nokta işaretini kullanmada, 6 ve 7. sınıflarda beceri başarı oranı bilgi başarı oranının üzerinde yer almış. Bizim tezimizde de 6 ve 7. sınıflarda beceri başarı oranı bilgi başarı oranının üzerinde yer alıyor. Bu da öğrencilerin üç nokta işaretini metinlerde yerine koyarken daha başarılı olduklarını gösteriyor.

E) SORU İŞARETİ

9. Tablo Uşak İli Sivash İlçesi 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Soru İşaretini Kullanmada Bilgi- Beceri Başarı Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
6. Sınıf	400	222	55,5	2	700	522	74,57	2
7. Sınıf	400	223	55,75	1	700	555	79,28	1
Toplam	800	445	111,25		1400	1077	153,85	
Ortalama	400	222,5	55,62		700	538,5	76,92	

10. Tablo Muharrem Mete'nin Tezinde Soru İşaretinin Kullanım Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
4. Sınıf	500	391	78,3	4	100	65	65	2
5. Sınıf	500	395	79	3	100	63	62,5	3
6. Sınıf	500	365	73	5	100	47	47,5	5
7. Sınıf	500	420	84	2	100	55	55	4
8. Sınıf	500	445	89	1	100	73	72,5	1
Toplam	2500	2016	403,3		500	303	303	
Ortalama	500	403,2	80,6		100	60,5	60,5	

Soru işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanım oranlarını ölçmek için yapılan çalışmalar sonucunda, 9. tabloya çıkarılan veriler elde edildi. Bu veriler incelendiğinde ise; aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı:

- Yapılan çalışma sonucunda, soru işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanımında ortalama başarı oranı % 66,2 olarak ortaya çıktı. Bu sonucun noktadan sonra ikinci sırada yer aldığını görüyoruz. (bk. 22. Tablo)
- Soru işaretinin beceri düzeyi başarı ortalaması bilgi düzeyi başarı ortalamasının %21,3 üstünde yer aldı. Bu fark öğrencilerin soru işaretini kullanırken sadece bilgi ile sınırlı kalmadıklarını, rahat bir şekilde beceri olarak bu işareti kullandıklarını gösteriyor.

- Soru işaretinin bilgi düzeyi incelendiğinde %55,2 olan bir başarı oranı görülüyor. Diğer işaretlerle kıyaslandığında, soru işaretinin bilgi başarı düzeyi üçüncü sırada yer alıyor. (bk. 22. Tablo)
- Soru işaretinin bilgi başarı oranları sınıflar bazında incelendiğinde ise ilk sırada % 55,75 ile 7. sınıflar görülüyor. Arkasından % 55,5 ile 6. sınıflar geliyor. Fark ise sadece % 0,25 oluyor. Bu da 7. sınıfların soru işaretinin kullanımında bilgi düzeyi olarak düşük seviyede olduklarını gösteriyor.
- Bu işaretin beceri olarak başarı ortalamasına bakıldığında ise %76,9'luk bir oranla karşılaşıyor. Tüm işaretler içinde soru işareti beceri düzeyi olarak birinci sırada yer alıyor. Soru işaretine en yakın beceri başarı oranı ise % 75,7 ile ikinci sırada yer alan nokta işareti olmuştur. (bk. 22. Tablo)
- Soru işaretinin beceri başarı olarak kullanımında en yüksek oran % 79,28 ile 7. sınıflarda görülüyor. 6. sınıflarda ise noktanın beceri başarı oranı % 74,57 olmuştur. Bu sonuçlara bakarak her iki sınıfında soru işaretini kullanmada oldukça başarılı olduğunu söyleyebiliriz.
- Soru işaretinin kullanımında en iyi düzey ile en düşük düzey arasındaki bilgi farkı % 0,25; beceri farkı % 4,71 olarak karşımıza çıkıyor.
- Soru işaretinin beceri başarı ortalamalarını sınıflar bazında incelediğimizde en yüksek ortalamanın % 79,28 ile 7. sınıflarda olduğunu görüyoruz. 6. sınıflardaki beceri düzeyi ise % 74,57 olmuş. Aradaki fark % 4,71 olarak gerçekleşmiş. Bu sonuçlara bakarak her iki sınıfında soru işaretini kullanmada oldukça başarılı olduğunu söyleyebiliriz.
- Karşılaştırdığımız tezde yer alan tabloda ise, soru işaretinin bilgi başarı ortalaması 6. sınıflarda % 73; 7. sınıflarda % 84 olmuştur. Beceri başarı ortalaması ise 6. sınıflarda % 47,5; 7. sınıflarda % 55 olmuştur. Bu oranlara göre

ise, soru işaretinin kullanımındaki başarı oranında yıllara göre değişiklik meydana gelmiştir.

- Karşılaştığımız tezde; soru işaretini kullanmada; 6 ve 7. sınıflarda beceri başarı oranı bilgi başarı oranının altında yer almış. Bizim tezimizde ise 6 ve 7. sınıflarda beceri başarı oranı bilgi başarı oranının oldukça üzerinde yer alıyor.

F) ÜNLEM İŞARETİ

11. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesi 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Ünlem İşaretini Kullanmada Bilgi- Beceri Başarı Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
6. Sınıf	400	252	63	2	700	421	60,14	2
7. Sınıf	400	233	58,25	1	700	441	63	1
Toplam	800	485	121,25		1400	862	123,14	
Ortalama	400	242,5	60,225		700	431	61,57	

12. Tablo Muharrem Mete'nin Tezinde Ünlem İşaretinin Kullanım Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
4. Sınıf	250	157	55,5	4	75	3	3,3	5
5. Sınıf	250	167	58	3	75	8	10	4
6. Sınıf	250	145	55,8	5	75	23	30	2
7. Sınıf	250	192	62,5	1	75	15	20	3
8. Sınıf	250	175	70,5	2	75	27	36,6	1
Toplam	1250	835	302,3		375	76	99,9	
Ortalama	250	167	60,5		75	15,2	19,99	

Ünlem işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanım oranlarını ölçmek için yapılan çalışmalar sonucunda, 11. tabloya çıkarılan veriler elde edildi. Bu veriler incelendiğinde ise; aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı:

- Yapılan çalışma sonucunda, ünlem işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanımında ortalama başarı oranı % 61,09 olarak ortaya çıktı. Bu sonucun diğer işaretlerin bilgi ve beceri ortalamalarına bakıldığında üçüncü sırada yer aldığı görüldü. (bk. 22. Tablo)
- Ünlem işaretinin beceri düzeyi başarı ortalaması bilgi düzeyi başarı ortalamasının % 0,94 üstünde yer aldı.

- Ünlem işaretinin bilgi düzeyi incelendiğinde % 60,6 olan bir başarı oranı görülüyor. Diğer işaretlerle kıyaslandığında, ünlem işaretinin bilgi başarı düzeyi ilk sırada yer alıyor. (bk. 22. Tablo)
- Ünlem işaretinin bilgi başarı oranları sınıflar bazında incelendiğinde ise ilk sırada % 63 ile 6. sınıflar görülüyor. Arkasından % 58,25 ile 7. sınıflar geliyor. 6. sınıflardaki bilgi başarı oranının 7. sınıflardaki bilgi başarı oranından % 4,75 yüksek olduğu görülüyor.
- Bu işaretin beceri olarak başarı ortalamasına bakıldığında ise %61,5'lik bir oranla karşılaşıyor. Bu rakam bize ünlem işaretinin, diğer işaretlerin beceri başarı oranları arasında dördüncü sırada olduğunu gösteriyor. Ünlem işaretine en yakın beceri başarı oranı ise % 58,57 ile tırnak işareti olmuştur.
- Ünlem işaretinin beceri başarı olarak kullanımında en yüksek oran % 63 ile 7. sınıflarda görülüyor. 6. sınıflarda ise noktanın beceri başarı oranı % 60,14 olmuştur.
- Ünlem işaretinin kullanımında en iyi düzey ile en düşük düzey arasındaki bilgi farkı % 4,75; beceri farkı % 2,86 olarak karşımıza çıkıyor.
- Bu sonuçlar gösteriyor ki 6 ve 7. sınıfların, ünlem işaretini kullanmadaki bilgi ve beceri düzeyleri birbirlerine çok yakın seviyededir. Aynı zamanda da buradan, öğrencilerin ünlem işaretini kullanırken bildikleri düzeyde uygulama yapabildikleri sonucunu da çıkarabiliriz.
- Karşılaştırdığımız tezde yer alan tabloda ise, ünlem işaretinin bilgi başarı ortalaması 6. sınıflarda % 58; 7. sınıflarda % 77 olmuştur. Beceri başarı ortalaması ise 6. sınıflarda % 30; 7. sınıflarda % 20 olmuştur.
- Karşılaştırdığımız tezde her iki sınıfta da bilgi düzeylerinin yüksek olmasına rağmen, beceri düzeyi çok alt seviyelerde kalmıştır. Bizim tezimizde ise; ünlem

işaretinin kullanımında 6 ve 7. sınıflarda bilgi ve beceri başarı oranlarının birbirine oldukça yakın olduğunu görüyoruz. Öğrencilerin bilgi ve becerileri birbirine paralel olarak gelişmiştir.

G) TIRNAK İŞARETİ

13. Tablo: Uşak İli Sivasslı İlçesi 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Tırnak İşaretini Kullanmada Bilgi- Beceri Başarı Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
6. Sınıf	400	165	41,25	2	700	400	57,14	2
7. Sınıf	400	164	41	1	700	420	60	1
Toplam	800	329	82,25		1400	820	117,14	
Ortalama	400	164,5	41,125		700	410	58,57	

14. Tablo: Muharrem Mete'nin Tezinde Tırnak İşaretinin Kullanım Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
4. Sınıf	250	149	59,5	5	225	85	37,7	5
5. Sınıf	250	177	71	3	225	96	42,7	3
6. Sınıf	250	156	62,5	4	225	93	41,7	4
7. Sınıf	250	176	70,5	2	225	125	55,5	1
8. Sınıf	250	187	75	1	225	114	50,5	2
Toplam	1250	845	338,5		1125	513	228,1	
Ortalama	250	169	67,7		225	102,6	45,6	

Tırnak işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanım oranlarını ölçmek için yapılan çalışmalar sonucunda, 13. tabloya çıkarılan veriler elde edildi. Bu veriler incelendiğinde ise; aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı:

- Yapılan çalışma sonucunda, tırnak işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanımında ortalama başarı oranı % 49,84 olarak ortaya çıktı. Bu sonucun diğer işaretlerin bilgi ve beceri ortalamalarına bakıldığında 7. sırada yer aldığı görüldü. (bk. 22. Tablo)
- Tırnak işaretinin beceri düzeyi başarı ortalaması bilgi düzeyi başarı ortalamasının % 17,44 üstünde yer aldı.

- Tırnak işaretinin bilgi düzeyi incelendiğinde % 41,25 olan bir başarı oranı görülüyor. Diğer işaretlerle kıyaslandığında, tırnak işaretinin bilgi başarı düzeyi yedinci sırada yer alıyor. (bkz. 22. Tablo)
- Tırnak işaretinin bilgi başarı oranları sınıflar bazında incelendiğinde ise ilk sırada % 41,25 ile 6. sınıflar görülüyor. Arkasından % 41 ile 7. sınıflar geliyor. Bilgi başarı oranında 6. sınıflar % 0,25'lik bir farkla 7. sınıfları geçtiler. İki sınıfın bilgi başarı oranının hemen hemen aynı olduğunu; ama her iki sınıfta da bu oranın düşük olduğunu görüyoruz.
- Bu işaretin beceri olarak başarı ortalamasına bakıldığında ise %58,5'lik bir oranla karşılaşıyor. Bu rakam bize tırnak işaretinin, diğer işaretlerin beceri başarı oranları arasında beşinci sırada olduğunu gösteriyor. Bunun yanında beceri başarı ortalaması, bilgi başarı ortalamasının % 17,04 üstünde yer alıyor.
- Tırnak işaretinin beceri başarı olarak kullanımında en yüksek oran % 60 ile 7. sınıflarda görülüyor. 6. sınıflarda ise tırnak işaretinin beceri başarı oranı % 57,14 olmuştur.
- Tırnak işaretinin kullanımında en iyi düzey ile en düşük düzey arasındaki bilgi farkı % 0,25; beceri farkı % 2,86 olarak karşımıza çıkıyor.
- Karşılaştırdığımız tezde yer alan tabloda ise, tırnak işaretinin bilgi başarı ortalaması 6. sınıflarda % 62,5; 7. sınıflarda % 70,5 olmuştur. Beceri başarı ortalaması ise 6. sınıflarda % 41,7 ; 7. sınıflarda % 55,5 olmuştur. Her iki sınıfta da beceri oranlarında önemli bir düşüş görülüyor.
- Karşılaştırdığımız tezde her iki sınıfta da bilgi başarı düzeylerinin beceri başarı düzeylerinden yüksek olduğunu görüyoruz. Bizim tezimizde ise 6 ve 7. sınıflarda bilgi başarı oranlarına göre, beceri oranlarında % 18'lik bir artış görülüyor. Bu da tırnak işaretinin kullanımında beceri başarı oranının yıllara göre arttığını gösteriyor.

H) KESME İŞARETİ

15. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesi 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Kesme İşaretini Kullanmada Bilgi- Beceri Başarı Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
6. Sınıf	400	126	31,5	2	700	334	47,71	2
7. Sınıf	400	131	32,75	1	700	350	50	1
Toplam	800	257	64,25		1400	684	97,71	
Ortalama	400	128,5	32,12		700	342	48,85	

16. Tablo Muharrem Mete'nin Tezinde Kesme İşaretinin Kullanım Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
4. Sınıf	500	339	67,8	5	115	43	37,5	5
5. Sınıf	500	377	75,5	3	115	88	76,6	1
6. Sınıf	500	347	69,5	4	115	73	63,3	3
7. Sınıf	500	400	80	2	115	84	73,3	2
8. Sınıf	500	420	84	1	115	44	38,8	4
Toplam	2500	1883	377		575	332	289,5	
Ortalama	500	376,6	75,4		115	66,4	57,9	

Noktalama İşaretlerinden kesme işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanım oranlarını tespit etmek için yapılan ölçme çalışmaları sonucunda, 15. tabloya çıkarılan veriler elde edildi. Bu veriler incelendiğinde ise; şu yargılara varıldı:

- Yapılan çalışma sonucunda, kesme işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanımında ortalama başarı oranı % 49,84 olarak ortaya çıktı. Bu sonucun diğer işaretlerin bilgi ve beceri ortalamalarına bakıldığında son sırada yer aldığı görüldü. (bk. 22. Tablo)
- Kesme işaretinin beceri düzeyi başarı ortalaması bilgi düzeyi başarı ortalamasının % 16,72 üstünde yer aldı.

- Kesme işaretinin bilgi düzeyi incelendiğinde % 32,12 olan bir başarı oranı görülüyor. Diğer işaretlerle kıyaslandığında, kesme işaretinin bilgi başarı düzeyi dokuzuncu sırada yer alıyor. (bk. 22. Tablo)
- Kesme işaretinin bilgi başarı oranları sınıflar bazında incelendiğinde ise ilk sırada % 32,75 ile 7. sınıflar görülüyor. Arkasından % 31,5 ile 6. sınıflar görülüyor.
- Bu işaretin beceri olarak başarı ortalamasına bakıldığında ise % 48,8'lik bir oranla karşılaşıyor. Bu rakam bize kesme işaretinin, diğer işaretlerin beceri başarı oranları arasında sadece noktalı virgöl işaretini geçerek sekizinci sırada yer aldığını gösteriyor. (bk. 22. Tablo)
- Kesme işaretinin beceri başarı olarak kullanımında en yüksek oran % 50 ile 7. sınıflarda görülüyor. 6. sınıflarda ise kesme işaretinin beceri başarı oranı % 47,71 olmuştur.
- Kesme işaretinin kullanımında en iyi düzey ile en düşük düzey arasındaki bilgi farkı % 1,25; beceri farkı %2,29 olarak karşımıza çıkıyor.
- Karşılaştırdığımız tezde yer alan tabloda ise, kesme işaretinin bilgi başarı ortalaması 6. sınıflarda % 69,5; 7. sınıflarda % 80 olmuştur. Beceri başarı ortalaması ise 6. sınıflarda % 63,3; 7. sınıflarda % 73,3 olmuştur.
- Karşılaştırdığımız tezde; kesme işaretini 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin bilgi olarak kullanmada; daha başarılı olduğunu görüyoruz. Bizim tezimizde ise 6 ve 7. sınıflarda beceri başarı oranları bilgi başarı oranlarının üzerinde yer alıyor. En önemli fark yine burada ortaya çıkıyor.
- Sonuç olarak şu denilebilir: Kesme işaretinin bilgi ve beceri başarı oranı ortalamasında son sırada olması bizi düşündürüyor. Bu da öğrencilerin bu işarete yeterince önem vermediklerini, bu işareti önemsemediklerini gösteriyor. Beceri

düzeylelerinin 6. ve 7. sınıflarda bilgi düzeyinin yaklaşık % 18 üzerinde olması ise, öğrencilerin kesme işareti kullanma becerilerinin daha iyi olduğunu gösteriyor. Yalnız, bu işarete daha çok önem verilmesi gerektiği ve daha çok uygulama yapılması gerektiği, yadsınamaz bir gerçek olarak beliriyor.

İ) NOKTALI VİRGÜL

17. Tablo Uşak İli Sivasslı İlçesi 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Noktalı Virgül İşaretini Kullanmada Bilgi- Beceri Başarı Oranları

	BİLGİ				BECERİ			
	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi	Soru Sayısı	Doğru Cevap	YÜZDE	Sıralanma Derecesi
6. Sınıf	400	156	39	2	600	270	45	2
7. Sınıf	400	170	42,5	1	600	315	52,5	1
Toplam	800	326	81,5		1200	585	97,5	
Ortalama	400	163	40,75		600	292,5	48,75	

Karşılaştığımız tez çalışmasında bu işaret ele alınmamış olmasına rağmen, biz bu işareti de incelemeyi uygun bulduk. Çünkü değişen program 6. sınıftan itibaren noktalı virgül işaretinin öneminin arttığını gösteriyor. İncelenen ders kitaplarında da noktalı virgül işareti ile ilgili bilgi ve beceri alıştırmalarına yer verilmiş.

Noktalı virgül işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanım oranlarını ölçmek için yapılan çalışmalar sonucunda, 17. tabloya çıkarılan veriler elde edildi. Bu veriler incelendiğinde ise; aşağıdaki sonuçlara ulaşıldı:

- Yapılan çalışma sonucunda, noktalı virgül işaretinin bilgi ve beceri olarak kullanımında ortalama başarı oranı % 44,75 olarak ortaya çıktı. Bu sonucun diğer işaretlerin bilgi ve beceri ortalamalarına bakıldığında sadece kesme işaretini geçerek sekizinci sırada yer aldığı görüldü. (bk. 22. Tablo)
- Noktalı virgül işaretinin beceri düzeyi başarı ortalaması bilgi düzeyi başarı ortalamasının % 8 üstünde yer aldı.
- Noktalı virgül işaretinin bilgi düzeyi incelendiğinde % 40,7 olan bir başarı oranı görülüyor. Diğer işaretlerle kıyaslandığında, noktalı virgül işaretinin bilgi başarı düzeyi sekizinci sırada yer alıyor. (bk. 22. Tablo)

- Noktalı virgöl işaretinin bilgi başarı oranları sınıflar bazında incelendiğinde ise ilk sırada % 42,5 ile 7. sınıflar görülüyor. Arkasından % 39 ile 6. sınıflar geliyor. Aradaki fark % 3,5 oluyor.
- Bu işaretin beceri olarak başarı ortalamasına bakıldığında ise %48,7'lik bir oranla karşılaşıyor. Bu rakam bize noktalı virgöl işaretinin, diğer işaretlerin beceri başarı oranları arasında son sırada olduğunu gösteriyor.
- Noktalı virgöl işaretinin beceri başarı olarak kullanımında en yüksek oran % 50 ile 7. sınıflarda görülüyor. 6. sınıflarda ise noktalı virgöl işaretinin beceri başarı oranı % 45 olmuştur.
- Noktalı virgöl işaretinin kullanımında en iyi düzey ile en düşük düzey arasındaki bilgi farkı % 3,5; beceri farkı % 2,29 olarak karşımıza çıkıyor.
- İşaretin beceri düzeyinin, bilgi düzeyinin üstünde olması ise, öğrencilerin bildiklerini uygulayabildiklerini gösteriyor.
- Sonuç olarak diyebiliriz ki; bu işaretin bilgi ve beceri başarı oranları düşüktür. Bu yüzden bu işarete öğretmenler tarafından daha çok önem verilmeli, öğrencilerin bu işaretle ilgili olarak bilgi ve beceri oranlarını arttırmak için daha çok çalışılmalıdır.

II. “SINIFLARA” GÖRE BİLGİ- BECERİ DÜZEYLERİNİN DURUMU

A) 6. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI

18. Tablo Uşak İli Sivasslı İlçesinde 6. Sınıfların Bilgi- Beceri Oranları

6. SINIF			6. SINIF		
İŞARET	BİLGİ	DERECE	İŞARET	BECERİ	DERECE
NOKTA İŞ	54,00	3	NOKTA İŞ.	73,20	2
VİRGÜL İŞ.	45,00	5	VİRGÜL İŞ	65,60	3
NOK. VİRGÜL	39,00	8	NOK. VİRGÜL	45,00	9
İKİ NOKTA	52,50	4	İKİ NOKTA	52,40	6
ÜÇ NOKTA	41,75	6	ÜÇ NOKTA	51,62	7
SORU İŞ.	55,50	2	SORU İŞ.	74,57	1
ÜNLEM İŞ.	63,00	1	ÜNLEM İŞ.	60,14	4
TIRNAK İŞ.	41,25	7	TIRNAK İŞ.	57,14	5
KESME İŞ.	31,50	9	KESME İŞ.	47,71	8
ORTALAMA	47,05		ORTALAMA	58,59	

19. Tablo Muharrem Mete'nin Tezinde 6. Sınıfların Bilgi- Beceri Oranları

6. SINIF			6. SINIF		
İŞARET	BİLGİ	DERECE	İŞARET	BECERİ	DERECE
KESME İŞ.	75,50	4	NOKTA İŞ.	80,50	4
SORU İŞ.	73,00	5	İKİ NOKTA	67,70	3
NOKTA İŞ.	64,80	4	KESME İŞ.	63,30	3
TIRNAK İŞ.	62,50	4	SORU İŞ.	47,50	5
ÜNLEM İŞ.	62,50	5	ÜÇ NOKTA	47,00	2
ÜÇ NOKTA	57,30	4	VİRGÜL İŞ.	42,30	4
İKİ NOKTA	55,80	4	TIRNAK İŞ.	41,70	4
VİRGÜL İŞ.	49,30	3	ÜNLEM İŞ.	30,00	2
ORTALAMA	62,02		ORTALAMA	52,50	

6. sınıflardaki bilgi- beceri başarı oranları 18. tabloya çıkarıldı. Bu tablo incelendiğinde bu sınıfla ilgili şu sonuçlara ulaşıldı:

- 6. sınıflarda bilgi başarı oranı olarak en iyi işaretin % 63 ile ünlem işareti olduğu görülüyor. Bu işaretin bilgi oranını soru işareti, nokta işareti, iki nokta işareti, virgül işareti, üç nokta işareti, tırnak işareti, noktalı virgül işareti takip ediyor.

- Bu işaretler arasında % 1,5 ile % 8,5 arasında değişen, fazla büyük olmayan bilgi farklılıkları görülüyor. Son sırada ise % 31,5 ile kesme işareti yer alıyor. Kesme işareti ile bu işaretin önünde yer alan noktalı virgül işareti arasında ise % 7,5'lik bir bilgi farkı bulunuyor.
- 6. sınıflarda ünlem işaretindeki % 63'lük en iyi bilgi başarı oranı ile kesme işaretinde görülen % 31,50'lik en düşük bilgi başarı oranı arasında % 31,50'lik bir bilgi farkı bulunuyor. Bu fark en iyi bilgi başarı oranı ile en düşük bilgi başarı oranı arasındaki bilgi farkının % 1,25 altında yer alıyor.
- 6. sınıflar için bütün işaretlerde % 47,05 olan bir bilgi ortalaması elde edildi. Bu ortalama 7. sınıflardaki bilgi başarı oranının % 2,92 altında yer alıyor. Bu sınıftaki işaretlerin bilgi düzeyinin düşük olduğu görülüyor.
- 6. sınıflardaki beceri başarı düzeyine bakıldığında en yüksek beceri başarı oranının % 74,57 ile soru işaretinin kullanımında olduğu görülüyor. Bu işareti % 73,2 ile nokta işaretinin kullanımı ve % 65,6 ile virgül işaretinin kullanımı takip ediyor. Bu işaretlerden sonra sırası ile ünlem işareti, tırnak işareti, iki nokta işareti, üç nokta işareti, kesme işareti ve noktalı virgül işaretlerinin beceri oranları yer alıyor.
- İşaretlerin tümü sıra ile incelendiğinde çok büyük beceri başarı farklılıkları göze çarpmıyor. İşaretler arasındaki beceri başarı farkları % 0,8 ile % 7,6 arasında değişiyor.
- 6. sınıflarda sadece iki nokta ve ünlem işaretlerinin beceri başarı oranları bilgi başarı oranlarının altında yer alıyor. Fakat aradaki fark iki nokta işaretinde % 0,1; ünlem işaretinde % 2,86 olarak karşımıza çıkıyor. Bu çok küçük olan farklılıklar da; bu işaretlerin bilgi ve beceri başarı oranlarının çok yakın olduğunu gösteriyor.

- Diğer bütün işaretlerde beceri başarı oranları, bilgi başarı oranlarının üzerinde yer alıyor. Bazı işaretlerin bilgi başarı oranları ile beceri başarı oranları arasındaki büyük farklılıklar göze çarpıyor. Bu farklılık virgül işaretinde % 20,6; nokta işaretinde % 19,2, soru işaretinde % 19,07 oluyor. Bu da öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanırken bildiklerinden daha fazla beceriye sahip olduklarını gösteriyor. Öğrenciler gerek tahmin yolu ile gerek akıl yürütme yolu ile noktalama işaretlerini kullanırken bilgilerinin önüne geçiyorlar. Bu da “Türkçe dersi bir bilgi dersi değildir; bir beceri dersidir.” görüşünü destekliyor. Bu sebeple olumlu bir gelişme olarak karşımıza çıkıyor.
- 6.sınıflarda en düşük beceri oranına sahip işaretinin % 45 ile noktalı virgül işareti olduğunu görüyoruz. Yalnız noktalı virgül işaretinin beceri başarı oranının bilgi oranından % 6 yüksek olduğu da görülüyor.
- 6. sınıflarda en iyi beceri oranı ile en düşük beceri oranı arasında % 29,57’lik bir fark bulunuyor. Bu fark 7. sınıfların %29,28’lik farkı ile hemen hemen aynı düzeyde yer alıyor.
- 6. sınıflarda işaretlerin beceri başarı oranı ortalaması olarak % 58,59’luk bir oranla karşılaşıyoruz. Bu oran 7. sınıflardaki beceri başarı ortalamasının % 6,3 altında yer alıyor. Bilgi başarı ortalaması ile karşılaştırıldığında ise, bilgi başarı ortalamasının % 11,54 üzerinde yer alıyor.
- Genel bir değerlendirme yapılacak olursa; 6. sınıfta noktalama işaretlerinin beceri başarı düzeyi bakımından genelde iyi düzeyde bulunmasına karşın; bilgi başarı düzeyi bakımından % 50’nin altında yer aldığı görülüyor.
- Karşılaştığımız tezde yer alan tabloda, 6. sınıfların sahip oldukları bilgi ve beceri başarı oranlarını görüyoruz. Bu tabloya göre noktalama işaretlerinin kullanımında ortalama bilgi başarı oranı % 62,02; ortalama beceri başarı oranı % 52,50 olmuş.

- Karşılaştırdığımız tezde, noktalama işaretleri bilgi başarı oranına göre; kesme işareti, soru işareti, nokta işareti, tırnak işareti, ünlem işareti, üç nokta işareti, iki nokta işareti ve virgül işaretleri olarak sıralanmış. İlk sırada % 77,50 ile kesme işareti yer alıyor. Oysa bizim tezimizde kesme işaretinin % 31,50 bilgi başarı oranı ile son sırada yer aldığını görmüştük.
- Yapılan bu iki tez kıyaslandığında; diğer işaretlerde de bilgi başarı oranlarında önemli farklılıklar olduğu görülüyor.
- Yaptığımız tezde noktalama işaretleri beceri başarı oranlarına göre; nokta işareti, iki nokta işareti, kesme işareti, soru işareti, üç nokta işareti, virgül işareti, tırnak işareti ve ünlem işareti olarak sıralanmış. Bu tabloda ilk sırada % 80.50 ile iki nokta işaretini, son sırada % 30 ile ünlem işaretini görüyoruz. Oysa karşılaştırdığımız tezde beceri başarı sıralamasında ilk sırada % 74,57 ile soru işareti, son sırada ise % 45 ile noktalı virgül işareti yer almıştı.
- İki tablo kıyaslandığında birbirinden oldukça farklı beceri başarı oranları görülüyor.
- Bu tablolar arasında söylenebilecek en önemli farklılık ise; karşılaştırdığımız tezde beceri başarı oranları, nokta işareti haricindeki tüm işaretlerde bilgi başarı oranlarından düşükken; bizim tezimizde beceri başarı oranları hemen hemen bütün işaretlerde bilgi başarı oranlarının çok üzerinde yer almış. Bu da öğrencilerde beceriye dönük bir kaymanın işareti olarak ortaya çıkıyor.
- Yine de bu sonuçların istenilen sonuçlar olmadığı görülüyor. 6. sınıfta istenilen bilgi ve beceri düzeyine ulaşabilmek için öğrencilerin daha iyi güdülenmesi, öğrencilerle daha fazla alıştırmaya yapılması gerekiyor.
- Sonuç olarak bu sınıfta bilgi olarak ünlem işaretinin; beceri olarak ise nokta işareti, virgül işareti, soru işareti ve ünlem işaretinin olması gereken yerde bulduklarını söyleyebiliyoruz.

B) 7. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORANLARI

20. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesinde 7. Sınıfların Bilgi- Beceri Oranları

7. SINIF			7. SINIF		
İŞARET	BİLGİ	DERECE	İŞARET	BECERİ	DERECE
NOKTA İŞ.	65,50	1	NOKTA İŞ.	78,20	2
VİRGÜL İŞ.	48,00	6	VİRGÜL İŞ.	76,30	3
NOK. VİRGÜL	42,50	7	NOK. VİRGÜL	52,50	8
İKİ NOKTA	56,75	3	İKİ NOKTA	64,40	4
ÜÇ NOKTA	49,25	5	ÜÇ NOKTA	60,37	6
SORU İŞ.	55,75	4	SORU İŞ.	79,28	1
ÜNLEM İŞ.	58,25	2	ÜNLEM İŞ.	63,00	5
TIRNAK İŞ.	41,00	8	TIRNAK İŞ.	60,00	7
KESME İŞ.	32,75	9	KESME İŞ.	50,00	9
ORTALAMA	49,97		ORTALAMA	64,89	

21. Tablo Muharrem Mete'nin Tezinde 7. Sınıfların Bilgi- Beceri Oranları

7. SINIF			7. SINIF		
İŞARET	BİLGİ	DERECE	İŞARET	BECERİ	DERECE
SORU İŞ.	84,00	2	NOKTA İŞ.	88,50	1
KESME İŞ.	80,00	2	İKİ NOKTA	77,10	1
ÜNLEM İŞ.	77,00	1	KESME İŞ.	73,30	2
ÜÇ NOKTA	72,30	2	VİRGÜL İŞ.	63,90	1
NOKTA İŞ.	72,00	2	ÜÇ NOKTA	63,00	1
TIRNAK İŞ.	70,50	2	TIRNAK İŞ.	55,50	1
İKİ NOKTA	62,50	2	SORU İŞ.	55,00	4
VİRGÜL İŞ.	61,30	2	ÜNLEM İŞ.	20,00	
ORTALAMA	72,45		ORTALAMA	62,03	

7. sınıflardaki bilgi- beceri başarı oranları üstteki tabloya çıkarıldı. Bu tablo incelendiğinde bu sınıfla ilgili şu sonuçlara ulaşıldı:

- 7. sınıflarda bilgi başarı oranı olarak en iyi işaretin % 65,5 ile nokta işareti olduğu görülüyor. Bu işaretin bilgi başarı oranını ünlem işareti, iki nokta işareti, soru işareti, üç nokta işareti, virgül işareti, noktalı virgül işareti, tırnak işareti ve kesme işareti takip ediyor.

- Bu işaretler arasında % 1 ile % 8,25 arasında değişen, fazla büyük olmayan bilgi farklılıkları görülüyor. Son sırada ise % 32,75 ile kesme işareti yer alıyor. Kesme işareti ile bu işaretin önünde yer alan tırnak işareti arasında ise % 8,25'lik bir bilgi farkı bulunuyor.
- 7. sınıflarda nokta işaretindeki % 65,5'lik en iyi bilgi başarı oranı ile kesme işaretinde görülen % 32,75'lik en düşük bilgi başarı oranı arasında % 32,75'lik bir bilgi farkı bulunuyor.
- 7. sınıflar için bütün işaretlerde % 49,97 olan bir bilgi başarı ortalaması elde edildi. Bu ortalama 6. sınıflardaki bilgi başarı ortalamasının % 2,92 üzerinde yer alıyor. Bu bilgi oranı 6. sınıfları geçerek ilk sırada yer aldı.
- 7. sınıflardaki beceri başarı düzeyine bakıldığında en yüksek beceri başarı oranının % 79,28 ile soru işaretinin kullanımında olduğu görülüyor. Bu işareti % 78,2 ile nokta işaretinin kullanımı ve % 76,3 ile virgül işaretinin kullanımı takip ediyor. Bu işaretlerden sonra sırası ile iki nokta işareti, ünlem işareti, üç nokta işareti, tırnak işareti, noktalı virgül işareti ve kesme işaretlerinin beceri başarı oranları yer alıyor.
- İşaretlerin tümü sıra ile incelendiğinde çok büyük beceri başarı farklılıkları göze çarpmıyor. İşaretler arasındaki beceri başarı farkları % 0,37 ile % 11,9 arasında değişiyor.
- 7. sınıflarda bütün noktalama işaretlerinin beceri başarı oranlarının, bilgi başarı oranlarının üstünde yer aldığını görüyoruz. Bu da öğrencilerin bilgi düzeylerinin üzerinde beceri düzeylerine sahip olduğunu gösteriyor.
- Bazı işaretlerin bilgi ve beceri başarı oranları arasındaki büyük farklılık göze çarpıyor. Bu farklılık virgül işaretinde % 28,3; soru işaretinde % 23,53; tırnak işaretinde % 19, kesme işaretinde % 17,25 oluyor. Bu da öğrencilerin noktalama işaretlerinin kullanırken; bildiklerinden daha fazla beceriye sahip olduklarını

gösteriyor. Öğrenciler, noktalama işaretlerini kullanırken, bilgi seviyelerinin önüne geçiyorlar.

- 7. sınıflarda en düşük beceri oranına sahip işaretin % 50 ile kesme işareti olduğunu görüyoruz. Buna rağmen kesme işaretinin beceri oranının; bilgi oranından % 17,25 yüksek olduğu da görülüyor.
- 7. sınıflarda en iyi beceri başarı oranı ile en düşük beceri oranı arasında % 29,28'lik bir fark bulunuyor. Bu fark 6. sınıfların %29,57'lik farkı ile hemen hemen aynı düzeyde yer alıyor.
- 7. sınıflarda işaretlerin beceri başarı oranı ortalaması olarak % 64,89'luk bir oranla karşılaşıyoruz. Bu oran 6. sınıflardaki beceri başarı ortalamasının % 6,3 üzerinde yer alıyor. 6. sınıflardaki bilgi düzeyi ile karşılaştırıldığında ise, bilgi düzeyinin % 14,92 üzerinde yer alıyor.
- Genel bir değerlendirme yapılacak olursa; 7. sınıfta noktalama işaretlerinin beceri başarı düzeyi bakımından genelde iyi düzeyde bulunmasına karşın (% 64,89), bilgi başarı düzeyi bakımından % 50'ye yaklaştığını görüyoruz.
- Karşılaştırdığımız tezde yer alan tabloda, 7. sınıfların sahip oldukları bilgi ve beceri başarı oranlarını görüyoruz. Bu tabloya göre noktalama işaretlerinin kullanımında ortalama bilgi başarı oranı % 72,45; ortalama beceri başarı oranı % 62,03 olmuştur.
- Karşılaştırdığımız tezde, noktalama işaretleri bilgi başarı oranına göre soru işareti, kesme işareti, ünlem işareti, üç nokta işareti, nokta işareti, tırnak işareti, iki nokta işareti ve virgül işaretleri olarak sıralanmış. İlk sırada % 84 ile soru işaretini görüyoruz. 2008 yılında ise soru işareti % 55,75 ile bilgi başarı oranı olarak dördüncü sırada yer almıştı. Yapılan bu iki çalışma karşılaştırıldığında; diğer işaretlerde de bilgi başarı oranlarında önemli farklılıklar olduğu görülüyor.

- Yaptığımız tezde noktalama işaretleri beceri başarı oranlarına göre; soru işareti, nokta işareti, virgül işareti, iki nokta işareti, ünlem işareti, üç nokta işareti, tırnak işareti noktalı virgül işareti ve kesme işareti olarak sıralandı.
- Karşılaştırdığımız tezde ise beceri başarı ortalamasına göre ilk sırada % 88,50 ile nokta işaretini, son sırada da % 20 ile ünlem işaretini görüyoruz. Oysa bizim tezimizde beceri başarı oranları ortalamasına göre ilk sırada % 79,28 ile soru işareti; son sırada ise % 50 ile kesme işareti yer alıyor.
- Karşılaştırdığımız tezde diğer noktalama işaretleri ise, beceri başarı oranlarına göre, iki nokta işareti, kesme işareti, üç nokta işareti, tırnak işareti, soru işareti olarak sıralanmış.
- Yapılan bu iki tez kıyaslandığında; diğer işaretlerde de beceri başarı oranlarında önemli farklılıklar olduğu görülüyor.
- Bu iki tez arasında söylenebilecek en önemli farklılık ise; karşılaştırdığımız tezde yer alan beceri başarı oranları nokta ve iki nokta haricindeki tüm işaretlerde bilgi başarı oranlarından düşükken; bizim tezimizde beceri başarı oranları, bütün işaretlerde bilgi başarı oranlarının üzerinde yer aldı.
- Yine de bu sonuçların yapılan çalışmalarla daha da yükseltilebileceği kanısındayız. 2008 yılında 7. sınıflarda % 65'e yaklaşan bir beceri başarı ortalaması; noktalama işaretlerinin önemli bir iletişim aracı olduğunun; öğrenciler tarafından, kullanılmasının gerekliliğinin fark edildiğini gösteriyor. Noktalama işaretlerinin kullanılmasını sağlamak; onların söze kattığı değeri ve anlamı öğrencilere fark ettirmek için daha çok çalışılmalıdır.
- Sonuçta; bu sınıfta bilgi olarak nokta işaretinin; beceri olarak ise nokta işareti, virgül işareti, iki nokta işareti, üç nokta işareti, soru işareti ve ünlem işaretlerinin olması gereken yerlerde bulduklarını söyleyebiliyoruz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NOKTALAMA İŞARETLERİ BİLGİ- BECERİ DEĞERLENDİRMESİ

I. İŞARETLERİN BİLGİ- BECERİ ORTALAMA ORANLARI

22. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin İşaretleri Kullanmada Bilgi- Beceri Ortalama Oranları

İŞARET	BİLGİ	SIRA	BECERİ	SIRA	ORTALAMA	SIRA
NOKTA	59,75	2	75,70	2	67,72	1
VİRGÜL	46,50	5	70,95	3	58,72	4
N.VİRGÜL	40,75	8	48,75	9	44,75	8
İKİNOKTA	54,62	4	58,40	6	56,12	5
ÜÇNOKTA	45,5	6	55,99	7	50,74	6
SORU	55,62	3	76,92	1	66,27	2
ÜNLEM	60,62	1	61,57	4	61,09	3
TIRNAK	41,12	7	58,57	5	49,84	7
KESME	32,12	9	48,85	8	40,48	9
ORTALAMA	48,51		65,07		55,12	

Yapılan bilgi- beceri başarı ölçme çalışmaları sonucunda ortaya çıkan veriler 22. tabloya döküldü. Bu tabloya göre şu sonuçlara ulaşıldı:

- Bütün işaretlerde beceri başarı oranları, bilgi başarı oranlarının üstünde yer alıyor. Noktalama işaretlerinde temel amacın “beceri kazandırmak” olduğu düşünülürse, beceri başarı oranlarının yüksek olması olumlu bir gelişme olarak karşımıza çıkıyor.
- Zira noktalı virgül ve kesme işareti haricindeki bütün işaretlerin beceri düzeyleri % 50'nin üzerinde yer alıyor. Noktalı virgül işaretinde beceri ortalaması, bilgi ortalamasının % 8 üstünde; kesme işaretindeki beceri ortalaması ise bilgi ortalamasının % 16,72 üzerinde yer alıyor. Bu sonuç da; bu işaretlerin de beceri başarı ortalamalarının bilgi ortalamalarına göre daha iyi düzeyde olduğunu gösteriyor.

- Noktalama işaretleri içinde en iyi bilgi- beceri başarı ortalaması % 67,72 ile nokta işaretinin kullanımında karşımıza çıkıyor. En düşük ortalama ise % 40,48 ile kesme işaretinin kullanımında görülüyor. Bu iki işaret arasında % 27,24 olan bir ortalama farkının olduğu ortaya çıkıyor. Bu da gösteriyor ki işaretlerin öğretiminde gözle görülür bir fark oluşmuş durumdadır.
- Nokta işaretinin kullanım ortalamasını % 1,45'lik bir azalma ile soru işareti; soru işaretini % 5,17'lik bir azalma ile ünlem işareti; ünlem işaretini % 2,37'lik bir azalma ile virgöl işareti; virgöl işaretini % 2,21'lik bir azalma ile iki nokta işareti; iki nokta işaretini % 5,76'lık bir azalma ile üç nokta işareti; üç nokta işaretini % 0,89'luk bir azalma ile tırnak işareti; tırnak işaretini % 5,09'luk bir azalma ile noktalı virgöl işareti; noktalı virgöl işaretini % 4,26'lık bir azalma ile kesme işareti izliyor.
- İşaretlerin kullanımında nokta, soru işareti, ünlem işareti, virgöl işareti, iki nokta işareti, üç nokta işareti, tırnak işareti, noktalı virgöl ve kesme işareti sırası oluşmuş. Tabii bu sıralamanın oluşmasında ortalama oranlar esas alınmıştır.
- Genel olarak bakıldığında ise tüm işaretlerin bilgi- beceri başarı ortalaması olarak % 55,12 oranı görülüyor. Bilgi ortalaması olarak % 48,51, beceri ortalaması olarak ise % 65,07 rakamları tespit edildi. Bilgi ve beceri ortalamaları arasında % 9,95lik bir fark oluşmuş. Bilgi düzeyi ortalaması % 50'nin altında yer alırken; beceri düzeyi ortalaması % 65,07 ile iyi bir düzeyde yer alıyor. Bu da gösteriyor ki bilgilerin beceriye dönüştürülmesi; daha iyi bir oranda gerçekleşmiş.
- Yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan 6 ve 7. sınıf ders ve çalışma kitaplarında noktalama işaretleri ile ilgili bilgiye çok az yer veriliyor. Buna rağmen beceri ve uygulama çalışmalarına ise daha fazla yer verilmiş. Çalışma kitaplarında hemen hemen her konu sonunda yer alan etkinlikler ve alıştırmalar vasıtası ile, noktalama işaretleri kavratılmaya çalışılmış. Beceri düzeyinin bilgi düzeyinden yüksek olmasının sebeplerinden biri ve en önemlisi de; öğrencilerin

bu alıştırma ve etkinlikler yolu ile noktalama işaretlerini kavramaya çalışması olabilir; sonucuna ulaşılıyor.

II) İŞARETLERİN ORTALAMA BİLGİ ORANLARI

23. Tablo Uşak İli Sivasslı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin İşaretleri Kullanmada Ortalama Bilgi Oranları

İŞARET	BİLGİ	SIRA
ÜNLEM İŞARETİ	60,62	1
NOKTA İŞARETİ	59,75	2
SORU İŞARETİ	55,62	3
İKİ NOKTA İŞARETİ	54,62	4
VİRGÜL İŞARETİ	46,50	5
ÜÇ NOKTA İŞARETİ	45,50	6
TIRNAK İŞARETİ	41,12	7
NOKTALI VİRGÜL İŞ.	40,75	8
KESME İŞARETİ	32,12	9
ORTALAMA	48,51	

Yapılan çalışma sonucu sınıf ortalamalarına göre elde edilen ortalama bilgi başarı oranları 23.tabloya yerleştirildi. 23. tablo incelendiğinde ise şu verilere ulaşıldı:

- Genel olarak bilgi başarı düzeyi ortalaması olarak % 48,51 rakamını görüyoruz. En düşük bilgi oranı ile en yüksek bilgi oranı arasında % 12,11'lik bir fark oluşmuştur.
- Noktalama işaretlerinin kullanımındaki bilgi başarı oranlarına bakıldığında beceri başarı oranlarının altında ortalamalarla karşılaşıyor. Bilgi oranlarındaki % 48,51'lik ortalamaya karşın, beceri oranlarındaki % 65,07'lik ortalama bu durumu doğrular niteliktedir.
- İşaretlerin kullanımında en iyi bilgi başarı oranı % 60,62 ile ünlem işaretinin kullanımında görülüyor. Ünlem işaretinin kullanıldığı yerler diğer işaretlere göre öğrenciler tarafından daha iyi biliniyor. Ayrıca işaret bilgi olarak daha kalıcı şekilde kavratılmış.

- Noktalama işaretlerinin kullanımında en iyi bilgi başarı oranı % 60,62 ile ünlem işaretinde görülüyor. Ünlem işaretinin kullanıldığı yerler diğer işaretlere göre öğrenciler tarafından daha iyi biliniyor. Ayrıca işaret bilgi olarak daha kalıcı şekilde kavratılmış.
- Ünlem işaretinden sonra % 59,75 ile nokta işareti ikinci sırada yer alıyor. Nokta işareti, öğretimine ilk önce başlanan işaret olmasına rağmen ünlem işaretinin altında yer almış. Bu da öğrencilerin noktanın kullanım alanlarını tam olarak kavrayamadıklarını ortaya koyuyor. Bilgi oranındaki bu düşüşte noktanın kullanım alanlarının çok olmasının da payı olduğu düşünülebilir. İki işaret arasında % 0,87 gibi çok az bir fark ortaya çıkmış.
- Bilgi başarı oranlarında nokta işaretinin % 4,12 altında % 55,62 ile soru işareti yer alıyor. Soru işareti ilköğretimin 2. sınıfından itibaren öğretilmesine karşın; bilgi oranı ünlem işareti ve nokta işaretinin altında yer almış. Soru işaretinin bilgi oranının % 55,62 olmasına rağmen; beceri oranının % 76,52 olduğunu görüyoruz. Buradan şunu da çıkarabiliriz. Soru işaretinde bilgiden fazla uygulamaya yer veriliyor. Bu da öğrencilerin uygulamada daha başarılı olmasını sağlıyor. Soru işaretinin % 1 altında, %54,62 ile, iki nokta yer alıyor. Daha sonra ise virgöl, üç nokta, tırnak işareti ve noktalı virgöl işaretleri geliyor.
- En düşük bilgi oranı ise % 32,12 ile kesme işaretinde görülüyor. Buradan kesme işaretinin diğer işaretlere nazaran az bilinen bir işaret olduğu sonucunu çıkarıyoruz.
- Bilgi oranlarından elde edilen neticeye göre denilebilir ki; kullanım alanı daha belirgin (dar) olan ve üzerinde çok durulan işaretlerin bilgi başarı oranları daha iyi sonuç veriyor. Bunun yanında kullanım alanı geniş olan, az kullanılan ve kullanmak için özel bir bilgi gerektiren işaretlerin bilgi oranları ise daha düşük olarak ortaya çıkıyor. Bu durumu ortadan kaldırmak için işaretlerin

kullanıldıkları yerleri daha iyi kavratıp çeşitli aktiviteler yaparak daha çok pekiştireç kullanmak gerekiyor.

III) İŞARETLERİN ORTALAMA BECERİ ORANLARI

24. Tablo Uşak İli Sivasslı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin İşaretleri Kullanmada Ortalama Beceri Oranları

İŞARET	BECERİ	SIRA
SORU İŞARETİ	76,92	1
NOKTA İŞARETİ	75,70	2
VİRGÜL İŞARETİ	70,95	3
ÜNLEM İŞARETİ	61,57	4
TIRNAK İŞARETİ	58,57	5
İKİ NOKTA İŞARETİ	58,40	6
ÜÇ NOKTA İŞARETİ	55,99	7
KESME İŞARETİ	48,85	8
NOKTALI VİRGÜL İŞ.	48,75	9
ORTALAMA	65,07	

Yapılan çalışma sonucu sınıf ortalamalarına göre elde edilen ortalama beceri oranları 24. tabloya yerleştirildi. 24. tablo incelendiğinde ise şu verilere ulaşıldı:

- Genel olarak ise beceri başarı düzeyi ortalaması olarak % 65,07 rakamını görüyoruz. En düşük bilgi oranı ile en yüksek bilgi oranı arasında % 28,17'lik bir fark oluşmuştur. Buna rağmen sıralamada işaretler arasında düzenli bir dağılımla karşılaşıyoruz.
- Noktalama işaretlerinin kullanımındaki beceri başarı oranlarına bakıldığında bilgi başarı oranlarının üzerinde ortalamalarla karşılaşıyor. Bilgi oranlarındaki % 48,51'lik ortalamaya karşın, beceri oranlarındaki % 65,07'lik ortalama bu durumu doğrular niteliktedir.
- İşaretlerin kullanımında en iyi beceri başarı oranı % 76,93 ile soru işaretinin kullanımında görülüyor. Soru işaretinin beceri başarı oranı, bilgi başarı oranının % 21,3 üzerinde yer alıyor.
- Soru işaretinin beceri oranını % 1,2'lik azalma ile (% 75,7) nokta işareti takip ediyor. Nokta işaretinin beceri oranı, bilgi oranının % 15,95 üzerinde yer alıyor.

Nokta işaretinin diğer işaretler arasında en yüksek ikinci beceri ortalamasına sahip olması, bu işaretin en fazla kullanılan işaret olmasına bağlanabilir.

- Soru işareti ve noktanın arkasında sırayla virgül işareti (% 70,95), ünlem işareti (% 61,57), tırnak işareti (%58,57), iki nokta işareti (58,4), üç nokta işareti (55,99), kesme işareti (% 48,85) yer alıyor.
- En düşük beceri başarı oranı ise % 48,75 ile noktalı virgül işaretinde görülüyor. Buradan noktalı virgül işaretinin diğer işaretlere nazaran az bilinen bir işaret olduğu sonucunu çıkarıyoruz.
- Soru işareti, nokta işareti ve virgül işaretlerinin beceri başarı ortalamaları % 70'in üzerinde yer almış. Ünlem işareti, tırnak işareti, iki nokta işareti ve üç nokta işareti beceri başarı ortalamaları ise % 50'nin üzerinde bir başarı gösteriyor. Kesme işareti ve noktalı virgül işareti ise, % 48'lik dilimlerle % 50'ye çok yakın bir beceri düzeyinde yer alıyorlar.
- Ortaya çıkan bu sonuç öğrencilerin noktalama işaretlerini beceri olarak kullandıklarını gösteriyor. Aynı zamanda öğrencilerin; noktalama işaretleri konulmayan cümle, paragraf ve metinlerin eksik metinler olduğunu ve verilmek istenen düşünceyi kavratamadığını; bu yüzden de noktalama işaretlerini kullanmanın çok önemli olduğunu, düşündükleri ortaya çıkıyor.
- Öğrencilerin gerek noktalama işaretleri konulmamış metinlerde, gerek dikte ettirilen metinde, gerekse kompozisyon kağıtlarında; noktalama işaretlerini test sorularına göre daha iyi kullandıklarını gördük. Öğrenciler bu metinlerde onlara sorulan test sorularından daha başarılı olmuşlardır.
- Ama bizim yine de bu konuda üstümüze düşen büyük görevler var. Bu konuda yapılacak olan iş; işaretler arasındaki beceri farklılıklarını en aza indirmek için, bütün işaretleri yaklaşık olarak kullandırmaya özen göstermektir. Aynı zamanda

işaretler kullanılırken gerekli kontroller yapılıp, işaretlerin gerektiği zamanda, gerektiği biçimde kullanımı sağlanmalıdır.

IV. SINIFLARIN BİLGİ- BECERİ ORTALAMALARI

25. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesi 6 ve 7. Sınıflarının Bilgi- Beceri Ortalamaları

SINIF	BİLGİ	SIRA	BECERİ	SIRA	ORTALAMA	SIRA
6	47,05	2	58,59	2	52,82	2
7	49,97	1	64,89	1	57,43	1
ORTALAMA	48,51		61,74			

Yapılan çalışma sonucunda sınıfların bilgi- beceri başarı oranları 25. tabloya çıkarıldı. 25. tablo incelendiğinde şu sonuçlar elde edildi:

- Bilgi ve beceri başarı oranı düşük sınıf olarak 6. sınıflar görülüyor. Özellikle bu sınıfın bilgi oranı (% 47,05) düşük bir seviyede bulunuyor. 6. sınıfların bilgi- beceri başarı ortalamasının % 50'nin üzerine çıkmasını ise % 58,59 olan beceri ortalamaları sağlıyor.
- 7. sınıflarda bilgi başarı oranı % 49,97 ile % 50'ye yaklaşıyor. Beceri başarı oranı ise bilgi başarı oranının % 14,92 üzerinde bir puanla % 64,89 oluyor.
- İki sınıfın bilgi başarı oranları ortalaması % 48,51; beceri başarı oranları ortalaması % 61,74 oluyor.
- 6 ve 7. sınıfların bilgi ve beceri başarı ortalamaları arasında arada çok fazla fark bulunmuyor. 7. sınıfların bilgi başarı oranı ortalaması 6. sınıflardan % 2,92 yüksekken; beceri başarı oranı ortalaması da % 6.3 yüksek olmuş. Bu oranların birbirini takip eden iki sınıf arasında dengeli arttığını görüyoruz.
- 6 ve 7. sınıflarda, işaretler için ortalama bilgi başarı oranı % 48,51; ortalama beceri başarı oranı ise % 61,74 olarak elde edildi.
- İki sınıfın da noktalama işaretleri konusunda bilgi başarı oranlarının artırılması, bu husus üzerinde önemle durulması gerekiyor. Beceri oranları ise bilgi oranlarına göre bize daha olumlu sonuçlar veriyor. 6. sınıflardaki % 58,59'luk,

7. sınıflardaki % 64,89'luk beceri oranları; öğrencilerin noktalama işaretlerini önlerine çıkan metinlerde ve yazılarda kullanırken daha özgür olarak kullandıklarını ortaya çıkarıyor.

- Türkçe dersinin asıl amacının “beceri kazandırmak ve bu beceriyi kullanırmak” olduğu düşünülürse, beceri başarı oranlarının iyi seviyede olduğunu söyleyebiliriz.

SONUÇ

Değerlendirmenin daha iyi olabilmesi ve sonuç bölümünde ifade ettiğimiz oran ve ortalamaları gösterebilmek için aşağıdaki tabloları tekrar yerleştirmeyi uygun gördük.

26. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesinde 6. Sınıfların Bilgi- Beceri Oranları

6. SINIF			6. SINIF		
İŞARET	BİLGİ	DERECE	İŞARET	BECERİ	DERECE
NOKTA İŞ	54,00	3	NOKTA İŞ.	73,20	2
VİRGÜL İŞ.	45,00	5	VİRGÜL İŞ	65,60	3
NOK.VİRGÜL	39,00	8	NOK.VİRGÜL	45,00	9
İKİ NOKTA	52,50	4	İKİ NOKTA	52,40	6
ÜÇ NOKTA	41,75	6	ÜÇ NOKTA	51,62	7
SORU İŞ.	55,50	2	SORU İŞ.	74,57	1
ÜNLEM İŞ.	63,00	1	ÜNLEM İŞ.	60,14	4
TIRNAK İŞ.	41,25	7	TIRNAK İŞ.	57,14	5
KESME İŞ.	31,50	9	KESME İŞ.	47,71	8
ORTALAMA	47,05		ORTALAMA	58,59	

27. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesinde 7. Sınıfların Bilgi- Beceri Oranları

7. SINIF			7. SINIF		
İŞARET	BİLGİ	DERECE	İŞARET	BECERİ	DERECE
NOKTA İŞ	65,50	1	NOKTA İŞ.	78,20	2
VİRGÜL İŞ.	48,00	6	VİRGÜL İŞ	76,30	3
NOK.VİRGÜL	42,50	7	NOK.VİRGÜL	52,50	8
İKİ NOKTA	56,75	3	İKİ NOKTA	64,40	4
ÜÇ NOKTA	49,25	5	ÜÇ NOKTA	60,37	6
SORU İŞ.	55,75	4	SORU İŞ.	79,28	1
ÜNLEM İŞ.	58,25	2	ÜNLEM İŞ.	63,00	5
TIRNAK İŞ.	41,00	8	TIRNAK İŞ.	60,00	7
KESME İŞ.	32,75	9	KESME İŞ.	50,00	9
ORTALAMA	49,97		ORTALAMA	64,89	

28. Tablo Uşak İli Sivashlı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin İşaretleri Kullanmada Bilgi- Beceri Ortalama Oranları

İŞARET	BİLGİ	SIRA	BECERİ	SIRA	ORTALAMA	SIRA
NOKTA	59,75	2	75,70	2	67,72	1
VİRGÜL	46,50	5	70,95	3	58,72	4
N.VİRGÜL	40,75	8	48,75	9	44,75	8
İKİNOKTA	54,62	4	58,40	6	56,12	5
ÜÇNOKTA	45,5	6	55,99	7	50,74	6
SORU	55,62	3	76,92	1	66,27	2
ÜNLEM	60,62	1	61,57	4	61,09	3
TIRNAK	41,12	7	58,57	5	49,84	7
KESME	32,12	9	48,85	8	40,48	9
ORTALAMA	48,51		65,07		55,12	

Bu tablolardan hareketle aşağıdaki sonuçlara ulaştık:

- Tüm işaretlerin bilgi- beceri başarı ortalaması % 55,12 bulunmuştur.
- Tüm işaretlerin bilgi- başarı ortalaması % 48,51; beceri başarı ortalaması % 65,07'dir.
- En iyi bilgi- beceri başarı ortalamasına sahip olan sınıf %57,43 ile 7. sınıflar oldu.
- En düşük bilgi- beceri ortalamasına sahip sınıf % 52,82 ile 6. sınıflar oldu.
- En iyi bilgi ortalamasının % 49,97 ile 7. sınıflarda; en düşük bilgi ortalamasının % 47,05 ile 6. sınıflarda olduğu tespit edildi.
- En iyi beceri başarı ortalaması % 64,89 ile 7. sınıflarda; en düşük beceri başarı ortalaması %58,59 ile 6. sınıflarda görüldü.
- En iyi düzeyde bilgi- beceri başarı ortalaması % 67,72 ile nokta işaretinin kullanımında görüldü. En düşük bilgi- beceri başarı ortalaması ise % 40,48 ile kesme işaretinde ortaya çıktı.
- Bilgi başarı oranı en yüksek işaret olarak % 63 ile ünlem işaretinin kullanımı; bilgi başarı oranı en düşük işaret olarak % 31,50 ile kesme işaretinin kullanımı görüldü.
- Beceri başarı oranı en yüksek işaret olarak % 76,92 ile soru işaretinin kullanımı; en düşük işaret olarak ise % 48,75 ile noktalı virgül işaretinin kullanımı olarak belirlendi.
- Sınıfların genelinde bütün noktalama işaretlerinde beceri oranları bilgi oranlarının üzerinde yer aldı.

- Noktalama işaretleri arasında en büyük bilgi- beceri başarı farkı % 24,45 ile virgül işaretini kullanımında tespit edildi, en düşük bilgi- beceri başarı farkı ise % 0,9 ile ünlem işaretinin kullanımında görüldü.
- Karşılaştırdığımız tezde, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin bilgi başarı oranlarının daha yüksek düzeyde olduğu görüldü. Kendi tezimizde ise, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin beceri başarı oranlarının ise daha yüksek olduğu ortaya çıktı.
- 2004 yılından itibaren dördüncü sınıflardan başlayarak yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan ve takip eden eğitim öğretim yıllarında beşinci, altıncı ve yedinci sınıfların değişikliğe uğradığı programın, öğrencilerin bilgiden ziyade beceri düzeylerini arttırdığı tespit edildi.
- Öğrencilerin noktalama işaretleri ile ilgili bilgilerini, beceri düzeyinde daha iyi kullandıkları tespit edildi.
- Türkçe dersi bir beceri dersidir; dolayısıyla, noktalama işaretlerini doğru olarak kullanabilmek asıl hedeftir. Bu sebeple, beceri başarı düzeylerinin, bilgi başarı düzeylerinin üstünde olması; öğrencilerin gerek akıl yürütme, gerek tahmin yoluyla noktalama işaretlerini gerektiği gibi ve gerektiği yerde kullanmada başarılı olduklarını gösterdi.
- Tabii ki bu bilgi ve beceri oranlarını yükseltmek için öğrencilerin bu konuda daha fazla bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi gerekiyor. Aynı zamanda öğrencilere öğretilen bilgilerin kullanım alanlarını arttırmak, bu kullanımların doğru ve yerinde yapılıp yapılmadığını kontrol etmek, alıştırmalar ve etkinlikler yoluyla öğrencilerin tereddüt ettikleri noktaları en aza indirmek yapılabileceklerin başında geliyor.

KAYNAKÇA

AĞCA, H. (1999), Yazılı Anlatım, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

AİSOPOS, (1999), Masallar (Tercüme), İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

DARA, R. (2000), Yazılı Anlatıma Giriş, Bursa: Asa Yayınevi.

GÖĞÜŞ, B. ve OLUKLULU, F. (1991), Anadolu Üniversitesi, Lisans Tamamlama Programı Türk Dili ve Edebiyatı / Sözlü ve Yazılı Anlatım, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

GÜLER, M. (1999),Uçurtmam Bulutlardan Yüce, İstanbul: Bu Yayınları.

GÜLSEVİN, G. ve BOZ,E. (2006), Türk Dili ve Kompozisyon I-II, Ankara: Tablet Yayınları.

GÜNERİ, E.E. (2004), Ortaöğretimde (1-3. Sınıflar) Noktalama İşaretlerinin Kullanımında Bilgi- Beceri Oranlarının Tespiti, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.

İlköğretim 6 Türkçe Etkinlikleri Soru Bankası, (2007), İstanbul: Birey Eğitim Yayıncılık.

İlköğretim Türkçe Soru Bankası 7.Sınıf SBS Hazırlık, (2007), İstanbul: Parlayan yıldızlar Yayınevi.

KAPULU, A., OKUYUCU, S.D., KAPLAN, Ş., KARACA, A., (2007), Türkçe 6, Ankara: Koza Yayın Dağıtım.

KAPULU, A., OKUYUCU, S.D., KAPLAN, Ş., KARACA, A., (2007), Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı, Ankara: Koza Yayın Dağıtım.

KAPULU, A., OKUYUCU, S.D., KAPLAN, Ş., KARACA, A., (2007), Türkçe 6. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitabı, Ankara: Koza Yayın Dağıtım.

METE, M. (2001), İlköğretim 4-8. Sınıflarda Noktalama İşaretlerinin Kullanımında Bilgi- Beceri Oranlarının Tespiti, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.

Milli Eğitim Bakanlığı 2098 Sayılı Tebliğler Dergisi, Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı, (2006), İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, Ankara.

ÖNER, S. (1982), Örneklerle Kompozisyon, Düzenli Yazma ve Konuşma Sanatı, İstanbul: Yuva Yayınları.

SARICA, S. (2000), Tüm Sınıflar İçin Yeni Programa Göre Güzel Konuşma, Yazma-Kompozisyon, İstanbul: Fil Yayınevi.

Türk Dil Kurumu, İlköğretim Okulları İçin Yazım Kılavuzu, (2005), Ankara: 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası.

TÜRKMEN, H. ve TÜRKMEN, C. (2002), İlköğretim Güzel Konuşma Ve Yazma 5, Ankara: Ulus Yayıncılık.

UYAR, M. ve FİLTEKİN, T. (2006), Türkçe 7, Ankara: Tutku Yayıncılık.

ÜNAL, M., ÖNER, M.Y., BAYRAK, N., (2005), Türkçe 6, İstanbul: MEB Yayınları.

YANGIN, B., ÇELEPOĞLU, A., TÜRKYILMAZ, F., (2007), Türkçe 7, Ankara: Pasifik Yayınları.

YANGIN, B., ÇELEPOĞLU, A., TÜRKYILMAZ, F., (2007), Türkçe 7 Öğrenci Çalışma Kitabı, Ankara: Pasifik Yayınları.

YANGIN, B., ÇELEPOĞLU, A., TÜRKYILMAZ, F., (2007), Türkçe 7 Öğretmen Kılavuz Kitabı, Ankara: Pasifik Yayınları.

6. Sınıf Türkçe Soru Bankası, (2008), İzmir: Anafen Yayınları.

6. Sınıf Türkçe Matematik Soru Bankası, (2006), Ankara: Açık Yayınları.

www.abcyayincilik.com/turkce-soru-bankasi. (10/ 03/ 2008)

www.forumsitesi.biz/denklem-yayinlari-6-sinif-yaprak-testleri-2006-2007/ (10/ 03/ 2008)

www.legese.com/ (15/ 03/ 2008)

www.nokta2000.com/yayin/(15/ 03/ 2008)

www.okulrehberlik.com/ (18/ 03/ 2008)

www.sinavonline.net/ (18/ 03/ 2008)

www.webhatti.com/matematik/63217-fen-liseleri-ve-anadolu-liseleri-sinavinda-cikmis-sorular. (20/ 03/ 2008)

EK 1.
TEST SORULARI

1. Test: Nokta İşareti

1) Başarı (1) istediğini elde etmek (2) mutluluk ise (3) elde ettiğini sevmektir (4)

Yukarıdaki numaralı yerlerden hangisine nokta getirilmelidir?

A)1 B)2 C)3 D)4

2) Aşağıdaki hangi cümlenin sonuna nokta (.) konmaz?

- A) Yeryüzünde yalnız gezen yıldızlar
- B) Gökyüzünden haberler ver bize
- C) Yolumun buralara düşeceğini bilmiyordum
- D) Düşüncelerin insanda bıraktığı bir tat vardır

3) Karanlık bir vadi içinden kimseden korkmadan (1) ama sessiz bir şekilde geçtik (2)

Bu gidişimiz nereye ya da kimlere doğruydı (3) Daha önce yaptığımız yolculuklardan yanlışlardan neredeydi farkı (4)

Yukarıdaki numaralanmış yerlerden hangisine nokta konulmalıdır?

A)1 B)2 C)3 D)4

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktanın kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Kimi meyveleri çok severdi: elma, armut.
- B) Onu – emin ol- uzun zamandır görmüyor.
- C) Eyvah! Anahtarımı evde unuttum.
- D) Söylediklerinize katılıyorum.

5) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktanın kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yaralı arkadaşımı bekliyordu.
- B) Adam şirin bir köyde yaşıyordu.
- C) Hasta, odadaki ziyaretçileri tanıyamadı.
- D) Hırsız, çaldığı her şeyi polise teslim etti.

6) Anlamca tamamlanmış olan cümlelerin sonuna nokta (.) konur.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin sonuna nokta konmalıdır?

- A) Arpa samanıyla, kömür dumanıyla
- B) Evli evine, köylü köyüne
- C) Oğlan dayıya çeker, kız halaya
- D) El el ile ,değirmen yel ile

7) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna nokta konmalıdır?

- A) Hey, hemen dışarı çık
- B) Bana kaçta geleceksiniz
- C) Sen de bize katılır mısın
- D) Aşağıdan gelen sesleri duydum

8) Nokta ile ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Eş görevli sözcükler arasında kullanılır.
- B) Cümle sonlarında kullanılır.
- C) Saatlerin yazımında kullanılır
- D) Sıra sayılarını belirtmede kullanılır

9) Aşağıdakilerin hangisinde nokta kullanılamaz?

- A) Saati bildiren sayılarda saat ile dakika arasında.
- B) Gün, ay ve yıl bildiren sayıların arasında.
- C) Anlamca tamamlanmış cümlelerin sonunda.
- D) Atasözlerinin başında ve sonunda.

2. Test: Virgöl İşareti

1) Aşağıdaki dizelerin hangisinde parantezle gösterilen yere virgöl (,) konulması gerekmez?

- A) Her taraf tepeden () tırnağa bahar...
- B) Bir yağmur sonrası () gelin seyredin!
- C) Bulutsuz () masmavi dünyalarına...
- D) Sevginin () sevincin güneşi doğar.

2) Aşağıdakilerin hangisindeki virgöl (,) kaldırılırsa cümlenin anlamı değişmez?

- A) Kalabalık, meydana doğru ilerliyordu.
- B) İnsan, düşünme yeteneğine sahiptir.
- C) Çocuk, elbiselerini dolaba yerleştirmişti.
- D) Zavallı, insanlardan hiç iyilik görmemişti.

3-) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “virgöl” yanlış kullanılmıştır?

- A) Zamanın, varsa biraz görüşelim.
- B) Omzunu kesen iplerden sıyrılarak, derin bir nefes aldı.
- C) Onu göremiyor, sesini çok iyi duyuyorduk.
- D) Öyle, bu yılı çok hareketli geçirdik.

4-) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgölün (,) kullanılışı yanlıştır?

- A) Üzerinde eski, püskü bir palto vardı.
- B) Fakirlik ayıp değil, tembellik ayıptır.
- C) Bu, benim en güzel oyuncağımdı.
- D) Sokaktaki satıcı, babamı sordu.

5) Aşağıdakilerden hangisi virgölün (,) kullanıldığı yerlerden biri değildir?

- A) Eş görevli sözcüklerin arasında kullanılır.
- B) Tırnak içine alınmamış alıntı cümlelerden sonra kullanılır.
- C) Cümlelerde anlam belirsizliğini gidermek için kullanılır.
- D) Benzer örneklerin devam ettiğini göstermek için kullanılır.

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Bir ara gözünü araladı, sonra tekrar uyudu.
- B) Kapıyı açtı, içeri girdi ve gülümsedi.
- C) Her gün yemeğini yer, üstüne tatlısını isterdi.
- D) Köpeklerden biri, benekli olanı, ona çok alıştı.

7) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül yanlış kullanılmıştır?

- A) Gelemem, telefon bekliyorum.
- B) Annesi, bir daha geç alma, dedi.
- C) Yaşlı adama, babasına, bir daha sarıldı.
- D) Arabayı yavaş, yavaş kullanıyordu.

8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır?

- A) Abim, bizimle yarın gelemiyor.
- B) Babam çalışkan, efendi bir insandı.
- C) Yıllarca çalıştık, şimdi dinleniyoruz.
- D) Küçük, bir anda ortadan kayboldu.

9) Aşağıdakilerin hangisine virgül konulursa anlamda değişme olur?

- E) Yaralı () arkadaşını bekliyordu.
- F) Adam () şirin bir köyde yaşıyordu.
- G) Hasta, odadaki ziyaretçileri tanıyamadı.
- H) Hırsız, çaldığı her şeyi polise teslim etti.

3. Test: Noktalı Virgöl İşareti

1) Aşağıdaki cümlelerin hangisine ayraçla belirtilen yere noktalı virgöl (;) getirilmelidir?

- A) At ölür meydan kalır () yiğit ölür şan kalır.
- B) Ahşap () iki katlı eski bir evde oturuyordu.
- C) “ Yoo () güvercinlerime dokunmayınız,” dedi.
- D) Parlak yüzlü, beyaz saçlı () otuz yaşlarında bir adamdı.

2) “O tüm insanları severdi. Onun için zenginin yoksulun; yaşlının, gencin dostlukta hiçbir farkı yoktur.”

Bu cümlede noktalı virgölün (,) kullanılma gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak
- B) Birbiriyle alakalı söz öbekleri arasındaki nitelik farklarını belirlemek
- C) Birbirine anlamca bağlı yargılar arasında ilgi kurmak
- D) Öznenin diğer öğelerle karışmasına engel olmak

3) Aşağıda parantezle gösterilen yerlerden hangisine noktalı virgöl (;) getirilebilir?

- A) Sultan, Elif ve Yasin fen lisesini () Gökhan ve Nesrin de Anadolu lisesini kazandı.
- B) Demet Hanım güzel () saygılı ve sevecen biridir.
- C) Yağmurdan sonra orada iki kişi vardı () Yağmur ve Damla.
- D) İnci dişlerin görünsün () sen tatlı gülüşlerin içine girdiğinde.

4) Bir gün kırmızılar içinde bir bayan sınıfımıza geldi (1) Elinde birçok öykü kitabı (2) roman vardı (3) Kendinden söz ederken Türkiye’de Antalya, İzmir (4) Avrupa’da ise Berlin, Viyana şehirlerini gezdiğini söyledi.

Yukarıda numaralandırılmış yerlerden hangisine noktalı virgöl (;) getirilmelidir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D)4

5) "Etçil hayvanlardan kurt, çakal ve aslan otçul hayvanlardan koyun, keçi, antilop hakkında bilgi topladım." Cümlesinde hangi sözcükten sonra noktalı virgül konulmalıdır?

- A) "etçil" sözcüğünden sonra
- B) "çakal" sözcüğünden sonra
- C) "otçul" sözcüğünden sonra
- D) "aslan" sözcüğünden sonra

6) "Babam, her akşam eve gelirken önce bakkala uğrar () akşam sohbeti yapardı." cümlesinde ayrıç içine hangi noktalama işareti konmalıdır?

- A) Noktalı virgül
- B) Ünlem
- C) Nokta
- D) İki nokta

7) Noktalı virgölün kullanımı ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Cümleleri bağlayan bağlaçlardan sonra kullanılır.
- B) İçerisinde virgöl bulunan farklı örnekleri ayırmak için kullanılır.
- C) Sıfatın adlaştığını göstermek ve anlatıma açıklık kazandırmak için kullanılır.
- D) Özneyi kendinden sonra virgülle birbirine bağlı sözcüklerden ayırmak için kullanılır.

8) Aşağıda boş bırakılan yerlerin hangisine noktalı virgöl konmaz?

- A) At ölür, meydan kalır () yiğit ölür şan kalır.
- B) Canan ele geçer fırsat bulunmaz () fırsat ele geçer canan bulunmaz.
- C) Erkek çocuklarına Hasan, Hüseyin () kız çocuklarına Ayşe, Fatma adları verilir.
- D) Buralar, belki de çöl () oldu olalı sebze görmemiştir.

9) "Cümle ama, fakat, ancak, çünkü" gibi bağlaçlarla bağlanıyorsa, bu bağlaçlardan önce hangi noktalama işaretleri konmalıdır?

- A) nokta
- B) iki nokta
- C) noktalı virgöl
- D) üç nokta

4. Test: İki Nokta İşareti

1) Hangi cümlede parantezle gösterilen yere iki nokta (:) konulmalıdır?

- A) İki şey çok önemliydi () sağlık ve eğitim.
- B) Bu gece sinemaya gidecektik () Ali gelmedi.
- C) Öğretmeniniz geldi mi () diye sordu.
- D) Heyhat () Bir daha görüşemeyeceğiz.

2) Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde iki nokta (:) işaretinin kullanımıyla ilgili yanlış bir bilgi vardır?

- A) Kendisinden sonra örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.
- B) Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlelerin sonuna konur.
- C) Virgülle ayrılmış örnekleri farklı örneklerden ayırmak için kullanılır.
- D) Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.

3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki nokta yanlış kullanılmıştır?

- A) Sevim çok korktu: dili tutuldu.
- B) Adıl: Adların yerine kullanılan sözcüklere denir.
- C) Nasrettin Hoca: “ Parayı veren düdüğü çalar.”
- D) Mehmet’in yanında iki kişi vardı: Demet ile Cemil.

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki noktanın (:) kullanımı farklıdır?

- A) Annesi: Çocuklar, yağmur yağıyor, eve gelin de ıslanmayın!
- B) Şöyle demişti Yunus Emre: Yaratılanı sevdik, yaratandan ötürü.
- C) Öğretmeni her zamanki sıcak ve tatlı sesiyle: Bu hafta yeni bir konuya geçeceğiz.
- D) Sözcük türleri sekize ayrılır: ad, sıfat, zamir...

- 5) Aşağıda parantezle belirtilen yerlerden hangisine iki nokta (:) getirilmelidir?
- A) Gözlüklerini hafifçe geriye itmiş () sonra konuşmaya başlamıştı.
 B) Pembe ceketini çıkarmış () askıya asmıştı.
 C) Son sözlerini şöyle bağlamıştı () Dürüstlük kanımızda var bizim.
 D) Arkadaşını görmüştü () yavaş hareketlerle onun yanına gelmişti.
- 6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere iki nokta (:) getirilemez?
- A) Onun büyük bir hayali var() Şair olmak.
 B) Dünyaya uzaydan bakıldığında bir yer görünür() Çin Seddi.
 C) O bize her zaman() kendine güvenmek çok önemlidir derdi.
 D) Size bir anımı anlatayım() siz de dinleyin.
- 7) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki nokta (:) yanlış kullanılmıştır?
- A) Bugün pişirilen yemekler: çorba, pilav, kuru fasulye.
 B) Bu hafta: Geçmiş konuları tekrar inceleyeceğiz.
 C) Okula kayıt için gerekli belgeler: nüfus cüzdanı, diploma...
 D) Sigaranın zararları: sağlığa zarar vermesi, gereksiz harcamalar...
- 8) “ Sözcük türleri şunlardır” cümlesinden sonra aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?
- A) nokta
 B) noktalı virgül
 C) virgül
 D) iki nokta
- 9) Aşağıdakilerin hangisinde iki noktanın kullanımı yanlıştır?
- A) Öyküde bulunması gereken iki özellik vardır: İyi bir kurgu, güçlü bir dil.
 B) Yapıtlara evrensel nitelik kazandıran özellikler şunlardır: Masalsı anlatım, şiirsel söylemler.
 C) Konfüçyüs şöyle yalvarmış: “Allah’ım, bana kitap dolu bir ev, çiçek dolu bir bahçe ver.
 D) Bu konuyu başka açıdan ele alalım: sonra da örneklerle pekiştirelim.

5. Test: Üç Nokta İşareti

1) Şimdi büyüdük birer yetişkin olup çocuklarımıza kızar olduk; ama bir düşünelim. Bizim çocukluğumuzda yaramazlık yapmalar, kavga etmeler, oyuncaklarımızı kırmalar...

Cümlenin sonuna getirilen üç noktanın (...) kullanılış gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamamlanmamış cümle olduğunu belirtmek.
- B) Benzer örneklerin devam ettiğini göstermek.
- C) Cümlenin bittiğini belirtmek.
- D) Alıntı bir cümle olduğunu göstermek.

2) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna üç nokta getirilemez?

- A) Düşünde kimler yoktu ki: Ali, Ahmet, Salih
- B) Mısır denince akla gelen iki şey var: Nil ve Piramit
- C) Güzel bir ev, ekonomik bir araba, yeşil bir bahçe
- D) Tam evden çıkıyordu ki kar, fırtına

3) Eksilteli cümlelerin sonuna üç nokta (...) konulur.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna üç nokta getirilmelidir?

- A) Duvarda eski bir tüfek ve gaz lambası
- B) Durakta tek bir kişi var: kadın
- C) Siz beni dinlemiyorsunuz anlaşılan
- D) Kim bilir bu işin sonunu

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna üç nokta (...) konur?

- A) Beni tanıy bu gökyüzü
- B) İster gönül sevgi sözleri
- C) Az zamanda yandım, kül oldum
- D) Az ileride miyavlayan bir kedi

5) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna getirilen üç nokta (...) doğru olarak kullanılmıştır?

- A) Onu da çağırdım diye çok sevindi...
- B) Az daha unutuyordum...
- C) Ben de onu bekliyordum, sen de...
- D) O ne dediğini bilmiyor...

6) Dışarıda delikanlı bir bahar

Bu cümlelerin sonuna noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) soru işareti
- B) nokta
- C) üç nokta
- D) ünlem

7) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna üç nokta konulmaz?

- A) Onun anlattıklarını herkes dinliyordu: öğrenciler, öğretmenler
- B) Bu işin sonunun iyiye gitmeyeceğini biliyordu; ancak
- C) O da ne söylediğini bilmiyordu zaten
- D) Sınıftan tam çıkıyordum ki

8) Üç nokta (...) aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış kullanılmıştır?

- A) Dışarıda insana huzur veren kuş sesleri...
- B) O, ... Bankası'nda çalışıyormuş.
- C) Ona o kadar güvenmişim ki...
- D) Adı dostluk olamaz, insanı yarı yolda bırakmanın...

9) “ Su başlarında dere kenarlarında ve ağaç altlarında dinlenerek (I) günlerce (II) haftalarca gitmiş (III) gitmiş (IV)”

Numaralı yerlerden hangisine üç nokta getirilmelidir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

6. Test: Soru İşareti

1) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Sen beni dinliyor musun?
- B) İnsan bu havada yola mı çıkar?
- C) Niçin gelmediğini bir türlü söylemiyor?
- D) Sen bana inanmıyor musun?

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti (?) getirilmelidir?

- A) Soğuk oldu mu paltolarımızı giymeliyiz
- B) Yeni dikilen elbise mi arabada unutulmuş
- C) Kardeşim eve geldi mi yoksa gelmedi mi bilmiyorum
- D) Zil çaldı mı ders başlamış demektir

3) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti konmaz?

- A) Bir benim balıma mı sinek kondu
- B) Ne zaman geleceğini bilemiyorum
- C) Dağlar neden yaslı bakışır
- D) Hala eski günleri anımsıyor musun

4) Soru bildiren cümlelerin sonuna soru işareti konur.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti konmaz?

- A) Kalemlerden hangisini beğenmiştin
- B) Geçen hafta bir çocukları olmuş
- C) Misafirleriniz cumartesi günü mü gelecek
- D) Okullar ne zaman tatil oluyor?

5) Aşağıdakilerden hangisinin sonuna soru işareti konulmalıdır?

- A) Bana hiçbir şey söylemedi
- B) Onu anlamakta zorlanıyorum
- C) Bize de soru sorarlar mı
- D) Bana ne yapacaklarını bilmiyorum

- 6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti (?) getirilemez?
- A) Ders saatlerini iyice öğrendin mi
 - B) Beni çok mu beklediniz
 - C) Ne söylediğini işittiniz mi
 - D) Anlamakta zorlandığımı söyleyebilirim
- 7) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti (?) getirilemez?
- A) Dün neden çok geç kaldın
 - B) Niçin ellerimi sıkı sıkı tuttular, anlamadım
 - C) Nazlı gözlerinden akan yaşlar ne zaman dinecek efendimiz
 - D) Bizi destekleyenler şimdi nerede
- 8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru işareti yanlış kullanılmıştır?
- A) Bu akşam kaçta buluşacağız?
 - B) Halil de mi aynısını dedi?
 - C) Tanıdın mı bu fotoğraftaki öğrenciyi?
 - D) Bu hafta gelir mi bilmiyorum?
- 9) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti koymak yanlış olur?
- A) Bu genç yolcuyu bekleyen kimse var mı
 - B) Nereden aldığımı söylemeyeceğim
 - C) Denizci mi olacaksın
 - D) Sana bir çift söz söyleyebilir miyim

7. Test: Ünlem İşareti

- 1) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna ünlem işareti (!) getirilebilir?
- A) Sizden ne isteyeceğime şimdilik karar vermedim
 - B) Bu konudaki farklı yaklaşımlarınız bizi heyecanlandırdı
 - C) Farklı kalemlerle yazmak, yaşamına ne katıyor
 - D) Deniz gözlerin benden başkasına bakarsa, eyvah
- 2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlem işareti (!) alay etme - küçümseme bildirmek için kullanılmıştır?
- A) Yazdığı şiirler (!) kısa sürede beğenilecek şeyler değildi.
 - B) Ey askerler! Biliniz ki bu hepimizin savaşıdır.
 - C) Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir ileri!
 - D) Aaa! Cep telefonu mu arabada unuttum.
- 3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlem İşareti yanlış yerde kullanılmıştır?
- A) Eyvah, elimi kestim!
 - B) Bizim büyük matematikçi (!) sınıfta kaldı.
 - C) Vah vah ! demek öyle oldu.
 - D) Arkadaşlar! Beni dinler misiniz?
- 4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna ünlem işareti getirilemez?
- A) Manzara dediğin böyle olur işte
 - B) Amma da konuştu ha
 - C) Bir daha hiçbiriniz benimle konuşmayın
 - D) Geçen gün nasıl yağmur yağdı öyle
- 5) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna ünlem işareti konmaz?
- A) Ey, büyük insanlar topluluğu
 - B) Yeter, senden çektiklerim
 - C) Off, bırak artık yakamı
 - D) Sen ne dediysen yaptım

6) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna ünlem işareti getirilmelidir?

- A) Ödevini neden yapmadın
- B) Maça sonra gideriz
- C) Çorba yapmasını bilir misin
- D) Burası ne biçim bir salon

7) Eyvah, ödevimi yapmayı unutmuşum

Bu cümlemin sonuna aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) üç nokta (...)
- B) nokta (.)
- C) ünlem (!)
- D) soru işareti (?)

8) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna ünlem işareti (!) konulmalıdır?

- A) Koridorda, büyük bir sinek kağıdına yapışmış sinekler gibiyiz
- B) Saçlarımın henüz ağarmadığı zamanlardı
- C) Soğuk bir kış günüydü
- D) Tövbe olsun seni yol ortasında bırakıp giderim

9) “Aman, öyleyse çabucak buradan uzaklaşalım () cümlesinin sonuna hangi noktalama işareti getirilmelidir?

- A) ünlem (!)
- B) soru işareti (?)
- C) iki nokta (:)
- D) nokta (.)

8. Test: Tırnak İşareti

- 1) Hangi cümlede tırnak işareti doğru kullanılmıştır?
- A) Babam: Çalışmak “başarının anahtarıdır” dedi.
 B) Babam: “ Çalışmak, başarının anahtarıdır.” dedi.
 C) Babam:” Çalışmak”, başarının anahtarıdır.dedi.
 D) “Babam: Çalışmak başarının anahtarıdır.”dedi.
- 2) Hangi cümlede tırnak işareti yanlış kullanılmıştır?
- A) “ Küçük Ağa” son yılların en güzel romanlarından biridir.
 B) Hüseyin Efendi, “olmaz” böyle şey dedi.
 C) Akşama doğru “Geliyorlar! diye bir ses duyduk.
 D) Mehmet, “yuva” dediği yukarıdaki odada kalırdı.
- 3) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işaretleri doğru olarak kullanılmıştır?
- A) Atatürk: “ Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz’dir ileri,!dedi.”
 B) Atatürk: Ordular, “ilk hedefiniz Akdenizdir, ileri!” dedi.
 C) Atatürk, “ Ordular, ilk hedefiniz akdenizdir,” ileri! Dedi.
 D) Atatürk:” Ordular, ilk hedefiniz Akdenizdir, ileri!”dedi.
- 4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti (“ ”) farklı bir görevde kullanılmıştır?
- A) Sinemalarda bu hafta “ Çiçek Abbas” oynuyor.
 B) Şiirdeki güzelliği “uyak” sağlar.
 C) Bu yıl “İnce Memed” adlı romanı okudum.
 D) Atatürk diyor ki: “ Türk, öğün, çalış, güven!”
- 5) Herhangi birinden yapılan alıntı cümleler tırnak işareti ile gösterilir.
 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti (“ ”) farklı bir görevde kullanılmıştır?
- A) Mevlana: “ Herkesi sevelim.” demiş.
 B) İnsanlar “sevgi”nin önemini yeniden keşfetmelidir.
 C) Bu konuda atalarımız: “ iyilik eden, iyilik bulur.” Demiş.
 D) “ Kızım, hava kararmadan gel!” diye seslendi annesi.

6) Aşağıdakilerden hangisinde tırnak işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Orada “ kapının arkasında” saklanıyor
- B) Onun en sevdiğim kitabı “ Son kuşlar”dı.
- C) Çocuk: “ Yarın geliyorlar,” dedi.
- D) Bana dedi ki: “ Son gülen iyi güler.”

7)Aşağıdakilerin hangisinde tırnak işareti farklı işlevde kullanılmıştır?

- A) Faylo Fransuort’un “Küçük Mucit”ini okumalısın.
- B) “ Hişt, işine bak!”diye bağırınıyordu.
- C) “ Ne mutlu Türk’üm diyene!”dedi.
- D) “ Sevgiden yoksun hiçbir başarı değerli değildir.” demişti.

8) Özel olarak vurgulanmak istenen sözcükler tırnak işareti ile gösterilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti (“ ”) bu açıklamaya uygun olarak kullanılmıştır?

- A) Kitaptaki konu ile ilgili “ makaleler” yeniden gözden geçirilsin.
- B) Şairin son şiirleri “ Yüzyıllık Destan” adıyla kitaplaştırıldı.
- C) Sürücü: “ Lütfen biraz daha dikkatli olunuz!” diyerek yayaları uyardı.
- D) “ Şiir ve Mimari” kitabını ne zaman okudunuz?

9) Ömer Seyfettin’in Bomba adlı öyküsünü çok sevdim; cümlesinde hangi sözcük tırnak işareti içine alınmalıdır?

- A) Bomba
- B) Ömer Seyfettin
- C) Öyküsünü
- D) Adlı öyküsünü

9. Test: Kesme İşareti

1) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Türkiye NATO'nun önemli bir üyesidir.
- B) Mehmet'ler bu akşam bize gelecekler.
- C) Ömrün 45'inci yılı da geride kaldı.
- D) Boncuk'a sobanın yanında yer ayırdılar.

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışlığı vardır?

- A) Türkiye AET'ye girmekte ısrarlı görünüyor.
- B) Bu yıl 3.'üncü kez yarışmaya katıldı.
- C) Gülcan, 23 Ağustos 1964'te dünyaya geldi.
- D) Yine n'oldu da sinirlendin böyle?

3) Kısaltmalara gelen ekler kesme işareti ile ayrılır.

Aşağıdakilerin hangisinde kesme işaretinin kullanımı yanlıştır?

- A) Son kararlar ilgili TBMM'den bilgi bekleniyor.
- B) THY'ye pilot alımı sürüyor.
- C) PO' dan bir depo benzin aldık.
- D) İTÜ'ne başlayalı bir yıl olmuştu.

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yarışı ikinci sırada tamamladı.
- B) Bu ülkede Atatürk'ler ölmez.
- C) Cumhuriyet Mahallesi'nde oturuyor.
- D) Ankara'ya sen de mi gideceksin?

5) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti (‘) yanlış kullanılmıştır?

- A) Sivaslı’lar şenliklerde bir araya geldi.
- B) Türkçeyi doğru kullanan bir yazardır.
- C) Dün gece toplantı Ayşe’lerde oldu.
- D) Cumhuriyet’in 85.yıl kutlamaları güzel geçti.

6) Aşağıdakilerden hangisi kesme işaretinin kullanıldığı yerlerden değildir?

- A) Özel isimlere gelen yapım eklerini ayırmada
- B) Rakamlarda “-ncı/nci “ eklerini ayırmada
- C) Tarihlerle getirilen ekleri ayırmada
- D) Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmada

7) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Samsun’da askerlik yaptım.
- B) Saat 12.30’da tren kalkıyor.
- C) MEB’in sınav takvimi açıklandı.
- D) İstanbul’lu bir hocayla tanıştım.

8) Aşağıdakilerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Kıbrıs’a uçakla mı gittiniz?
- B) Hollanda’ da iki yıl kalmış.
- C) Sinoplu’lar yardım gecesinde buluştu.
- D) İstanbul’dan bir isteğin var mı?

9) Aşağıdakilerin hangisinde kesme işareti (‘) yanlış kullanılmıştır?

- A) Fuzuli’de büyük şairlerimizden biridir.
- B) DSİ’de çalışmaya başlamış.
- C) 1998’den beri burada oturuyor.
- D) –me’yi üç görevde kullanabiliriz.

EK II
NOKTALAMA İŞARETLERİ GENEL TEST

1) Başarı (1) istediğini elde etmek (2) mutluluk ise (3) elde ettiğini sevmektir (4)
Yukarıdaki numaralı yerlerden hangisine nokta getirilmelidir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

2) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktanın kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) 6. golü attık.
- B) 22.05.1989 doğumludur.
- C) 1.'inci olmak için çalıştı.
- D) 8.kata kadar çıkabildiler.

3)Aşağıdaki dizelerin hangisinde parantezle gösterilen yere virgül (,) konulması gerekmez?

- E) Her taraf tepeden () tırnağa bahar...
- F) Bir yağmur sonrası () gelin seyredin!
- G) Bulutsuz () masmavi dünyalarına...
- H) Sevginin () sevincin güneşi doğar.

4) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgülün (,) kullanılışı yanlıştır?

- A) Üzerinde eski, püskü bir palto vardı.
- B) Fakirlik ayıp değil, tembellik ayıptır.
- C)Bu, benim en güzel oyuncağımdı.
- D) Sokaktaki satıcı, babamı sordu.

5) Aşağıdakilerin hangisine virgül konulursa anlamda değişme olur?

- A) Yaralı () arkadaşını bekliyordu.
- B) Adam () şirin bir köyde yaşıyordu.
- C) Hasta () odadaki ziyaretçileri tanıyamadı.
- D) Hırsız () çaldığı her şeyi polise teslim etti.

6) “ O tüm insanları severdi. Onun için zenginin yoksulun; yaşlının, gencin dostlukta hiçbir farkı yoktur.”

Bu cümlede noktalı virgölün (,) kullanılma gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak
- B) Birbiriyle alakalı söz öbekleri arasındaki nitelik farklarını belirlemek
- C) Birbirine anlamca bağlı yargılar arasında ilgi kurmak
- D) Öznenin diğer öğelerle karışmasına engel olmak

7) Aşağıdaki cümlelerin hangisine ayraçla belirtilen yere noktalı virgül (;) getirilmelidir?

- A) At ölür meydan kalır () yiğit ölür şan kalır.
- B) Ahşap () iki katlı eski bir evde oturuyordu.
- C) “Yoo () güvercinlerime dokunmayınız,” dedi.
- D) Parlak yüzlü, beyaz saçlı () otuz yaşlarında bir adamdı.

8) Bir gün kırmızılar içinde bir bayan sınıfımıza geldi (1) Elinde birçok öykü kitabı (2) roman vardı (3) Kendinden söz ederken Türkiye’de Antalya, İzmir (4) Avrupa’da ise Berlin, Viyana şehirlerini gezdiğini söyledi.

Yukarıda numaralandırılmış yerlerden hangisine noktalı virgül (;) getirilmelidir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

9) “Etçil hayvanlardan kurt, çakal ve aslan otçul hayvanlardan koyun, keçi, antilop hakkında bilgi topladım.” Cümlesinde hangi sözcükten sonra noktalı virgül konulmalıdır?

- A) “etçil” sözcüğünden sonra
- B) “çakal” sözcüğünden sonra
- C)“ otçul” sözcüğünden sonra
- D)“ aslan” sözcüğünden sonra

10) “Cümle ama, fakat, ancak, çünkü” gibi bağlaçlarla bağlanıyorsa, bu bağlaçlardan önce hangi noktalama işaretleri konmalıdır?

- A) nokta
- B) iki nokta
- C) noktalı virgül
- D) üç nokta

11) Hangi cümlede parantezle gösterilen yere iki nokta (:) konulmalıdır?

- A) İki şey çok önemliydi () sağlık ve eğitim.
- B) Bu gece sinemaya gidecektik () Ali gelmedi.
- C) Öğretmeniniz geldi mi () diye sordu.
- D) Heyhat () Bir daha görüşemeyeceğiz.

12) “ Sözcük türleri şunlardır” cümlesinden sonra aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) nokta
- B) noktalı virgül
- C)virgül
- D) iki nokta

13) Şimdi büyüdük birer yetişkin olup çocuklarımıza kızar olduk; ama bir düşünelim. Bizim çocukluğumuzda yaramazlık yapmalar, kavga etmeler, oyuncaklarımızı kırmalar...

Cümlenin sonuna getirilen üç noktanın (...) kullanılış gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamamlanmamış cümle olduğunu belirtmek.
- B) Benzer örneklerin devam ettiğini göstermek.
- C) Cümlenin bittiğini belirtmek.
- D) Alıntı bir cümle olduğunu göstermek.

14) Eksiltili cümlelerin sonuna üç nokta (...) konulur.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna üç nokta getirilmelidir?

- A) Duvarda eski bir tüfek ve gaz lambası
- B) Durakta tek bir kişi var: kadın
- C) Siz beni dinlemiyorsunuz anlaşılan
- D) Kim bilir bu işin sonunu

15) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna getirilen üç nokta (...) doğru olarak kullanılmıştır?

- A) Onu da çağırdım diye çok sevindi...
- B) Az daha unutuyordum...
- C) Ben de onu bekliyordum, sen de...
- D) O ne dediğini bilmiyor...

16) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Sen beni dinliyor musun?
- B) İnsan bu havada yola mı çıkar?
- C) Niçin gelmediğini bir türlü söylemiyor?
- D) Sen bana inanmıyor musun?

17) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti (?) getirilmelidir?

- A) Soğuk oldu mu paltolarımızı giymeliyiz
- B) Yeni dikilen elbise mi arabada unutulmuş
- C) Kardeşim eve geldi mi yoksa gelmedi mi bilmiyorum
- D) Zil çaldı mı ders başlamış demektir

18) Soru bildiren cümlelerin sonuna soru işareti konur.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti konmaz?

- A) Kalemlerden hangisini beğenmiştin
- B) Geçen hafta bir çocukları olmuş
- C) Misafirleriniz cumartesi günü mü gelecek
- D) Okullar ne zaman tatil oluyor?

19) Aşağıdakilerden hangisinin sonuna soru işareti konulmalıdır?

- A) Bana hiçbir şey söylemedi
- B) Onu anlamakta zorlanıyorum
- C) Bize de soru sorarlar mı
- D) Bana ne yapacaklarını bilmiyorum

20) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna ünlem işareti (!) getirilebilir?

- A) Sizden ne isteyeceğime şimdilik karar vermedim
- B) Bu konudaki farklı yaklaşımlarınız bizi heyecanlandırdı
- C) Farklı kalemlerle yazmak, yaşamına ne katıyor
- D) Deniz gözlerin benden başkasına bakarsa, eyvah

21) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna ünlem işareti getirilemez?

- A) Manzara dediğin böyle olur işte
- B) Amma da konuştu ha
- C) Bir daha hiçbiriniz benimle konuşmayın
- D) Geçen gün nasıl yağmur yağdı öyle

22) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna ünlem işareti getirilmelidir?

- A) Ödevini neden yapmadın
- B) Maça sonra gideriz
- C) Çorba yapmasını bilir misin
- D) Burası ne biçim bir salon

23) “ Aman, öyleyse çabucak buradan uzaklaşalım () cümlesinin sonuna hangi noktalama işareti getirilmelidir?

- A) ünlem (!)
- B) soru işareti (?)
- C) İki nokta (:)
- D) nokta (.)

24) Hangi cümlede tırnak işareti doğru kullanılmıştır?

- A) Babam: Çalışmak “başarının anahtarıdır” dedi.
- B) Babam: “ Çalışmak, başarının anahtarıdır.” dedi.
- C) Babam:” Çalışmak”, başarının anahtarıdır.dedi.
- D)“Babam: Çalışmak başarının anahtarıdır.”dedi.

25) Hangi cümlede tırnak işareti yanlış kullanılmıştır?

- A)“Küçük Ağa” son yılların en güzel romanlarından biridir.
- B) Hüseyin Efendi, “olmaz” böyle şey dedi.
- C) Akşama doğru “Geliyorlar! diye bir ses duyduk.
- D) Mehmet, “yuva” dediği yukarıdaki odada kalırdı.

26) Herhangi birinden yapılan alıntı cümleler tırnak işareti ile gösterilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti (“ ”) farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Mevlana: “ Herkesi sevelim.” demiş.
- B) İnsanlar “sevgi”nin önemini yeniden keşfetmelidir.
- C) Bu konuda atalarımız: “ iyilik eden, iyilik bulur.” Demiş.
- D) “Kızım, hava kararmadan gel!” diye seslendi annesi.

27) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Türkiye NATO'nun önemli bir üyesidir.
- B) Mehmet'ler bu akşam bize gelecekler.
- C) Ömrün 45'inci yılı da geride kaldı.
- D) Boncuk'a sobanın yanında yer ayırdılar.

28) Aşağıdakilerden hangisi kesme işaretinin kullanıldığı yerlerden değildir?

- A) Özel isimlere gelen yapım eklerini ayırmada
- B) Rakamlarda “-ncı/nci “ eklerini ayırmada
- C) Tarihlerle getirilen ekleri ayırmada
- D) Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmada

29) Aşağıdakilerin hangisinde kesme işareti (‘) yanlış kullanılmıştır?

- A) Fuzuli'de büyük şairlerimizden biridir.
- B) DSİ'de çalışmaya başlamış.
- C) 1998'den beri burada oturuyor.
- D) –me'yi üç görevde kullanabiliriz.

30) Aşağıdaki hangi cümlenin sonuna nokta (.) konmaz?

- A) Yeryüzünde yalnız gezen yıldızlar
- B) Gökyüzünden haberler ver bize
- C) Yolumun buralara düşeceğini bilmiyordum
- D) Düşüncelerin insanda bıraktığı bir tat vardır

31) Karanlık bir vadi içinden kimseden korkmadan (1) ama sessiz bir şekilde geçtik (2) Bu gidişimiz nereye ya da kimlere doğruydü (3) Daha önce yaptığımız yolculuklardan yanlışlardan neredeydi farkı (4)

Yukarıdaki numaralanmış yerlerden hangisine nokta getirilmelidir?

- A)1 B)2 C)3 D)4

32) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktanın kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Kimi meyveleri çok severdi: elma, armut.
- B) Onu – emin ol- uzun zamandır görmüyor.
- C) Eyvah! Anahtarımı evde unuttum.
- D) Söylediklerinize katılıyorum.

33) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna nokta konmalıdır?

- A) Hey, hemen dışarı çık
- B) Bana kaçta geleceksiniz
- C) Sen de bize katılır mısın
- D) Aşağıdan gelen sesleri duydum

34) Nokta ile ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Eş görevli sözcükler arasında kullanılır.
- B) Cümle sonlarında kullanılır.
- C) Saatlerin yazımında kullanılır
- D) Sıra sayılarını belirtmede kullanılır

35) Aşağıdakilerin hangisinde nokta kullanılamaz?

- A) Saati bildiren sayılarda saat ile dakika arasında.
- B) Gün, ay ve yıl bildiren sayıların arasında.
- C) Anlamca tamamlanmış cümlelerin sonunda.
- D) Atasözlerinin başında ve sonunda.

36) Aşağıdakilerin hangisindeki virgül (,) kaldırılırsa cümlenin anlamı değişmez?

- A) Kalabalık, meydana doğru ilerliyordu.
- B) İnsan, düşünme yeteneğine sahiptir.
- C) Çocuk, elbiselerini dolaba yerleştirmişti.
- D) Zavallı, insanlardan hiç iyilik görmemişti.

- 37) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “virgül” gereksiz kullanılmıştır?
- A) Zamanın, varsa biraz görüşelim.
 B) Omzunu, kesen iplerden sıyrılarak derin bir nefes aldı.
 C) Onu göremiyor, sesini çok iyi duyuyorduk.
 D) Öyle, bu yılı çok hareketli geçirdik.
- 38) Aşağıda parantezle gösterilen yerlerden hangisine noktalı virgül (;) getirilebilir?
- A) Sultan, Elif ve Yasin fen lisesini () Gökhan ve Nesrin de Anadolu lisesini kazandı.
 B) Demet Hanım güzel () saygılı ve sevecen biridir.
 C) Yağmurdan sonra orada iki kişi vardı () Yağmur ve Damla.
 D) İnci dişlerin görünsün () sen tatlı gülüşlerin içine girdiğinde.
- 39) “ Babam, her akşam eve gelirken önce bakkala uğrar () akşam sohbeti yapardı.” cümlesinde ayraç içine hangi noktalama işareti konmalıdır?
- A) Noktalı virgül
 B) Ünlem
 C) Nokta
 D) İki nokta
- 40) Noktalı virgölün kullanımı ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
- A) Cümleleri bağlayan bağlaçlardan sonra kullanılır.
 B) İçerisinde virgül bulunan farklı örnekleri ayırmak için kullanılır.
 C) Sıfatın adlaştığını göstermek ve anlatıma açıklık kazandırmak için kullanılır.
 D) Özneyi kendinden sonra virgülle birbirine bağlı sözcüklerden ayırmak için kullanılır.
- 41) Aşağıda boş bırakılan yerlerin hangisine noktalı virgül konmaz?
- A) At ölür, meydan kalır () yiğit ölür şan kalır.
 B) Canan ele geçer fırsat bulunmaz () fırsat ele geçer canan bulunmaz.
 C) Erkek çocuklarına Hasan, Hüseyin () kız çocuklarına Ayşe, Fatma adları verilir.
 D) Buralar, belki de çöl () oldu olalı sebze görmemiştir.

- 42) Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde iki nokta (:) işaretinin kullanımıyla ilgili yanlış bir bilgi vardır?
- A) Kendisinden sonra örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.
 B) Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlelerin sonuna konur.
 C) Virgülle ayrılmış örnekleri farklı örneklerden ayırmak için kullanılır.
 D) Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.
- 43) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki nokta yanlış kullanılmıştır?
- A) Sevim çok korktu: dili tutuldu.
 B) Adıl: Adların yerine kullanılan sözcüktür.
 C) Nasrettin Hoca: “ Parayı veren düdüğü çalar.”
 D) Mehmet’in yanında iki kişi vardı: Demet ile Cemil.
- 44) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki noktanın (:) kullanımı farklıdır?
- A) Annesi: Çocuklar, yağmur yağıyor, eve gelin de ıslanmayın!
 B) Şöyle demişti Yunus Emre: Yaratılanı sevdik, yaratandan ötürü.
 C) Öğretmeni her zamanki sıcak ve tatlı sesiyle: Bu hafta yeni bir konuya geçeceğiz.
 D) Sözcük türleri sekize ayrılır: ad, sıfat, zamir...
- 45) Aşağıda parantezle belirtilen yerlerden hangisine iki nokta (:) getirilmelidir?
- A) Gözlüklerini hafifçe geriye itmiş () sonra konuşmaya başlamıştı.
 B) Pembe ceketini çıkartmış () askıya asmıştı.
 C) Son sözlerini şöyle bağlamıştı () Dürüstlük kanımızda var bizim.
 D) Arkadaşını görmüştü () yavaş hareketlerle onun yanına gelmişti.
- 46) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yerlere iki nokta (:) getirilemez?
- A) Onun büyük bir hayali var() Şair olmak.
 B) Dünyaya uzaydan bakıldığında bir yer görünür() Çin Seddi.
 C) O bize her zaman() kendine güvenmek çok önemlidir derdi.
 D) Size bir anımı anlatayım() siz de dinleyin.

- 47) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki nokta (:) yanlış kullanılmıştır?
- A) Bugün pişirilen yemekler: çorba, pilav, kuru fasulye.
 B) Bu hafta: Geçmiş konuları tekrar inceleyeceğiz.
 C) Okula kayıt için gerekli belgeler: nüfus cüzdanı, diploma...
 D) Sigaranın zararları: sağlığa zarar vermesi, gereksiz harcamalar...
- 48) Aşağıdakilerin hangisinde iki noktanın kullanımı yanlıştır?
- A) Öyküde bulunması gereken iki özellik vardır: İyi bir kurgu, güçlü bir dil.
 B) Yapıtlara evrensel nitelik kazandıran özellikler şunlardır: Masalsı anlatım, şiirsel söylemler.
 C) Konfüçyüs şöyle yalvarmış: “Allah’ım, bana kitap dolu bir ev, çiçek dolu bir bahçe ver.
 D) Bu konuyu başka açıdan ele alalım: sonra da örneklerle pekiştirelim.
- 49) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna üç nokta getirilemez?
- A) Düşünde kimler yoktu ki: Ali, Ahmet, Salih
 B) Mısır denince akla gelen iki şey var: Nil ve Piramit
 C) Güzel bir ev, ekonomik bir araba, yeşil bir bahçe
 D) Tam evden çıkıyordu ki kar, fırtına
- 50) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna üç nokta (...) konur?
- A) Beni tanır bu gökyüzü
 B) İster gönül sevgi sözleri
 C) Az zamanda yandım, kül oldum
 D) Az ileride miyavlayan bir kedi

51) Dışarıda delikanlı bir bahar

Bu cümlenin sonuna noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) soru işareti
- B) nokta
- C) üç nokta
- D) ünlem

52) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna üç nokta konulmaz?

- A) Onun anlattıklarını herkes dinliyordu: öğrenciler, öğretmenler
- B) Bu işin sonunun iyiye gitmeyeceğini biliyordu; ancak
- C) O da ne söylediğini bilmiyordu zaten
- D) Sınıftan tam çıkıyordum ki

53) Üç nokta (...) aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış kullanılmıştır?

- A) Dışarıda insana huzur veren kuş sesleri...
- B) O, ... Bankası'nda çalışıyormuş.
- C) Ona o kadar güvenmiştim ki...
- D) Adı dostluk olamaz, insanı yarı yolda bırakmanın...

54) “ Su başlarında dere kenarlarında ve ağaç altlarında dinlenerek (I) günlerce (II) haftalarca gitmiş (III) gitmiş (IV)

Numaralı yerlerden hangisine üç nokta getirilmelidir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

- 55) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti konmaz?
- A) Bir benim balıma mı sinek kondu
 B) Ne zaman geleceğini bilemiyorum
 C) Dağlar neden yaşlı bakışır
 D) Hala eski günleri anımsıyor musun
- 56) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti (?) getirilemez?
- A) Ders saatlerini iyice öğrendin mi
 B) Beni çok mu beklediniz
 C) Ne söylediğini işittiniz mi
 D) Anlamakta zorlandığımı söyleyebilirim
- 57) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti (?) getirilemez?
- A) Dün neden çok geç kaldın
 B) Niçin ellerimi sıkı sıkı tuttular, anlamadım
 C) Nazlı gözlerinden akan yaşlar ne zaman dinecek efendimiz
 D) Bizi destekleyenler şimdi nerede
- 58) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru işareti yanlış kullanılmıştır?
- A) Bu akşam kaçta buluşacağız?
 B) Halil de mi aynısını dedi?
 C) Tanıdın mı bu fotoğraftaki öğrenciyi?
 D) Bu hafta gelir mi bilmiyorum?
- 59) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti koymak yanlış olur?
- A) Bu genç yolcuyu bekleyen kimse var mı
 B) Nereden aldığımı söylemeyeceğim
 C) Denizci mi olacaksın
 D) Sana bir çift söz söyleyebilir miyim

60) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlem işareti (!) alay etme - küçümseme bildirmek için kullanılmıştır?

- A) Yazdığı şiirler (!) kısa sürede beğenilecek şeyler değildi.
- B) Ey askerler! Biliniz ki bu hepimizin savaşıdır.
- C) Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir ileri!
- D) Aaa! Cep telefonu mu arabada unuttum.

61) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlem İşareti yanlış yerde kullanılmıştır?

- A) Eyvah, elimi kestim!
- B) Bizim büyük matematikçi (!) sınıfta kaldı.
- C) Vah vah ! demek öyle oldu.
- D) Arkadaşlar! Beni dinler misiniz

62) Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna ünlem işareti konmaz?

- A) Ey, büyük insanlar topluluğu
- B) Yeter, senden çektiklerim
- C) Off, bırak artık yakamı
- D) Sen ne dediysen yaptım

63) Eyvah, ödevimi yapmayı unutmuşum

Bu cümlelerin sonuna aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) üç nokta (...)
- B) nokta (.)
- C) ünlem (!)
- D) soru işareti (?)

64) Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna ünlem işareti (!) konulmalıdır?

- A) Koridorda, büyük bir sinek kağıdına yapışmış sinekler gibiyiz
- B) Saçlarımın henüz ağarmadığı zamanlardı
- C) Soğuk bir kış günüydü
- D) Tövbe olsun seni yol ortasında bırakıp giderim

65) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işaretleri doğru olarak kullanılmıştır?

- A) Atatürk: “ Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz’dir ileri,!dedi.”
- B) Atatürk: Ordular, “ilk hedefiniz Akdenizdir, ileri!” dedi.
- C) Atatürk, “ Ordular, ilk hedefiniz akdenizdir,” ileri! Dedi.
- D) Atatürk:” Ordular, ilk hedefiniz Akdenizdir, ileri!”dedi.

66) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti (“ ”) farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Sinemalarda bu hafta “ Çiçek Abbas” oynuyor.
- B) Şiirdeki güzelliği “uyak” sağlar.
- C) Bu yıl “İnce Memed” adlı romanı okudum.
- D) Atatürk diyor ki: “ Türk, öğün, çalış, güven!”

67) Aşağıdakilerden hangisinde tırnak işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Orada “ kapının arkasında” saklanıyor.
- B) Onun en sevdiğim kitabı “ Son kuşlar”dı.
- C) Çocuk: “ Yarın geliyorlar,” dedi.
- D) Bana dedi ki: “ Son gülen iyi güler.”

68)Aşağıdakilerin hangisinde tırnak işareti farklı işlevde kullanılmıştır?

- A) Faylo Fransuort’un “Küçük Mucit”ini okumalısın.
- B)“ Hişt, işine bak!” diye bağırınıyordu.
- C)“ Ne mutlu Türk’üm diyene!”dedi.
- D)“ Sevgiden yoksun hiçbir başarı değerli değildir.” demişti.

69) Özel olarak vurgulanmak istenen sözcükler tırnak işareti ile gösterilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti (“ “) bu açıklamaya uygun olarak kullanılmıştır?

- A) Kitaptaki konu ile ilgili “ makaleler” yeniden gözden geçirilsin.
- B) Şairin son şiirleri “ Yüzyıllık Destan” adıyla kitaplaştırıldı.
- C) Sürücü: “ Lütfen biraz daha dikkatli olunuz!” diyerek yayaları uyardı.
- D) “ Şiir ve Mimari” kitabını ne zaman okudunuz?

70) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışlığı vardır?

- A) Türkiye AET'ye girmekte ısrarlı görünüyor.
- B) Bu yıl 3.'üncü kez yarışmaya katıldı.
- C) Gülcan, 23 Ağustos 1964'te dünyaya geldi.
- D) Yine n'oldu da sinirlendin böyle?

71) Kısaltmalara gelen ekler kesme işareti ile ayrılır.

Aşağıdakilerin hangisinde kesme işaretinin kullanımı yanlıştır?

- A) Son kararlar ilgili TBMM'den bilgi bekleniyor.
- B) THY'ye pilot alımı sürüyor.
- C) PO' dan bir depo benzin aldık.
- D) İTÜ'ne başlayalı bir yıl olmuştu.

72) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yarışı 2'nci sırada tamamladı.
- B) Bu ülkede Atatürk'ler ölmez.
- C) Cumhuriyet Mahallesi'nde oturuyor.
- D) Ankara'ya sen de mi gideceksin?

73) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti (') yanlış kullanılmıştır?

- A) Sivashlı'lar şenliklerde bir araya geldi.
- B) Türkçe' yi doğru kullanan bir yazardır.
- C) Dün gece toplantı Ayşe'lerde oldu.
- D) Cumhuriyet'in 85.yıl kutlamaları güzel geçti.

74) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Samsun'da askerlik yaptım.
- B) Saat 12.30'da tren kalkıyor.
- C) MEB'in sınav takvimi açıklandı.
- D) İstanbul'lu bir hocayla tanıştım.

75) Aşağıdakilerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Kıbrıs'a uçakla mı gittiniz?
- B) Hollanda' da iki yıl kalmış.
- C) Sinoplu'lar yardım gecesinde buluştu.
- D) İstanbul'dan bir isteğin var mı?

76) Anlamca tamamlanmış olan cümlelerin sonuna nokta (.) konur.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin sonuna nokta konmalıdır?

- A) Arpa samanıyla, kömür dumanıyla
- B) Evli evine, köylü köyüne
- C) Oğlan dayıya çeker, kız halaya
- D) El el ile ,değirmen yel ile

77) Aşağıdakilerden hangisi virgölün (,) kullanıldığı yerlerden biri değildir?

- A) Eş görevli sözcüklerin arasında kullanılır.
- B) Tırnak içine alınmamış alıntı cümlelerden sonra kullanılır.
- C) Cümlelerde anlam belirsizliğini gidermek için kullanılır.
- D) Benzer örneklerin devam ettiğini göstermek için kullanılır.

78) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgöl diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Bir ara gözünü araladı, sonra tekrar uyudu.
- B) Kapıyı açtı, içeri girdi ve gülümsedi.
- C) Her gün yemeğini yer, üstüne tatlısını isterdi.
- D) Köpeklerden biri, benekli olanı, ona çok alıştı.

79) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgöl yanlış kullanılmıştır?

- A) Gelemem, telefon bekliyorum.
- B) Annesi, bir daha geç alma, dedi.
- C) Yaşlı adama, babasına, bir daha sarıldı.
- D) Arabayı yavaş, yavaş kullanıyordu.

80) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır?

- A) Abim, bizimle yarın gelemiyor.
- B) Babam çalışkan, efendi bir insandı.
- C) Yıllarca çalıştık, şimdi dinleniyoruz.
- D) Küçük, bir anda ortadan kayboldu.

81) Ömer Seyfettin'in Bomba adlı öyküsünü çok sevdim; cümlesinde hangi sözcük tırnak işareti içine alınmalıdır?

- A) Bomba
- B) Ömer Seyfettin
- C) Öyküsünü
- D) Adlı öyküsünü

EK III**NOKTALAMA İŞARETLERİ KONULMAMIŞ METİNLER****-I-****BARIŞ() IN GÜVERCİNİ**

Bariş() () Büyüyünce ne olacaksın() () diyenlere yanıt vermiyordu() Kararını vermişti() ressam olacaktı() Bu kararını bir sır gibi saklıyordu nedense() Fırsat bulduğu zaman da hemen resim defterinin başına oturuyordu() Neler düşünmüyor() neler hayal etmiyordu ki() Kendi de şaşıyordu()

Televizyon() komşu bir ülkede savaş çıktığı haberini verdi o akşam() Tankları() savaş uçaklarını() savaş gemilerini gösterdi() Bariş yapacağı resmin konusunu bulduğunu düşündü()

Yapacağı resim savaş üzerine olacaktı() Daha doğrusu bunun tam karşıtı() barış üzerine() Çünkü savaşı küçük aklıyla da sevmiyordu() Ölümdü savaş() Açlık() gözyaşıydı() Barişsa adı gibiydi() Yakındı kendisine() Sıcak() sevimli() İçinden() ruhundan bir sestiydi()

Mehmet Güler

Uçurtmam Bulutlardan Yüce

ATATÜRK() ÜN GENÇLİĞE HİTABEN SÖZLERİ

Siz Genç Arkadaşlar()

Yorulmadan beni izlemeye ant içmişsiniz() İşte ben bu sözden çok duygulandım()

Beni yorulmadan izleyeceğinizi söylüyorsunuz() Fakat arkadaşlar() yorulmamak ne demek() Elbette yorulacaksınız() Benim sizden istediğim yorulmamak değil() yorulduğunuz zaman durmadan yürümek() yorulduğunuz anda bile dinlenmeden beni izlemektir() Yorgunluk her insan için doğal bir haldir() Fakat insanda yorgunluğu yenebilecek bir iç gücü vardır ki() işte bu güç yorulanları dinlendirmeden yürütür()

Sizler() Yani Yeni Türkiye'nin Genç Kuşakları()

Yorulsanız bile beni izleyeceksiniz() Ben bu akşam buraya sadece bunu anlatmak için geldim() Dinlenmek üzere yürümeye karar verenler hiçbir zaman yorulmazlar() Türk Gençliği amaca() bizim yüksek ülkümüze doğru durmadan() yorulmadan yürüyecektir()

Atatürk (Mart 1927)

EK IV**DİKTE ETTİRİLEN METİN****GEYİK ile BAĞ**

Avcılardan korkup kaçan bir geyik, bir bağa girmiş. Bir çubuğun altına saklanmış. Avcılar geçip gittikten sonra geyik:

-- İyi saklanmışım doğrusu, demiş.

Tehlikenin kalmadığına hükmedip, başlamış çubuğun yapraklarını yemeye. Yaprakların hışırdadığını duyan avcılar, geri dönmüşler.

--Şu çubuğun altında kıpırdayan bir şeyler var. Bu, geyik olmalı demişler. Yaylarını kurup, oklarını atmışlar. Geyik vurulmuş. Öleceğini anlayınca:

-- Ben ne ettim demiş. Layığımdır bu benim. Çubuk beni kurtarmıştı. Ama ben, onun yaptığı iyiliği bilemedim. Üstelik yapraklarını yiyerek ona eziyet ettim.

İyiliğini gördüğün kimseye, kötülük edeyim deme. Bu masal işte bunun için söylenmiştir.

Aisopos (Ezop)
Masallar

EK V**ÖĞRENCİLERİN YAZMIŞ OLDUKLARI KOMPOZİSYONLARDAN
SEÇMELER****KOMPOZİSYON I****ÇİÇEK BAHÇESİ KİTAPLAR**

Kitaplar; altın, gümüş v.b pahalı şeylerden daha zengindir, daha güzeldir. Kitaplar olmasa doğru yolu kim gösterecek? Kitaplar olmasa dil olmaz, Türkçe dersi olmaz.

Türkiye'nin zenginlikleri var. Tarihi eserleri, tarihi güzellikleri var. Türkçe de Türkiye'nin güzelliklerinden biri. Anlamıyla önemiyle dilimiz, Türkçemiz. İşte güzel Türkçemizi de okuduğumuz kitaplarımızdan öğreniyoruz.

Binlerce kitap var. Hepsi bize bakıyor. Kapağımız açılrsa da okunsak diye, güldürsek diye, bilgi versek diye. Kitaplar bilgi yuvamızdır. Sahip çıkalım onlara; çünkü onlar bizim can dostumuzdur.

Her şey bizim elimizde. Çiçek bahçemize her gün tohumlar ekmek de bizim elimizde. Ektiğimiz tohumlar değişik bilgiler verecek bizlere. Sakın ha! Çiçek bahçemizi kirletmeyelim. Daha da sulayalım bahçemizi. Yani kitapları okuyup, bilgilenelim. Düşünelim, anlayalım, yazalım, okuyalım. En önemlisi bilelim.

Kitaplar, kapağı kapalı durmak için değildir. Kitaplar, okunmak için vardır. Okuduğumuz kitaplarla, Türkçemizi de doğru öğrenelim. Türkçemizi önemseyelim. Türkçemizi anlayalım. Çünkü Türkçemiz bizim en zengin kaynağımızdır.

KOMPOZİSYON II

KİTAPLARIN HAKKI

Kitaplar bizler için çok önemlidir. Kitaplar kağıtlardan oluşur. Kağıtlar ise ağaçlardan. Kitaplarımızı yırtmayalım. Kitaplar bizim okumamızı sağlarlar. Kitaplar mutluluktur, keyiftir.

Bence herkes kitap okumalı. Kitaplar bütün dünyanın bilgi kaynaklarıdır. Kitapların hakkı hiç ödenmez. Çok sevmeliyiz kitapları. Onları okumalı, sorularını çözmeliyiz. Onları kirletip, karalayıp çöpe atmamalıyız. Kitaplarımıza sahip çıkmalıyız.

Kitaplar, bizim için karanlık yollarda bir ışık gibidir. Kitaplar bizim için çok değerlidir; yani hazinedir. Bilim adamlarının da göz bebeğidir. Bir insan barınacak bir eve nasıl ihtiyaç duyuyorsa, kitapların bilgilerine de öyle muhtaçtır. Cahiller de kitaplardaki bilgilerle kurtulur.

İşte bunları ve başka bilgileri kitapların sayesinde biliyoruz. Bütün bilgileri kitaplara borçluyuz. Kitaplar olmasaydı bilgisiz ve arkadaşsız kalırdık. Ne yapardık o zaman? İyi ki de onlar var ve bizi aydınlatmaya devam ediyorlar.

KOMPOZİSYON III

SADIK ARKADAŞIM KİTAP

Kitaplar, bazı insanlara gereksiz geliyor. Ama bu, çok yanlış bir düşünce. Kitaplar; karanlığa ışık tutar, geceyi gündüze çevirir, sözcük dağarcığımızı zenginleştirir ve en önemlisi kitaplar bizim sadık dostlarımızdır.

Günümüzde kitap okuyan o kadar az kişi var ki... Kitap okuyan kişiler, kitabın yararlarını bilen, geleceğini aydınlatmak isteyen, öğrendikçe öğrenmek isteyen kişilerdir. Okumayanlar ise kendilerinin her şeyin en doğrusunu bildiğini zanneden cahil kimselerdir. Ama kitap bizim kurtuluşumuzdur.

Kitap okuma alışkanlığı ailede başlar. Çünkü; çocuk ailesinin aynasıdır. Ailesi ne yaparsa o da onu yapar. Biz de, gelecekte kitap okuyarak evlatlarımıza örnek olabilir; onlara kitap okuma zevki ve isteği kazandırabiliriz. Unutmayın, çalışan kazanır, elması kızarır.

KOMPOZİSYON IV

KİTAPLAR BİZİM DÜNYAMIZI AYDINLATIR

Bir insan kitaplardan kaçmak istese bile kaçamaz. Çünkü kitaplar bizim dünyamızda çok yer kaplar ve dünyamızı aydınlatır, adeta bir güneş gibi.

Nasıl sabah kalktığımızda güneş dünyamız aydınlatıyorsa, kitaplar da bizim beynimizi güneş gibi aydınlatır. Kütüphaneler cennetin bir köşesidir adeta. Bütün bilgileri oradan öğrenebiliriz. Ne kadar çok kitap okursak, o kadar cahilliği yeneriz.

Bir söz söylediğimiz zaman, o sözü bir müddet hatırlarız. Sonra da unuturuz. Ama kitaplardaki yazıları istediğiniz zaman; ister iki sene sonra, ister dört sene sonra okuyun. Aynı yazı hala yerinde duruyordur. Yani sözler unutulur, kitaptaki yazılar silinmez. Bu yüzden dünyamızı güneş gibi aydınlatarak, bizi karanlıklardan kurtaran kitaplarımızın önemini iyi bilelim ve onlardan olabildiğince yararlanalım.

KOMPOZİSYON V

KİTAPLAR

Günlük yaşamda kitapların insanlara çok büyük bir katkısı vardır. Kitapların içi bilgi doludur. İnsanlar onu okur ve bilgi sahibi olurlar.

İnsanlar kitapları okudukça, kendi bilgilerinin üstüne bilgi eklerler. Kitapların içi işlenmemiş hazinelerle doludur. İnsanlar, bunları okuyup işlerler. Artık bunlar insanlara yardım edecek bilgiler haline gelirler.

Bazı kitaplar sadece okumak için değil, aynı zamanda araştırma yapmak için de kullanılırlar. Kitaplar, insanların boş vakitlerini değerlendirmesini sağlar. İşte yukarıda da anlattığım gibi kitapların yararları saymakla bitmez. Bu yüzden onlar kimi zaman bizi güldüren, kimi zaman bizi düşündüren ama her seferinde bize hayatı öğreten arkadaşlarımızdır. Bu yüzden kitap dostlarımı çok seviyorum ve onları bir solukta okuyorum.

KOMPOZİSYON VI

KİTAP OKUYAN BİLGİLENİR

Kitaplar, insanlara doğru yolu gösterirler. İnsanların aradıkları çoğu soruların cevapları kitaplarda vardır. Kitap okunduğu zaman değer kazanır. İnsanlara eğlenceli, bilgi dolu ve güzel anlar yaşatır.

İnsanlar, kitapları bilgilenmek, zaman geçirmek için okurlar. Az ya da çok kitap okumak önemli değildir. Okuduklarımızdan bir şeyler öğrenebilmek önemlidir. Çünkü, insan çok şey okursa; fakat okuduklarından bir şey anlamazsa, okumasının bir anlamı kalmaz. Kitap okuyan bilgilenir, herkesten daha farklı, herkesten daha güzel, herkesten daha bilgili davranışlar sergileyen bir insan olup, çıkar ortaya.

İnsanlar kitaplara ulaşmak için kütüphanelerden faydalanabilir. Kısacası insan kitap okumak istedi mi her yerden bulabilir. Yeter ki istesin. İnsanlar, birbirinden farklı olmak istiyorsa, kitap okumalıdır.

İnsanlar, zamanla kitap okuyarak bilgilenirler ve zamanla kendilerini kötü alışkanlıklardan kurtarırlar. Bilgilenir ve bilgilendirir kitap okuyan insan.

KOMPOZİSYON VII

KİTAPLARIM ve BEN

Kitap, insanın yalnız zamanında en iyi arkadaşıdır. İçindeki bilgi verici ve etkileyici cümleleriyle adeta bir bilgi kúpüdür. Kitapsız bir dünya düşünemiyorum. Çünkü kitaplar olmasa çoğu şeyi öğrenemezdik.

Kitapsız bir dünyanın insanlara faydası olmaz. Eğer kitaplarım olmasa, yalnız zamanlarımda bana kim arkadaşlık edecek? Okuduğum güzel hikayeleri bir daha nerede göreceğim?

Kitaplar, içindeki bilgileriyle hazine kadar değerlidir. Kitap veya bir arkadaşım. İkisi de hemen hemen aynıdır, benim için... Ama kitap bilgileriyle öğretici ve bilgi vericidir. Kitap okurken sanki bir masal diyarına gitmiş gibi hissederim kendimi. Kısacası kitaplar bizim en iyi dostumuzdur.

KOMPOZİSYON VIII

DOSTLARIMIZI SEVELİM

Kitap okumak, insanlar için çok yararlıdır ve beyinlerimizin gelişmesini sağlar. Kitapları okudukça, onlar bizim dostumuz haline gelir. Böyle devam ettiğimizde iştahımız kabarır ve artık kitap okumaya, daha çok vakit ayırırız.

En az kitap okuyan ülkelerden birisiyiz. Bu ilgisizliği azaltmak için kitaplarla dost olmamız gerekir. İnsanların yaşayış tarzları farklı olsa bile, böyle kitap okumaya alışılırsa eminim daha iyi bir ülke olacağız. Çünkü; böyle davranmamız bizleri kötüye değil, iyiye yöneltir.

Kitap okuyarak ve daha çok çalışarak hem kendimize hem de devletimize yararlı bir insan olmayı başarabiliriz.